

Din cuprins:

BIENALA DE LA VENEȚIA
EUROPA NOASTRĂ
EVENIMENTUL TOAMNEI
ARHIVA UAR
MULTICULTURALIA
STAREA PATRIMONIULUI 2018
100 DE ANI DE LA...
EVOCARE
LANSĂRI CU DICHIS
PROIECTE CULTURALE
CONCURSUL DE IDEI
EVENIMENTE ALE SUCURSALELOR
ARHITEȚII ȘI TALENTELE LOR
COLEGII NOȘTRI
ARHITEȚI - CĂLĂTORI
PARTENERIATE ALE UAR
IN MEMORIAM
COLEGIUL DIRECTOR
SENATUL UAR

ATTILA KIM

Comisarul României
pentru Bienala de la Veneția

UNIUNEA
ARHITECTILOR DIN
ROMANIA

ANINA

Ovidiu Micșa, MdIA. Gara din Arina. Foto: Ovidiu Micșa, Mina de idei Arina 2015

ARHITECTURA

REVISTA UNIUNII ARHITECTILOR DIN ROMÂNIA FONDATĂ ÎN 1906

A apărut noul număr al
revistei ARHITECTURA

Arheologie industrială

octombrie
decembrie
2017

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehnoredactare
arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
www.uniuneaarhitectilor.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117
Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038,
tel: 021.312.76.01

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneaarhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00-16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneaarhitectilor.ro

SUMAR

BIENALA DE LA VENETIA

- 2 Comisarul României – Attila KIM
- 4 Concursul național pentru Pavilionul României – Proiectele finaliste

EUROPA NOASTRĂ

- 10 2018 - Anul Patrimoniului Cultural European

EVENIMENTUL TOAMNEI

- 14 Întâlnirea președintelui cu șefii structurilor teritoriale

BIBLIOTECA UAR

- 19 Colecția specială

MULTICULTURALIA

- 24 "Profesorul nostru George SIMOTTA - Aromân din Vlaho-Clisura"
- 30 Patrimoniul evreiesc național și universal

STAREA PATRIMONIULUI 2018

- 32 Bulevardele bucureștene

100 DE ANI DE LA...

- 40 Nașterea lui Ștefan și a Rodicăi Mănculescu

EVOCARE

- 44 Silvia Păun - Valorile fundamentale

LANSĂRI CU DICHIS

- 46 Augustin Ioan - "TEMENOS", la Editura Paideia
- 48 Acuarela Ligiei Podorean Ekström
- 50 Colette

PROIECTE CULTURALE

- 52 Arhitectura interbelică a Bucureștiului și regalitatea
- 54 Arhiva Cezara Mucenic - "Adevărul se găsește în arhive"

CONCURSUL DE IDEI

- 56 Timiș - Dealu Cerului
- 59 Foaier Urban în fața Operetei

EVENIMENTE ALE SUCURSALELOR

- 66 Sector 3 - Locuința interbelică
- 68 Gorj - Expoziția Ioana Mihăiescu
- 70 Mureș - Anuala de arhitectură

ARHITECȚII ȘI TALENTELE LOR

- 72 Lucian George PĂIȘ - ARHI-RUG
- 74 Cristina ȚURLEA - ÉMOgrafii
- 76 Liviu Brandabur - Sufletul meu Murano
- 78 Aurelian Constantin - Feerie, frenezie și culoare

COLEGII NOȘTRI

- 80 Eliodor Popa
- 81 Radu Radoslav
- 82 Gabriela Tabacu
- 84 Tomnița Florescu

ARHITECȚI-CĂLĂTORI

- 86 Arhitectura Muntelui Athos
- 87 Călător prin țara lor

PARTENERIATE ALE UAR

- 88 PARO 2017
- 90 Târgul Imobiliar București
- 92 Curs de formare în Spania

IN MEMORIAM

- 94 Dan Sergiu HANGANU
- 106 Cornelia Elena BERINDAN
- 107 Andreea HASNAȘ

110 COLEGIUL DIRECTOR 28.11.2017

111 SENATUL UAR 14.12.2017

**Arhitectul Attila KIM
Comisarul României
și președintele juriului
național**

ATTILA KIM comisarul României pentru Bienala de la Veneția

Attila e genul de om pentru care parcursul e mai important decât destinația, care pleacă de la fond pentru a ajunge la formă, care are o poveste, o justificare, un concept aproape filozofic pentru fiecare dintre pașii pe care-i face când e curatorul unei expoziții, când face arhitectură de expoziție...

Dacă ar fi o casă, Attila KIM ar putea arată cam așa...

PARTERUL... din clasa a patra am știut ce o să fac. Tata era farmacist, mama pianistă... bunicul a fost pictor, am moștenit talentul lui la desen și, începând din clasa a V-a, am făcut Liceul de artă. Dar știam că merg să învăț să desenez ca să mă fac arhitect.

ETAJUL 1... Am început să predau la 24 de ani pentru studenții din anul 4, apoi 5. În educația de arhitectură, una dintre materii este proiectarea. În programă sunt 7-8 ore pe săptămână, înveți meseria în sine și toate celelalte cursuri susțin acest studiu. Asta am predat, proiectare. Am fost extrem de entuziasmat și mi-am zis că asta e maximum ce pot să fac. Am predat 5 ani, apoi am avut un concediu de 3 ani ca să fac doctoratul, după care - brusc - mi-am dat seama că nu mai vreau să predau.

ETAJUL 2... „Elvira Popescu” e o clădire la care țin foarte mult. Era mereu tratată ca o clădire secundară în spatele Institutului Francez, dar avea un rol principal în activitatea Institutului. Arăta ca o mică centrală termică. Eu nu m-am atins de ELVIRA POPESCU, am construit o fațadă nouă în față, ca să ajung la aceleași proporții arhitecturale, să nu mai existe concurență între cele două clădiri. Cumva, consider că e o reușită pentru că, în viziunea bucurștenilor, a apărut dintr-o dată acea clădire. Munca de reabilitare este să-i dai o șansă adevărată unei clădiri care, cumva, s-a născut fără un picior și fără o mână.

MANSARDA... Îmi place foarte mult Gara Băneasa, cum îmi place și terasa de la MNAC - acolo, dacă stai pe un scaun și e soare, după-amiaza, vezi doar lampadarele pe margine și perscârșii. Ai impresia că ești la mare. Parcul Ioanid - îmi place Parcul Monceau din Paris, care a inspirat și Parcul Ioanid. Îmi plac clădirile care își întorc a doua fațadă către un parc și această a doua fațadă devine mai importantă. Toate clădirile de pe Dumbrava Roșie au o fațadă foarte discretă față de cea dinspre parc.

Attila Kim este menționat în proiectul Book of Success prin care Glenfiddich încearcă să arate românii valoroși pe care nu-i vedem foarte des în presă, dar care ar putea deveni oricând un exemplu prin structura lor profesională și morală.

Dar dacă e să-mi imaginez ce am putea găsi în casa Attila Kim, cu siguranță, cea mai importantă ar fi decența.

„La o clădire apreciez decența față de locul în care e. Exact la fel cu momentul în care stai la o masă cu multă lume și apreciezi persoanele care nu ies în evidență. Așa e și în arhitectură, strada e un mediu mai restrâns de personalități, fiecare clădire cu personalitatea proprie și ansamblul formează o construcție urbană, prin tensiunea și armonia dintre diverse elemente din spațiu”....

(REPORTAJ & STORY PRELUAT ȘI PRECURTAT DE PE BLOGUL CRISTINEI BAZAVAN)

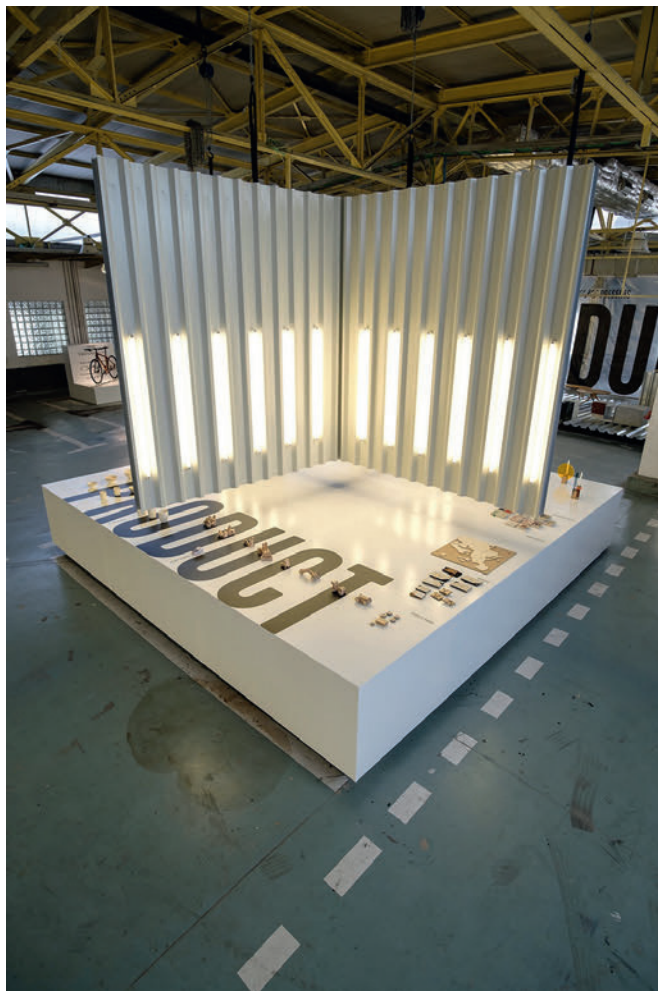
Attila Kim este născut în 1977, la Târgu-Mureș, și are experiență în design, organizare și amenajare de expoziții, evenimente culturale și restaurare. A fost distins cu 11 premii și 5 nominalizări ale BNA și Biennalelor Transilvania, dar și cu distincții internaționale, fiind nominalizat de 3 ori la European Union Prize for Contemporary Architecture - Mies van der Rohe Award (2009, 2011, 2017) și Iacov Chernikhov Contemporary Architecture Award.

A urmat Facultatea de Arhitectură a Universității Tehnice din Cluj-Napoca și a obținut burse în Slovacia, Ungaria, SUA, Olanda. A urmat cursurile de master în domeniul reabilitării patrimoniului construit la Universitatea „Babeș Bolyai” și studii doctorale la Universitatea de Artă Moholy Nagy de la Budapesta. A avut și o bursă la Colegiul Noua Europă.

În 2016 a primit Premiul Universității Aspen pentru Society Leadership.

la Biennale di Venezia
di Architettura

Ei vor reprezenta România la cea de-a 16-a ediție a Expoziției Internaționale de Arhitectură la Biennale di Venezia

MNEMONICS

Autori: Romeo Cuc, coordonator; Irina Gudană, comunicare; Roxana Pop, graphic designer; Raluca Sabău, designer; Mihai Gheorghe, art director; Vlad Tomei, copywriter

Propunerea interpretează tema Bienalei într-un mod apt să emoționeze și să atragă spre participare categorii foarte largi. Se adresează tuturor generațiilor și se leagă de o situație specifică (joaca în spațiul dintre blocuri), de experiențe de viață general umane și de probleme contemporane: spațiul public și modul în care (mai) poate fi folosit, memoria și continuitatea de practici, libertatea, jocul, apropierea, comunicarea, relația dintre intim și public, viața și spațiul urban real în contextul digitalizării.

În perioada 20-21 ianuarie 2018, s-a desfășurat etapa a II-a a Concursului național pentru selectarea proiectului care va reprezenta România la cea de-a 16-a ediție a Expoziției Internaționale de Arhitectură - la Biennale di Venezia.

Juriul a fost alcătuit din **arh. Attila Kim**, președinte (comisar al participării României la Bienala de Arhitectură la Veneția); **arh. Elisabeta Jurca**, ARHIMAR Birou Arhitectură, Cluj-Napoca, membru desemnat de MCIN; **arh. Paolo Tomasella**, Istituto Regionale per il Patrimonio Cultural del Friuli Venezia Giulia, membru desemnat de ICR; **Teresita Scalco**, Univesitatea IUAV, Veneția, membru desemnat de ICR; **Cristian Alexandru Damian**, Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică, Veneția, membru desemnat de MAE-ICR; **arh. Ștefan Ghenciulescu**, revista *Zeppelin*, București, membru desemnat de UAR; **arh. Andrei Șerbescu**, ADN Birou Arhitectură, București, membru desemnat de UAR.

Romeo Cuc

Raluca Sabău

Roxana Pop

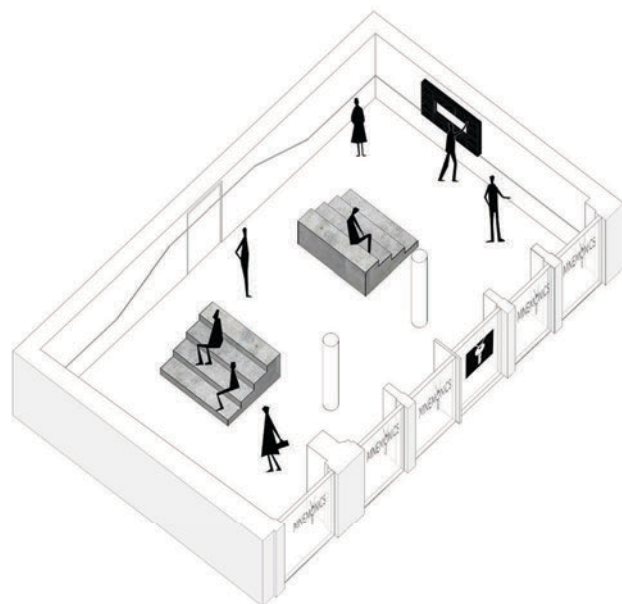
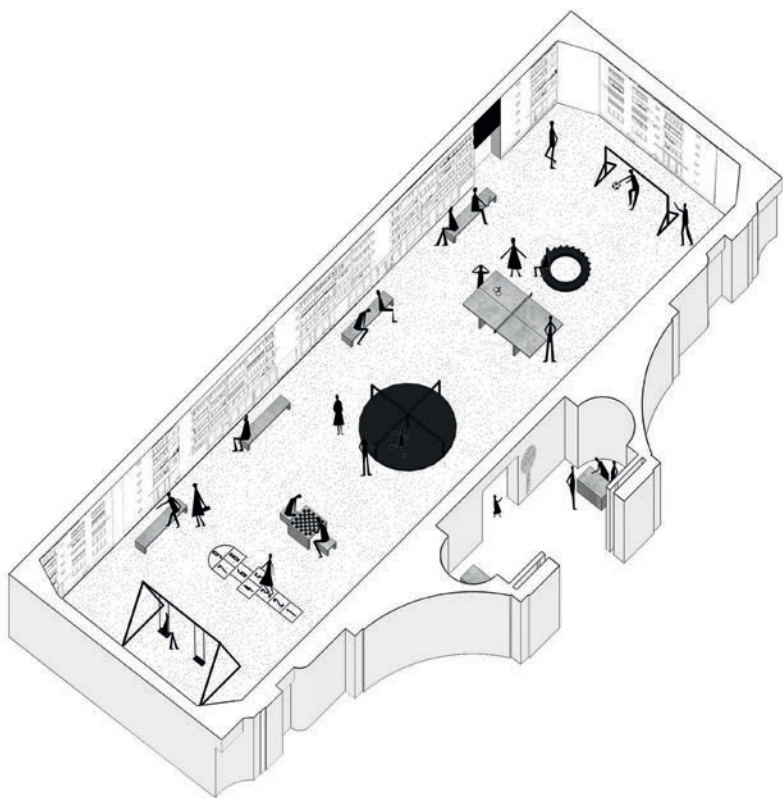
Irina Gudană

Mihai Gheorghe

Vlad Tomei

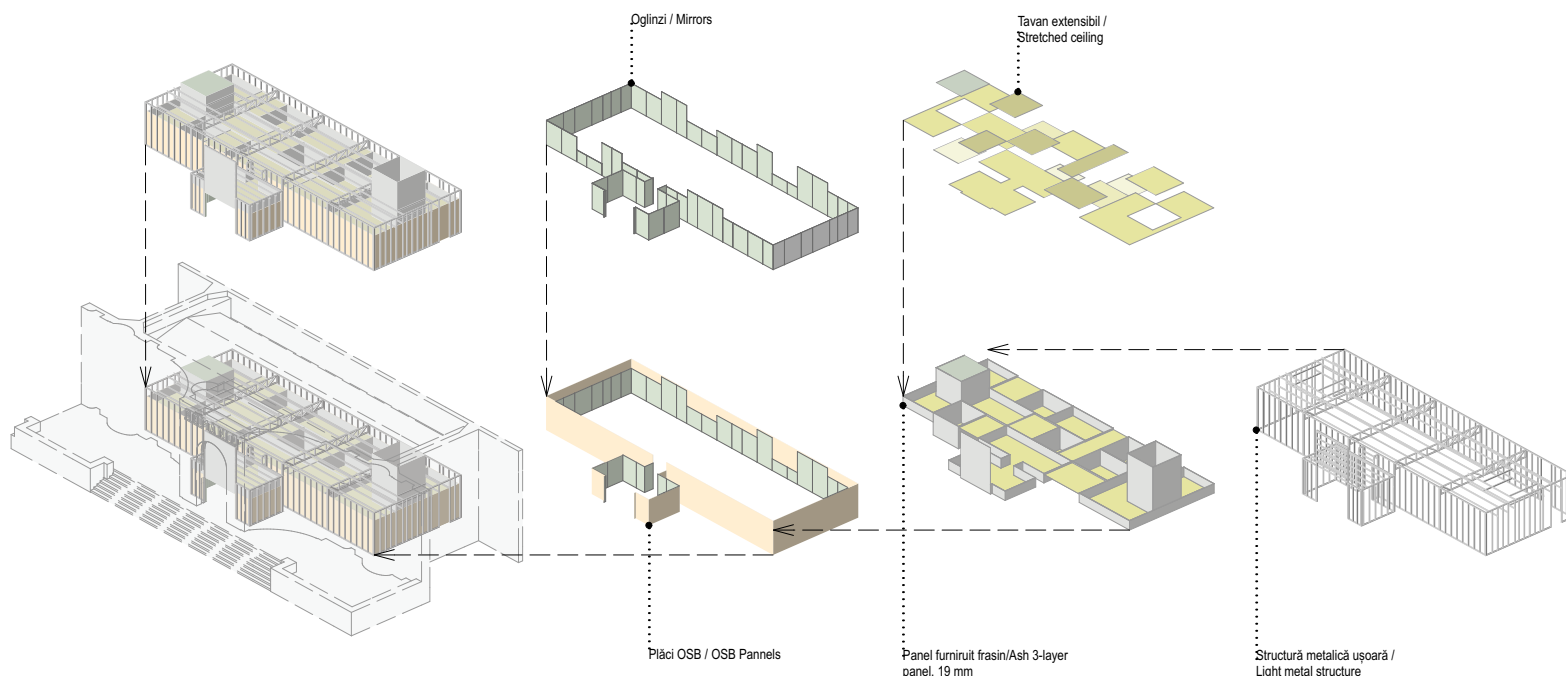
Proiecte finaliste SPACE CAPSULE

Locul doi:

Autori: Moldovan Anamaria, coordonator; Moldovan Paul Mihai, proiectant; Gagu Gloria, proiectant; Matei Diana, proiectant; Guranda Raluca, proiectant

Accentul este pus pe deschiderea limitelor și pe tensiunea dintre suprafața unitară și diferențierea prin a treia dimensiune, pe inversarea ludică dintre relief și cer. Discursul arhitectural este direct și clar și sugerează o experiență spațială valoroasă și atractivă pentru vizitatori. Amenajarea din Noua Galerie pare mai degrabă o adaptare a celei din Giardini la un spațiu mai mic și mai scund și mai puțin o reinterpretare în context urban.

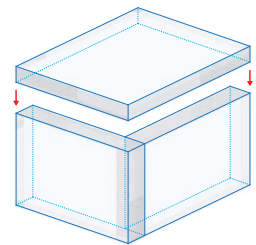
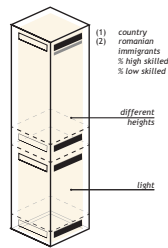
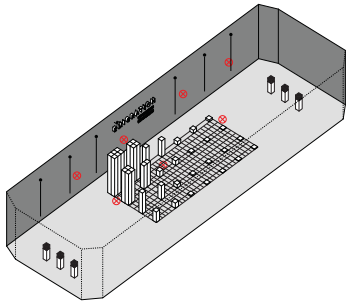

Proiecte finaliste EMIGRATION

Locul trei:

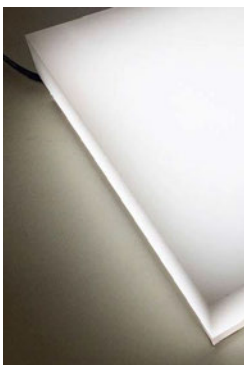
Autori: Sîrbu Iulia, urbanist; Aron Roxana, arhitect

Care ar putea fi spațiul emigranților - aici și acolo? Cum vorbim în termeni arhitecturali despre tragedii potențiale și transformări? Subiectul este unul esențial și urgent: nu doar pentru România, ci pentru întreaga lume, emigrația pune în discuție teritoriul, economia, structurile sociale, cultura locală și cea internațională.

90 degree corners with cover

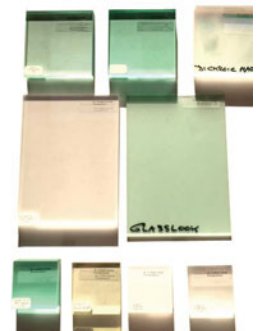
Detaliu imbinare/ Detail of connecting joint

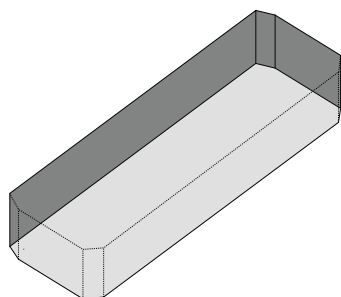
Iluminare /Lighting system Sabine Marcelis
- light block

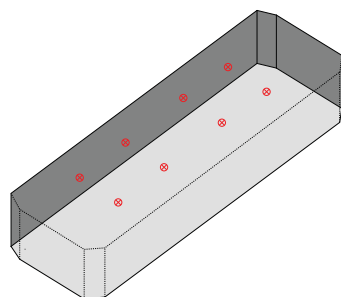
Imbinare / Glue tech of joint

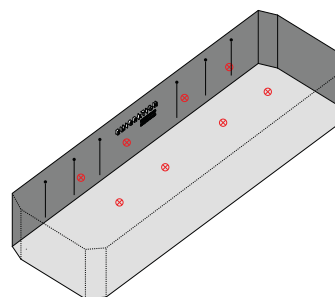
Material Pyrasied 15 mm acrylic

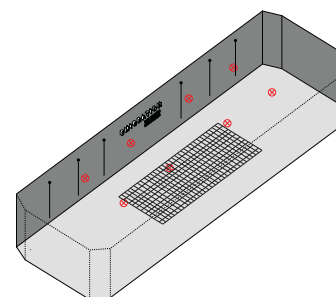
Pasul 1 - vopsit

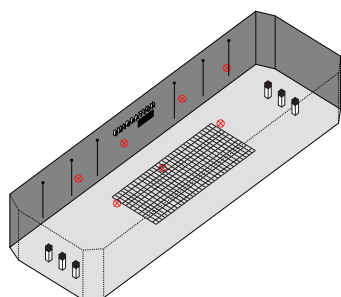
Pasul 2 - Amplasat lumini

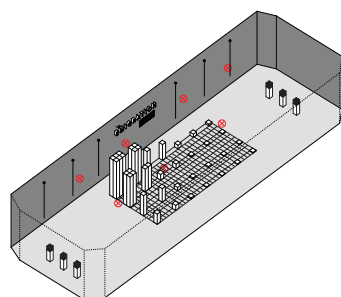
Pasul 3 Montat firma luminoasa, contor

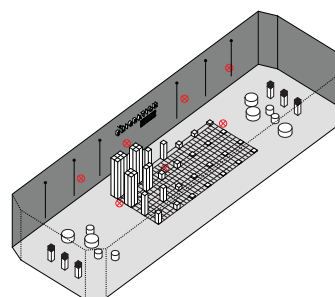
Pasul 4 Lipit grid cu banda adeziva

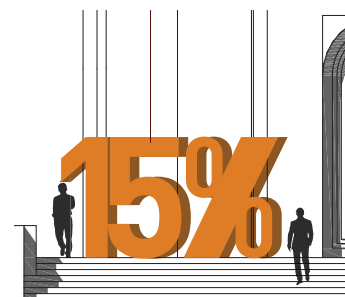
Pasul 5 Montat TV

Pasul 6 Montat Paralelipipezi

Pasul 7 Scaune pouf

Pasul 8 Montat % afara

A ÎNCEPUT ANUL PATRIMONIULUI CULTURAL EUROPEAN

Europa Nostra este vocea celor care consideră patrimoniul cultural vital pentru economie, pentru societate, pentru cultură, pentru mediu, pentru bunăstarea și viitorul Europei. Europa Nostra este mișcarea cetățenilor hotărâți să protejeze și să apere patrimoniul cultural și natural european. Ca europeni, avem întreaga responsabilitate pentru transmiterea moștenirii culturale, în bună stare, către generațiile viitoare.

La Milano, cu ocazia Forumului Cultural European, în prezența președintelui Parlamentului European, miniștrilor culturii din Estonia și Italia și a 800 de reprezentanți ai artei și culturii europene și ai societății civile, s-a dat startul Anului Patrimoniului Cultural European.

Anul 2018 se va concentra pe moștenirea culturală a continentului. Comisarul european pentru educație, cultură și sport, **Tibor Navracsics, a spus:** „Moștenirea culturală este sufletul stilului de viață european. Ea ne definește și ne creează sentimentul apartenenței. Prin «patrimoniul» nu înțelegem numai literatura, arta și obiectele de valoare, ci și meșteșugurile pe care le învățăm, poveștile pe care le transmitem copiilor, mâncarea pe care o pregătim și filmele la care ne uităm. Trebuie să păstrăm și să transmitem moștenirea culturală generațiilor viitoare. Acest an de omagiere va fi prilejul cel mai potrivit de a încuraja lumea, cu precădere tinerii, să exploreze diversitatea culturală a Europei și să exprime locul pe care moștenirea culturală îl joacă în viața noastră. Ea ne ajută să înțelegem trecutul și să ne construim viitorul”.

Doamna **Sneška Quaedvlieg-Mihailović**, secretar general Europa Nostra, a spus: „Scopul acestui an este să sublinieze importanța economică și socială a patrimoniului cultural. Mii de inițiative și evenimente, peste tot în Europa, vor da posibilitatea de a se manifesta locuitorilor de toate condițiile. Scopul este să atingem un înalt grad de audiență, în special în rândul copiilor și tinerilor, comunităților locale și persoanelor care sunt rareori în contact cu cultura. Vom promova sentimentul proprietății culturale. Proiectele și inițiativele din statele europene, din diferitele orașe și regiuni vor fi completate cu proiecte transnaționale și multinaționale.

Un sondaj recent arată că 8 din 10 europeni cred că patrimonial cultural este important nu numai pentru ei personal, ci și pentru regiunea, țara și întreaga Europă. Majoritatea în zona în care locuiesc sau în orice altă zonă europeană. Mai mult de atât, 7 din 10 europeni consideră că patrimonial cultural le poate îmbunătăți calitatea vieții. 9 din 10 europeni cred că patrimoniul cultural ar trebui învățat la școală. 75% din europeni cred că statele europene trebuie să aloce mai multe resurse pentru protejarea patrimoniului cultural”.

**UAR este membru EUROPA
NOSTRA începând cu 2017**

3 întrebări pentru Placido Domingo, președintele Europa Nostra

1) Există o moștenire culturală europeană?

Bineînțeles... este produsul secolelor, mileniilor de interacțiuni dintre popoare și comunități. În termeni muzicali, le-aș numi „teme cu variațiuni”: mai multe culturi diferite s-au influențat reciproc și s-au întrepătruns, ajungând ireversibil unite. Moștenirea culturală există ca rezultat al acestor multi-straturi. Sunt mândru să mă numesc madrilean, sau spaniol, sau european.

2) De ce avem nevoie de un an special? Este cultura în pericol?

Patrimoniul ne-a fost încredințat de multe generații de strămoși, așa că avem obligația să-l tratăm cu respect și grijă. Trebuie să ne asigurăm că generațiile viitoare se vor bucura de el, așa cum am făcut-o și noi. Dezvoltarea necontrolată poate să fie o amenințare, așa cum schimbările climatice au devenit o amenințare. Patrimoniul cultural este o țintă în vreme de război. Trebuie să condamnăm în termenii cei mai duri și hotărâți atacurile la adresa memoriei colective. Atacul la adresa patrimoniului nu ne pune în primejdie numai trecutul, ci, mai ales, viitorul.

3) Care ar trebui să fie rezultatul acestui an al Patrimoniului Cultural European?

În primul rând, sper ca europenii să devină mai conștienți de bogăția patrimoniului lor comun. Această „Unitate în Diversitate” este o punte între diferitele comunități și materialul pentru a construi o Europă mai dreaptă social, mai inclusivă, mai modernă, mai conștientă. O Europă deschisă către dialog și schimburi creative cu alte culturi. Europa are mult de oferit lumii. Să folosim Anul European al Patrimoniului ca să omagiem, slăvim și iubim moștenirea noastră culturală.

EUROPA NOSTRA a publicat lista cu 12 poziții, dintre care se vor alege cele 7 monumente amenințate cu dispariția.

În deschiderea Anului European al Patrimoniului Cultural, **Europa Nostra**, principala organizație de patrimoniu din Europa, și **Institutul Băncii Europene de Investiții** au anunțat **cele 12 situri de patrimoniu preselectate pentru programul „Cele mai periclitare 7 situri în 2018”**, de către o comisie de experți din diverse domenii. Reperete culturale amenințate provin din 10 țări europene.

Cele 12 monumente și situri au fost selectate ținându-se cont de valoarea lor patrimonială și culturală deosebită, precum și de pericolul iminent în care se află. Implicarea comunităților locale și angajamentul diferitelor organisme publice și private pentru salvarea acestor situri au fost, de asemenea, socotite cruciale. Un alt criteriu important a fost prezentat de potențialul acestor situri de a stimula dezvoltarea socio-economică durabilă.

„2018 este anul pentru a sărbători patrimoniul cultural unic al Europei și pentru a pune în lumină rolul cheie pe care acesta îl joacă în promovarea identității comune și construirea unei Europe integrante. Creșterea gradului de conștientizare și mobilizarea la scară largă a eforturilor pentru a salva situri de patrimoniu de pe teritoriul Europei este încă unul dintre obiectivele Anului European al Patrimoniului Cultural 2018. Această listă preliminară este, în primul rând, un apel la acțiune. Îi îndemnăm pe actorii publici și privați de la nivel local, național și european să-și unească forțele pentru a salva aceste comori ale patrimoniului care spun povestea noastră comună și care trebuie conservate pentru generațiile viitoare”, a adăugat el.

*„Salvarea acestor 12 situri nu este numai în beneficiul monumentelor. Investiția va genera avantaje socio-economice la nivel local, regional și național”, a spus **Francisco de Paula Coelho**, decanul Institutului Băncii Europene de Investiții. „Investițiile în patrimoniul cultural, bine pregătite și bine implementate, dau roade din punct de vedere al dezvoltării sociale, economice și culturale și este important să răspândim acest mesaj în decursul Anului European al Patrimoniului Cultural 2018”, a adăugat el.*

Nominalizările pentru „Cele mai periclitare 7 situri” au fost propuse de organizații ale societății civile sau de către instituții publice care fac parte din vasta rețea Europa Nostra.

Programul „Cele mai periclitare 7 situri” a fost lansat în ianuarie 2013 de către Europa Nostra, cu sprijinul Institutului Băncii Europene de Investiții și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, în calitate de partener asociat. Acest program a fost inspirat de succesul unui proiect asemănător desfășurat de Fondul Național pentru Conservare Istorică din SUA (US National Trust for Historical Preservation).

„Cele mai periclitare 7 situri” nu este un program de finanțare. Scopul său este de a servi drept catalizator pentru acțiune și pentru a promova *puterea exemplului*. Acesta beneficiază de sprijinul programului Uniunii Europene „Europa Creativă”, ca parte a programului Europa Nostra „Patrimoniul nostru - valorile noastre”.

Lista este:

- Centrul istoric din Gjirokastra, **Albania**;
- Bisericile post-bizantine din Moscopole și Vithkuq, **Albania**;
- Centrul istoric din Viena, **Austria**;
- Uzina de prelucrare a cărbunelui din Beringen, **Belgia**;
- Monumentul Buzludja, **Bulgaria**;
- Rețeaua de teleferice din Chiatura, **Georgia**;
- Mănăstirile și schitul David Gareji, **Georgia**;
- Castelul Sammezzano, Toscana, **Italia**;
- **Cazinoul din Constanța, România** (nominalizat de Asociația ARCHÉ);
- Siturile de artă preistorică din provincia Cadiz, **Spania**;
- Orfelinatul grec Prinkipo, Insula Prinților, **Turcia**;
- Fabrica de gheață Grimsby, **Marea Britanie**.

Lista finală cu „Cele mai periclitare 7 situri” va fi comunicată pe 15 martie 2018.

Cazinoul din Constanța figurează printre cele mai periclitate 12 situri din Europa

Cazinoul este un monument istoric emblematic pentru orașul Constanța și pentru România. Edificiul a fost ridicat în timpul „febrei cazinourilor” ce a cuprins Europa la începutul secolului al XX-lea. Și-a deschis porțile în 1910. Daniel Renard, arhitectul româno-elvețian care a proiectat clădirea, a optat pentru un stil Art Nouveau opulent cu scopul de a ilustra modernizarea României sub domnia regelui Carol I.

Clădirea a devenit, în timp, un reper al țărmului Mării Negre. Văzut de pe mare, Cazinoul se înalță pe un promontoriu stâncos, părând a aparține mării mai degrabă decât orașului, impresie întărită și de decorația de inspirație marină a clădirii.

Ansamblul este alcătuit din trei elemente construite: fundațiile cu platoul pe care se află Cazinoul, clădirea Cazinoului în sine și clădirea Acvariului, proiectată tot de Daniel Renard, dar la o dată ulterioară. Al patrulea element este promenada ce separă Cazinoul de Acvariu și leagă portul comercial de cel turistic, promenadă însoțită pe tot parcursul de o centură verde. Clădirea Cazinoului are trei niveluri. Interiorul spațios și bogat decorat face trimitere la o epocă plină de farmec. Acesta se compune dintr-un salon de intrare, săli destinate evenimentelor, spații tehnice și este completat de terase deschise.

Principala amenințare pentru Cazinou o reprezintă coroziunea și ruginirea elementelor metalice structurale, în special cele descoperite, expuse intemperiei. Elementele de lemn sunt, de asemenea, puternic afectate de umiditatea salină. În plus, mucegaiul, umezeala și procesul de îngheț-dezgeț

accelerează degradarea tuturor elementelor, de la tencuială la valoroase elemente decorative. Vânturile și furtunile au distrus majoritatea ferestrelor fațadei dinspre mare, permițând ploii, zăpezii, păsărilor și animalelor să pătrundă înăuntru. Tot acest proces de degradare duce spre prăbușirea acoperișului.

De-a lungul timpului, clădirea a adăpostit, alternativ, funcțiuni comerciale și funcțiuni publice (când edificiul s-a aflat în grija statului). În anii 2000 clădirea a fost abandonată, stare în care se găsește și astăzi ca urmare a incapacității administrative de a se găsi finanțare pentru a demara o operațiune de salvare, restaurare și revitalizare. Situația a fost prelungită de eșuarea încercărilor repetate de finalizare a procesului de licitație publică.

Clădirea a trecut de mai multe ori din administrarea municipiului Constanța în administrarea altor instituții, ultima dintre acestea fiind Compania Națională de Investiții din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene. Această stare de incertitudine administrativă a întârziat și mai mult demararea unui proces adecvat de restaurare. De-a lungul timpului, clădirea a trecut prin trei procese de restaurare, de o calitate discutabilă, care pun probleme suplimentare unei viitoare campanii de reactivare.

Asociația ARCHÉ, cea care a făcut nominalizarea, împreună cu partenerii săi susțin că restaurarea și deschiderea Cazinoului din Constanța către public îi vor asigura în continuare rolul de important reper cultural și pilon al identității locale, precum și supraviețuirea în viitor.

**TEATRUL
NAȚIONAL
BUCUREȘTI
6 OCTOMBRIE**

ÎNTÂLNIREA ANUALĂ A PREȘEDINTELUI UAR CU ȘEFII STRUCTURILOR TERITORIALE

Reuniunea s-a desfășurat la Teatrul Național București. Dl academician arh. Romeo Belea, membru de onoare al UAR, a participat la întâlnire și a fost „ghidul” arhitecților în vizita ce a avut loc în TNB, renăscut și refăcut.

În deschiderea, doamna arh. Ileana Tureanu președinte UAR

- A solicitat un moment de reculegere în memoria arhitectului Dan Hanganu, care a încetat din viață chiar în acea zi, la Montreal.
- A prezentat programul întâlnirii, a felicitat participanți cu ocazia Zilei Arhitectului, din 5 octombrie, a explicat rațiunea excursiei documentare - cunoașterea și popularizarea condițiilor oferite de Casa Arhitecților de la Sinaia, unde membrii sunt invitați pentru odihnă și activități culturale.
- A explicat contextul național în care se desfășoară activitatea UAR.
- A anunțat apropierea lansării concursului național pentru desemnarea reprezentantului României la Bienala de Arhitectură de la Veneția 2018.
- A trecut în revistă expozițiile aflate la dispoziția structurilor teritoriale și a prezentat expoziția (expusă în sală) „Arhitectură și regalitate” desfășurată sub auspiciile Familiei Regale a României, sub semnătura acad. prof. dr. Răzvan Teodorescu, prof. dr. arh. Augustin Ioan și prof. dr. arh. Marius Marcu-Lapadat.
- A solicitat semnalarea cazurilor dificile care ar trebui să facă obiectul unor ajutoare sociale de boală și a cerut mai multă atenție pentru acest subiect sensibil, pentru repartizarea echitabilă a ajutoarelor sociale în teritoriu.

Doamna președinte Ileana Tureanu a prezentat vicepreședinții UAR și invitații:

Dna Doina Marin - coordonatorul Comisiei Sociale, care a dat citire listei cu ajutoarele sociale de boală trimestriale, de urgență și ocazionale și a reiterat apelul de colaborare a celor din teritoriu pentru ajutorarea colegilor aflați în suferință. A arătat că mai există fonduri bugetate și că este normal să ajungă la cei care au nevoie. Mai multe structuri nu au făcut nicio cerere de ajutor.

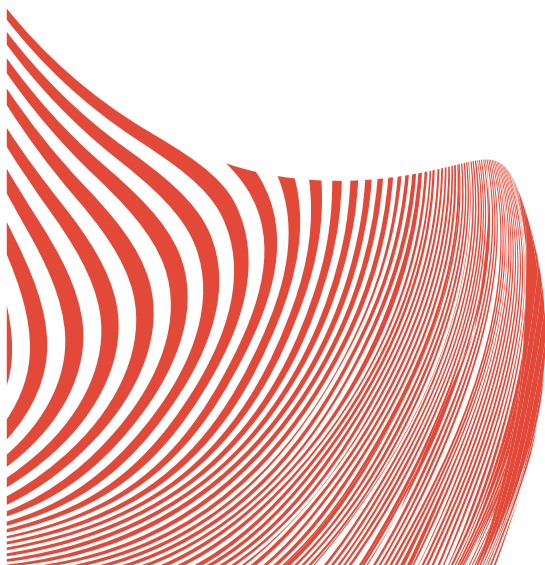
Dl Anton Staicu - coordonatorul Comisiei Organizatorice, care a prezentat problemele organizatorice, Regulamentul de Organizare și Funcționare a structurilor teritoriale și a arătat importanța armonizării organizării UAR cu legislația în vigoare (O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații), a subliniat că este esențial ca fiecare județ să aibă o Sucursală - structură fără personalitate juridică, așa cum prevede legislația, a precizat că măsurile organizatorice nu vizează, în această etapă, filialele, adică structurile cu personalitate juridică, și a arătat importanța ca fiecare sucursală să aibă subcont bancar.

întocmit: arh. **Cassandra ROȘU**
(Comisia Organizatorică)

Întâlnirea anuală a președintei UAR
cu șefii structurilor teritoriale

6 octombrie 2017, Teatrul Național, Sala Media
www.uniuneaarhitecților.ro
uar_contact@yahoo.com
021.315.60.75, 0737.01.77.85

DI Nicolae Lascu - coordonatorul Comisiei Culturale, care și-a expus punctul de vedere referitor la proiectele culturale și cele strategice ale UAR - Biblioteca, Revista „Arhitectura” și Arhiva, a încurajat structurile teritoriale să dezvolte proiecte culturale referitoare la: prezența arhitecturii de calitate, protecția patrimoniului construit, memoria arhitecților etc., a prezentat cele 2 programe prioritare ale UAR: Centenarul Unirii și Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 și a solicitat propuneri concrete de proiecte culturale pentru anul 2018. Solicitățile sistematizate și armonizate urmează a fi prezentate și discutate în ședința Colegiului Director din 28 noiembrie 2017 și aprobate în ultima ședință a Senatului (14 decembrie).

DI Daniel Cincu - coordonatorul Comisiei Economice, care a subliniat importanța comunicării pentru buna desfășurare a activității economice și a reiterat solicitarea referitoare la depunerea de proiecte pentru alocarea de fonduri.

DI Sorin Ciomârtan - trezorerul UAR, care a prezentat situația financiară, subliniind că se va iniția un program pentru utilizarea rațională a spațiului din Dem I. Dobrescu, că solicitarea de spații pentru filiale/sucursale trebuie să fie sustenabilă, că veniturile din Timbru au crescut cu 23%, cheltuielile au fost diminuate cu 40%, cheltuielile cu Revista „Arhitectura” au fost diminuate.

Doamna președinte Ileana Tureanu a solicitat opinia participanților, începând cu structurile care au organizat evenimentele marcante în anul 2017, precum Balul Arhitecților, organizat de filiala Cluj-Napoca, sau Zilele Culturii Urbane la „Uzina de Apă” de la Suceava - ediția a IV-a.

Dna Adriana Tănăsescu - director executiv al UAR, a explicat contextul referitor la uniunile de creație, reamintind că UAR face parte din Alianța Națională a Uniunilor de Creație (ANUC), a subliniat importanța păstrării Timbrului Arhitecturii, în condițiile în care legea de „abrogare” se află în Camera Deputaților, a menționat aspecte grave ale modificării OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații - există un proiect de act normativ în care cultura nu mai este considerată domeniu de sine stătător, utilitatea publică se acordă pentru perioade limitate de 5 ani. Referitor la acest proiect de lege, UAR a formulat un punct de vedere negativ. În acest context, UAR are nevoie de unitate, solidaritate, colaborare și înțelegere între toate structurile teritoriale, prin dialog și compromisuri.

DI Sorin Petrescu, avocat, a prezentat firma de avocatură „Petrescu, Șerban & Asociații”, cu care UAR colaborează din luna mai 2017. Doamna președinte Ileana Tureanu a explicat termenii de colaborare cu firma de avocatură și a subliniat că s-a cerut avocaților să nu facă nicio concesie de la condițiile legale.

Au luat cuvântul:

Doamna Adriana Matei, președintele sucursalei Cluj-Napoca, a prezentat evenimentele - Balul Arhitecților, Ziua Internațională a Urbanismului și Simpozionul S.O.S. Patrimoniul, a menționat că există la Cluj un Centru (împreună cu OAR) de cultură arhitecturală și urbanism în Turnul Croitorilor, a făcut propuneri pentru anul 2018 - burse pentru tinerii arhitecți care își dau doctoratul, programe de cercetare, bibliotecă, arhive foto, cartare monumente, revista „Observatorul Urban al Orașului”, Bienala de Arhitectură, evenimente legate de Centenarul

Unirii, harta demografică cu structura populației din Transilvania, conferințe etc., a solicitat clarificarea procedurilor pentru proiecte culturale de tipul Expoziției „Moștenirea familiei Banffy” și itinerarea acestora, a propus, pentru Centenarul Unirii, plăcuțe de informare pe monumentele clujene care au legătură cu Unirea, Expoziție „Locuri, oameni și fapte”, o hartă cu distribuția demografică a populației din Transilvania, o suită de conferințe legate de clădirile de patrimoniu și întreținerea lor.

DI Vasile Mitrea (membru al Senatului) a prezentat o serie de idei legate de Marea Unire, de restaurarea statuii ecvestre a lui Mihai Viteazul din Cluj-Napoca (aflată în stare proastă) solicitată în repetate rânduri de către UAR, a recomandat menționarea, la nivelul tuturor filialelor, a arhitecților care au jucat un rol determinant în ultimii 100 de ani (ex. - să se facă o expoziție națională cu cele mai importante și semnificative proiecte realizate în acest interval), a propus o medalie/diplomă „100 de ani” acordată arhitecților cu merite deosebite și a recomandat rediscutarea importanței producției de arhitectură din perioada 1945-1989, analiză corectă pe baza materialelor adunate la nivelul tuturor filialelor.

DI Mihai Racu - Cluj-Napoca, a cerut reorganizarea site-ului UAR cu subdomenii pentru filiale/sucursale, informatizarea UAR - întocmirea unei baze de date, utilizarea votului electronic pentru Conferința Națională Extraordinară de Organizare, introducerea unui site „Observator Urban” la nivel regional, cu informații în timp real, listarea și itinerarea expozițiilor aflate în posesia UAR, din Timbrul

Arhitecturii să fie finanțate burse pentru tinerii care fac lucrări de cercetare, cunoașterea fondului de arhive a UAR Cluj aflat la Biblioteca Academiei, colectarea arhivelor regionale, cartarea monumentelor.

DI Costel Drăgan - Brăila, a vorbit despre proiectele care au fost făcute la Brăila; despre preluarea unei clădiri de patrimoniu, în comun, de către UAR, OAR, UNRMI, RUR, UNITER, UAP și transformarea ei în „Casa artelor”; despre proiectul-pilot pentru inventarierea patrimoniului (tuturor imobilelor din municipiul Brăila împreună cu UAUM); Strategia de Dezvoltare a Municipiului Brăila - oraș pilot; albumul „Cetatea Brăilei. Istorie. Reconstituire. Valorificare”; proiectul pe frontierele Dunării de cooperare interdisciplinară, Brăila - pol de dezvoltare metropolitan, proiect urbanistic.

DI Lucian Enache - Dâmbovița, a relatat problemele legate de organizarea filialei inclusiv necesitatea rezolvării faptului că a fost obținut un teren de 130 mp în centrul Târgoviștei pe numele Societății Arhitecților.

DI Miron Dragoș Emil Ciolacu - Iași, a considerat că problema cea mai importantă este clarificarea Statutului UAR; că strategia propusă o să conducă la uniformizarea modului de organizare în teritoriu; că este necesară o campanie de cooptare a tinerilor; că va transmite un set al revistei trimestriale „Repere” (realizată în parteneriat cu OAR) și că organizează anual evenimente și strânge legătura cu Chișinău și Cernăuți.

DI Gelu Tudorache - Bacău-Neamț, a comunicat că, în baza unui protocol, există un sediu comun UAR și OAR în sediul Consiliului Județean; că există un parteneriat cu centrul de afaceri Moldova - Conferințe și că participă la Comisiile de urbanism, dar nu sunt suficienți specialiști.

DI Corneliu Ștefan Zebacinski - Sălaj, a recunoscut că există probleme; că nu există interes; că sediul este acasă; că au fost doar câteva acțiuni minime cu OAR; că încearcă să se asocieze cu sucursala Cluj.

DI Pavel Popescu - Euroregionala S-V Oltenia, a menționat că există un program cultural pentru anul 2018, a solicitat atenție pentru cei aflați în dificultate, s-a oferit să organizeze Balul Arhitecților 2018. A mai comunicat că există un „Observator urban Oltenia” și l-a propus pentru Premiul Omnia - Oltenia pe dl arh. Petre Balcan.

Au mai luat cuvântul:

DI David OROS (Tulcea), dl Miturcă Gheorghe (Călărași), dl Victor Popescu (Teleorman), dna Ioana Mihăescu (Caraș Severin).

DI Ilie Popa Ilisie (Hunedoara) a subliniat existența unui material cu situația patrimoniului municipiului Hunedoara - „SOS Patrimoniul”; necesitatea cooptării tinerilor, care trebuie să primească stimulente - de ex., trimiterea lor la Bienala de la Veneția; că UAR ar trebui să aibă reprezentanți în comisiile consultative de pe lângă consiliile județene și a tras un semnal de alarmă referitor la reglementarea „scandaloasă” a funcționării SEAP - „cel mai ieftin, cu termenul cel mai scurt”, în detrimentul calității.

DI Adalbert Botos - Arad, a recunoscut că nu au avut activități deosebite, motiv pentru care sunt în curs tentative de cooptare a tinerilor; că există totuși activități comune cu OAR; că nu există niciun dialog cu autoritatea locală și că nicio investiție publică nu s-a făcut cu organizarea unui concurs sau licitație corectă - doresc concursuri pentru investiții publice.

DI Mihai Maicovschi - Gorj, a arătat că au venit tineri; tot o parte pozitivă este faptul că în oraș există un liceu care are 2 clase de arhitectură; au fost organizate expoziții anual - Anuala Arhitecților Gorjeni, că UAR funcționează în sediul OAR; că există un program - „Drumul lui Brâncuși” - care a fost marginalizat, dar pe care doresc să-l organizeze prin UAR și UAUIM (tabără de creație cu studenți) și că Proiectul „Calea Eroilor” este în curs de derulare, există la Primărie finanțare asigurată.

Dna președinte Ileana Tureanu a informat că UAR a făcut donație de carte de arhitectură la Liceul de Arte din Tg. Jiu, pentru clasele de arhitectură, acțiune care va continua și se va extinde.

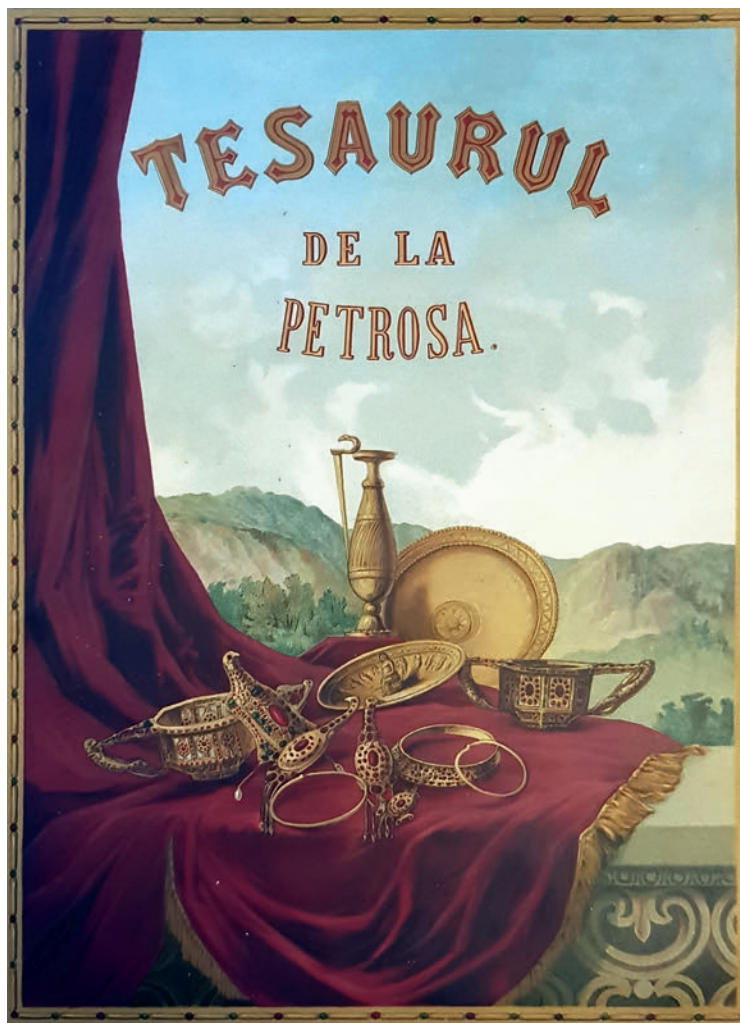
DI Ion Andriu - Suceava-Botoșani, a comunicat că există un sediu împreună cu OAR și subcont; solicită donație de carte de arhitectură și arată că sunt probleme cu mormântul/apartamentul arhitectului Gipsy PORUMBESCU.

DI Vlad Slavic - Brașov, a arătat că se încearcă o bună funcționare a filialei, dar momentan nu există proiecte, există dorință, dar fără comunicare; sunt în colaborare cu OAR; doresc un sediu reprezentativ („Poarta Ecaterina”), inclusiv pentru expoziții.

Au mai vorbit: **dna. Viviana Gheorghiu** - Covasna, **dna Angela Kovacs** - Tg. Mureș, reprezintă o filială fără personalitate juridică și fără cont, care are sediul împreună cu OAR, fără secretară, unde toate acțiunile se fac împreună cu OAR, **dna Gabriela Mircea** - Muntenia, **dl Ion Teodor** - Constanța, **dna Daniela Olaru** - Vrancea.

În încheierea întâlnirii, **dl prof. dr. arh. Romeo Belea** a prezentat proiectul de reabilitare, restaurare și modernizare a Teatrului Național din București.

"COLECȚIA
SPECIALĂ"

autor: **Olimpia SULTANA**

Biblioteca UAR este o bibliotecă specializată, de drept privat, cu profil de arhitectură, urbanism și domenii conexe (construcții, artă, design), fără personalitate juridică proprie, având ca autoritate tutelară Uniunea Arhitecților din România.

Biblioteca desfășoară activități specifice bibliotecilor de drept public și este parte din sistemul național. Colecțiile de documente au fost constituite, istoric, din donații și cumpărături și includ aproximativ 20.000 de volume (carte și periodice, colecții speciale) cu profil de arhitectură, urbanism și artă.

Dintre arhitecții care au donat cărți valoroase amintim: I. N. Socolescu, C. P. Olănescu, Petre Swoboda, Andrei Pănoiu, Cezar Lăzărescu, Peter Derer, Eugenia Greceanu, George Chisa, Ioana Grigorescu, Ionel Cârdea, Mariana Celac, Militza Sion, Mirela Duculescu ș.a.

Fondul „Colecțiilor Speciale” este format din aproximativ 1.700 de volume încadrate în categoriile: carte veche străină în limbile: latină, germană (majoritatea în caractere gotice, Fraktur), franceză, italiană, engleză, maghiară etc. (până la 1800), carte veche românească (până la 1830), carte modernă românească (1831-1918), carte modernă străină (1801-1850), periodice vechi românești și străine (până la 1918) și periodice interbelice românești până la 1947 și străine până la 1945.

Colecțiile reunesc lucrări din domeniile arhitecturii, artelor și urbanismului, incluzând cărți, albume, mape cu planșe și publicații periodice din secolele al XVII-lea, al XVIII-lea, al XIX-lea și al XX-lea, tipărite în Europa - la Paris, Amsterdam, Veneția, Londra, Roma, Padova, Berlin, Bologna, Atena, München, Stuttgart, Leipzig - de maeștri tipografi și editori precum Mathias, Firmin-Didot et Cie, Morel et Cie, Freres Werstein, Leplanquais-Chédeville, E. Tardieu et A. Coussin, Julius Hoffmann, Bocard, Ch. Claesen, Hangard-Maugé, Hachette, Giovanni Manfrè, Lehmann & Wentzel, Emil Roller, Anton Schroll etc.

Trebuie menționată și colecția de documente cartografice, formată din 22 de hărți și planșe, datate între 1699 și 1830 și reprezentând Principatele Române, Imperiul Austro-Ungar și Cursul Dunării : **Danubii Fluminis (hic ab urbe Belgrado per Mare Nigrum usq Constantinoplim defluentis exhibiti) Pars Infima: in qua Transylvania, Walachia, Moldavia, Bulgaria, Servia, Romania et Bessarabia** / Johann Baptist Homann. Noribergæ [Nürnberg]: [publisher not identified], [1740?]; **Le Cours du Danube des' sa Source jusqu'á ses Embouchures en 3. feuilles: dont la I. comprend les pays Germaniques, sçavoir la Suabe, la Baviere, & l'Autriche, le tout enluminé de rouge, la II. contient le Royaume de Hongrie, la Principauté de Transylvanie, les Royaumes de Sclavonie, de Bosnie, de Servie et de Dalmatie, le tout enluminé de jaune, la III. contient tous les pays du Grand Seigneur Situés dans l'Europe, scavoir la Valachie, la Moldavie, la Roumanie, la Grece, et les Frontieres de la petite Tartarie, le tout enluminé de verd** / Johann Baptist Homann; Sebastian Dorn. Norimbergæ: Nürnberg, S.a. [zwischen 1716 u. 1724]

Majoritatea documentelor au coperti legate în piele, piele reconstruită, materiale sintetice, pânză sau hârtie marmorată; cotoarele sunt simple, ornate sau cu nervuri reale (sfoară sau șiret) sau nervuri false (bucăți de piele sau carton gros lipite pe cotor), intervalul dintre ele fiind simplu sau decorat. Unele coperti au ornamente în timbru sec sau ornamente în auriu, unele lucrări au tranșele decorate (aurite, marmorate sau gofrate) și forșat colorat, marmorat, pictat sau din materiale speciale. Colecția include cărți de secol XVII, XVIII și XIX tipărite pe hârtie manuală cu filigran, in folio, cu cerneluri negre și roșii, cărți și mape ilustrate cu litografii, cromolitografii, gravuri în lemn (xilografuri), gravuri în metal.

Dintre **cele mai prețioase lucrări** deținute de Biblioteca UAR menționăm **Les Quatre Livres de L'Architecture d'André Palladio**

/ A Paris: De l'imprimerie d'Edme Martin, 1650 (in folio, hârtie manuală cu filigran, gravuri), donată de I. N. Socolescu, în ianuarie 1904, „către Societatea Arhitecților Români, spre amintire”. De asemenea, Biblioteca deține un exemplar din faimoasa lucrare a artistului francez Jean-François Perrier, **Segmenta nobilium signorum et statuarum quae temporis dentem invidium euasere, Urbis Aeternae ruinis erepta**, ediția de la Paris din 1653, album superb conținând 100 de planșe acvaforte, după sculpturi antice dintre cele mai renumite din Roma.

În categoria **carte veche străină** (1501-1800) includem: **Les Oeuvres D'Architecture D'Anthoine Le Pavtre**, Paris, Jombert, 1652; **Les dix livres d'architecture de Vitruve**: Corrigez et traduits nouvellement en François avec des Notes et des Figures / Vitruve; Claude Perrault. - A Paris: Chez Jean Baptiste Coignard..., 1673; **Voyages de Corneille Le Brun par la Moscovie, en Perse et aux Indes orientales** / Cornelis de Bruin; Gerard Wetstein; Rudolf Wetstein. - A Amsterdam: chez les freres Wetstein, 1718. - 2 volume in-folio; **Architecture Hydraulique, Ou L'Art De Conduire, D'Elever Et De Menager Les Eaux Pour Les Differens Besoins De La Vie** / Bernard Forest de Belidor. - 2 volume, cu 2 părți. - Paris: C. A. Jombert, 1737-53. (Viniete desenate și gravate, semnate de Rigaud, Soubeyran, Dheulland); **Roma antica distinta per regioni** secondo l'esempio di Sesto Rufo, Vittore e Nardini...: coll'aggiunta dello stato di Roma nel secolo XII e delle memorie di varie antichità... scritte da Ulisse Aldovrandi, Flaminio Vacca...: tomo primo e secondo. - Roma: Amidei, 1741; **Memorie istoriche della gran cupola del Tempio Vaticano, e de'danni di essa, e de'ristoramenti loro, divise in libri cinque**: alla santità di nostro signore Papa Benedetto XIV / Giovanni Poleni; Giovanni Manfrè; Seminario di Padova. - Padova: Stamperia del Seminario, 1748; **Cours d'architecture qui comprend les Ordres de Vignole**... / Augustin-

Charles d' Aviler; Vignola; Michelangelo Buonarroti; Pierre-Jean Mariette. - A Paris : Chez C. A. Jombert, 1756. (Notițe biografice despre Vignola, Aviler și Michelangelo); **Temples Anciens Et Modernes; Ou Observations Historiques Et Critiques Sur Les Plus Célèbres Monumens D'Architecture Grecque Et Gothique** / Louis Avril. - Londres: M.L.M.; Paris: Musier, 1774; **Voyage pittoresque de la Grèce; avec un Discours Preliminaire** [par Champfort] / Marie-Gabriel-Florent-Auguste de Choiseul-Gouffier. - Paris, 1782 - (2 hărți și 280 de gravuri semnate Choffard, Moreau, Monnet și alți artiști faimoși, hârtie cu filigran, coperti în marochin purpuriu cu ornamente aurii); **Architecture pratique de M. Bullet...** avec une explication de trente-six articles de la Coutume de Paris sur le titre des servitudes & rapports qui concernent les bâtiments, par M. Seguin / Pierre Bullet; Charles Seguin. - A Paris: Chez Didot, 1792; **Marci Vitruvii Pollionis De architectura libri decem**: ope codicis Guelferbytani, editionis principis, ceterorumque subsidiariorum recensuit, et glossario in quo vocabula artis propria Germ. Ital. Gall. et Angl. explicantur, illustravit Augustus Rode / Vitruvius. - Berolini: Mylius, 1800.

Cartea modernă străină (1801-1850) este reprezentată de **Voyages à Péking, Manille et l'île de France, faits dans l'intervalle des années 1784 à 1801 par M. de Guignes**: Atlas / par Chrétien-Louis-Joseph de Guignes; Jacques Eustache de Sève; François d' Houdan. - Paris: Imprimerie impériale: Treuttel et Würtz, 1808; **Essai sur l'histoire générale de l'architecture** / par J.G. Legrand, pour servir de texte explicatif au Recueil et parallèle des édifices de tout genre, anciens et modernes, par J.N.L. Durand. - Paris, 1809; **Londina illustrata**: graphic and historic memorials of monasteries, churches, chapels, schools ... in the cities and suburbs of London & Westminster / Robert Wilkinson; William Herbert. - London: R. Wilkinson, 1819-1825; **Theatrum illustrata**, graphic and historic memorials of ancient playhouses, modern theatres and other places of public amusement in the cities and suburbs of London & Westminster. - London: R. Wilkinson, 1825; **Memorie degli architetti antichi e moderni** / Francesco Milizia. - 2 vol. - Bologna: Cardinali u.a., 1826-1827; **Nuova Raccolta Delle Principali Vedute Antiche, E Moderne Dell'Alma Città Di Roma E Sue Vicinanze** / Achille Parboni. - Roma: Antonelli, 1829[?]; **Édifices de Rome moderne**, ou recueil des palais, maisons, églises, couvents, et autres monuments publics et particuliers les plus remarquables de la ville de Rome, dessinés, mesurés et publiés par P. Letarouilly. - Paris, 1840-50; **Voyage dans la Russie méridionale et la Crimée, par la Hongrie, la Valachie et la Moldavie exécuté en 1837**, sous la direction de Prince Anatole de Demidoff, par MM. de Sainson, Le Play, Huot, Léveillé, Raffet, Rousseau, de Nordmann et Du Ponceau; Dédié a Sa Majesté Nicolas Premier, Empereur de toutes les

Russies Dessiné d'après nature et lithographié par Raffet. Paris: Publié par Gihaut Frères, [1838-1848]. (100 de planșe în folio, litografii originale semnate de Auguste Raffet cromolitografii); **Memorie degli architetti antichi e moderni** / Francesco Milizia. - 2 vol. - Bologna: Cardinali u.a., 1826-1827.

Ediții princeps sunt titlurile: *Aegypten in Bild und Wort: dargestellt von unseren ersten Künstlern / beschrieben von Georg Ebers - Stuttgart und Leipzig: Druck und Verlag von Eduard Hallberger, 1880* (prima ediție, legătura și coperta originală din piele cu bogate ornamente aurite) și *La civilisation des Arabes: Ouvrage illustré de 10 chromolithographies, 4 cartes et 366 gravures dont 70 grandes planches d'après les photographies de l'auteur ou d'après les monuments les plus authentiques / Gustave Le Bon - Paris, Firmin-Didot et cie, 1884.*

Biblioteca deține lucrări importante apărute în serii cunoscute precum: *Bibliothèque de l'architecture. Série des études d'architecture historique, Handbuch der Architektur, L'Univers pittoresque ou histoire et description de tous les peuples, de leurs religions, moeurs, coutumes, industries., Europe, Cours de mathématiques à l'usage de l'ingénieur civil, Grindriss-Vorbilder von Gebauden aller Art. Abth., Collection des châteaux de France, Kunstler-monographien etc.*

Dintre **lucrările reprezentative și valoroase**, publicate în serie sau volume, menționăm: *Handbuch der Architektur / 2. Tl., Die Baustile: historische und technische Entwicklung / Josef Wilhelm Durm; Hermann Ende; Eduard Schmitt. - Darmstadt: Diehl, 1881; Motifs historiques d'architecture et de sculpture d'ornament (2. série). Décorations intérieures empruntées à des édifices français, du commencement de la renaissance à la fin de Louis XVI (XVIe, XVIIe et XVIIIe siècles) / par M. César Daly - Paris, Ducher et cie, 1880 - (Bibliothèque de l'architecture. Série des études d'architecture historique); La basilica di San Marco in Venezia illustrata nella storia e nell'arte da scrittori veneziani / [Camillo Bioto; Ferdinando Ongania; Antonio Pasini; Bartolomeo Cecchetti; William Scott, of Venice.] - Venezia: [Ferdinando Ongania], 1881-1888. (21 vol.: il: cromolitografii color.; 41-71 cm).*

Biblioteca deține și un număr mare de lucruri tipărite în **formate speciale**, precum mape cu planșe (portofolio), dintre care menționăm: *L'architecture pittoresque en Suisse ou choix de constructions rustique / dessinées et gravée par A. et E. Varin - Paris, 1873; Architecture et décoration turques au xv-ème siècle / par Léon Parvillée; avec une préface de Eugène-Emmanuel Viollet-le-Duc - IV, 16 p. il., 50 planșe - Paris, Ve A. Morel, 1874; Architektur der Gegenwart, Uebersicht der Hervorragendsten Bauausführungen der Neuzeit, / herausgegeben von Hugo Licht; mit text von dr. Adolf Rosenberg*

- Berlin, E. Wasmuth [1886]-1900. - 5 vol.: il, 500 planșe, parțial color, planuri; *L'architecture en France: monuments historiques du Xle siècle jusqu'à nos jours* - 11 vol. - Paris: Armand Guérinet, [189-?]; *Grundriss der Kunstgeschichte* /Lübke, Wilhelm - vol. - Stuttgart Verlag von Ebner & Seubert, 1892.

Nu lipsesc **dicționarele și enciclopediile**, biblioteca deținând exemplare din lucrările:

Dictionnaire raisonné d'architecture et des sciences et arts qui s'y rattachent / Ernest Bosc - Ed. 2. - 4 vol. - Paris: Libr. de Firmin-Didot, 1877-1884; *Dictionnaire des termes employés dans la construction* / Pierre Chabat. Paris: Morel, 1881; *Illustriertes bau-Lexikon: 4 vol.* / Oskar Mothes - Leipzig, Spamer, 1881-1884; *Encyclopédie de l'architecture et la construction*, Directeur Planat, Paul Amédée. Paris: Aulanieret cie, 1888; *Encyclopédie Méthodique, Ou Par Ordre De Matières: Précédée d'un Vocabulaire universel... ornée des Portraits de MM. Diderot & d'Alembert, premiers Éditeurs de l'Encyclopédie* / Nicolas Baudeau - Liège Plomteux Paris Panckoucke [Paris] Delaguette, 1783.

În ceea ce privește fondul de publicații periodice străine, se regăsește una dintre cele mai importante reviste de arhitectură ale secolului al XIX-lea, *Revue générale de l'architecture et des travaux publics: Journal des architectes, des ingénieurs, des archéologues, des industriels et des propriétaires*, editată de César Daly și tipărită, lunar, la Paris de Paulin & Hetzel, între anii 1840 și 1890. Fiecare număr în parte are un alt subtitlu și include ilustrații, gravuri, hărți, planșe sau desene, parțial color. Biblioteca UAR are volumele 1-18; 21-29; 36; 38.

De asemenea, este prezentă revista **L'Architecture d'Aujourd'hui**, fondată de André Bloc în 1930, publicație emblematică a mișcării modernismului în lume. Biblioteca UAR deținând colecțiile anilor 1931-1940.

Fondul de publicații periodice străine vechi și interbelice include: *L'Architecture* (anii 1875; 1901-1902; 1910; 1927-1930; 1935-1937), *Academy Architecture*, London (anii 1891-1913; 1939); *L'Architecte. Notions sur l'art de bâtir et de décorer les édifices: 4 volume* - Paris (anii 1906-1909; 1924-1934); *The Architectural Review* (anii 1937, 1942-1946); *L'Architecture d'aujourd'hui* (1931-1940); *Casabella* (1933-1941); *Les Construction Moderne* (anii 1901-1914; 1925-1926; 1928; 1930); *Deutsche Bauzeitung DB* (anii 1912-1913; 1929-1930) *L'illustration* (anii 1928-1930; 1923-1931; 1933-1934; 1936-1939); *Moderne Bauformen* (1910; 1913-1914; 1926-1944); *Matériaux et Documents d'Architecture et de Sculpture* / Ragueneau, A.; Published by Ducher Fils Editeurs, Paris (BUAR are 3 volume legate); *Recueil de menuiserie pratique* / ed. par N. Gateuil - A Dourdan (Seine & Oise): Thézard & Cie.; *Urbanisme* (1934-1938). Este prezentă și *Croquis d'architecture* / Intime Club, Paris - Paris, Siège de la Société [1866-99] - 240 p.: il. - 56 cm. (1866-1870, 1872-1873, 1878-1888), publicație periodică, cu apariție lunară, original, tipărită în 25 de volume (25 de ani). Cu toate că unele biblioteci separă planșele și le regroupează după tipul de arhitectură, indiferent de data publicării, pentru uzul studenților și al specialiștilor, Biblioteca UAR are planșele așezate în mapele originale.

Colecția de periodice românești vechi și interbelice include revista *Architectura / Arhitectura*, pentru care Biblioteca deține numerele apărute în anii 1916, 1920, 1924, 1926, 1930-1933 și 1935-1944, *Buletinul monumentelor istorice* (anii 1908-1945), *Analele Arhitecturii și ale artelor cu care se leagă*, publicate sub conducerea lui I. N. Socolescu, arhitect și inginer - București, Göbl și Fii (anii 1891-1892).

Cartea românească ocupă 20% din fondul colecțiilor speciale al Bibliotecii UAR și, dintre titlurile deținute, unul dintre cele mai valoroase și reprezentative este primul manual didactic de desen și arhitectură apărut în 1836 la București, în tipografia lui Heliade, „cu

cheltuială din Casa Școalelor”: „Elemente de desenu si arhitecture”, realizat de pictorul Carol Wallenstein de Vella, profesor la Colegiul „Sf. Sava”, cu text pe hârtie manuală și caractere chirilice de mărimi și forme diferite și cu ilustrații numerotate cu cifre romane, care redau schițe și planuri (25 de pagini și 33 de planșe format 24x18,5 cm).

Menționăm, de asemenea, **cea dintâi lucrare monografică a orașului Câmpulung Muscel** și prima de acest gen din întreaga istoriografie românească, *Istoria Câmpulungului, prima rezidență a României* / C. D. Aricescu, Imprimeria lui Ferdinand Om, 1855; lucrarea monumentală a lui George Balș, *Bisericile lui Ștefan cel Mare*: cu un rezumat în limba franceză - București: Cartea Românească 1926 (o raritate bibliografică) și *Monumente naționale din România: Relevate de Elevii Școlii Superioare de Arhitectură din București* - 1923. Alte lucrări: *Monumentele Epigrafice și Sculpturale ale Museului Național de Antichități din București* / Gr. G. Tocilescu - București: Dim C. Ionescu, 1902-1908; *Orașul Iași - odinioară și astăzi* / N. A. Bogdan - 1904; *Ateneul român și clădirile antice cu dom circular. Conferința rostită la XIV februarie de Al. Odobescu cu o alocuțiune introductivă de G. Esarcu* - București, 1888; *Istoria Bucureștilor* / G. I. Ionescu-Gion - București, Socec,

1899 - 31 cm; *Viața municipală la Pompei* / Kalinderu, Jon [Ioan] - București: Tipografia Curții Regale F. Göbl, 1890; *Le Tresor de Petrossa historique - description étude sur l'orfèvrerie antique ouvrage publié sus les auspices de sa Majesté le Roi Charles Ier de Roumanie. Avec 372 illustrations chromolithographies et héliogravures*. Tome premier. Odobesco, A. Paris: Éditeur J. Rothschild, 1889-1900; *Statuetele de lut din Tanagra și în special cele din colecțiunea Esarcu de la Atheneul Român din București* / descrise și reproduse în stampe de Aurelia M. Bragadir - București: Stab. Grafic I. V. Socecu, 1894; *Clădiri & studii: case, biserici, monumente și palate, încercări de arhitectură românească și clasică*. Petre A. Antonescu. Publisher: București [Tipographia „Gutenberg”] 1913. *Hoteluri văzute în Bulgaria*, arh. Henrieta Delavrancea-Gibory. Manuscrisul original, donat bibliotecii cu semnătura olografă a autorului.

Cărți despre România tipărite în străinătate:

L'eglise du monastère épiscopal de Kurtea d'Argis en Valachie / Ludwig Reissenberger; Traduit de l'allemand de Louis Reissenberger - Imprimerie De Charles Gerold Fils, Vienne, 1867 și *Das rumänische Königsschloss Pelesch*, herausgegeben und mit erläuterndem, text begleitet von Jacob von Falke / Jacob von Falke - Wien: C. Gerold, 1893.

AROMÂNII DIN ARHITECTURA ROMÂNEASCĂ

„PROFESORUL NOSTRU GHEORGHE SIMOTTA - AROMÂN DIN VLAHO-CLISURA”

Cu multe secole în urmă, fiii păstorilor aromâni și-au părăsit munții, lăsând în urmă tâmbărea și cârlibana pentru a îmbrățișa diverse îndeletniciri. Astfel, au ales să devină medici, comercianți, filologi, profesori, avocați, pictori, teologi etc. Destul de mulți s-au apucat de arhitectură și se pare că au avut mână bună. Gheorghe Simotta este doar vârful icebergului fiindcă lista arhitecților aromâni cu realizări notabile este destul de lungă:

Arghir Culina (1883-1971) - aromân grămostean, s-a născut la Hrupiște (Grecia). Opere de seamă: clădirea Academiei de Studii Economice din strada Căderea Bastiliei (în colaborare cu Edmond van Saanen Algi și Grigore Cerchez), Tribunalul Argeș (colaborare cu Eracle Lăzărescu), Casa pictorului aromân Kimon Loghi (strada Viișoarei nr. 8), Casa Emil Prager (strada Paris nr. 47), imobil Hristo Botev nr. 3, foarte multe hoteluri, printre care „Stănescu”, Union (ambele pe strada Câmpineanu), Ambasador etc.

Constantin Iotzu (1884-1962) - aromân născut la Crușova (astăzi Republica Macedonia). Între 1940-1944 a fost decan al Școlii de Arhitectură. Realizează planurile Bisericii Sf. Elefterie, Biblioteca Centrală Universitară din Iași, Casa Corpului Didactic din București, Casa Armatei din Brașov etc. - și fiul său Alexandru Iotzu - profesor la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, specialist în arhitectura teatrelor, autor al Teatrului Național din Craiova.

Ahile Ghiaciu a fost un alt aromân grămostean, care a realizat Cinematograful Marna, Palatul Luzana, Casa profesor Eugen Porn (strada Emanoil Porumbaru nr. 16), Palatul Administrativ Bazargic (ultimele două în colaborare cu Alexandru Iliescu) și alte câteva imobile.

Constantin Joja (1908-1992) a fost un aromân născut în București, familia sa fiind originară din localitatea Haliki, Grecia. Proiectează Conacul Familiei Noica din Satul Beiu, Teleorman, renovează Hanul lui Manuc și Hanul cu Tei din București.

Dimitrie Ghiulamila - aromân din București, gopeșean de origine, proiectează Turnul Dezrobirii Basarabiei împreună cu Octav Doicescu, ce va fi distrus ulterior de ruși în 1944.

Dumitru Petrescu Gopeș - aromân gopeșean, distins cu premiul I pentru Planul Municipiului București. A proiectat mai multe case în stil neoromânesc sau cu influențe neoromânești în București (Bd. Lascăr Catargiu nr. 27), o casă în localitatea Corcea din Albania, superba Biserică Sf. Treime din Sighișoara și diverse alte bisericuțe.

Tașcu Ciulii - aromân din Magarova (în apropiere de Bitolia), arhitect al Ministerului Muncii, creditat cu proiectarea de stadioane și multe vile în perioada interbelică (cea din Intrarea Armașului nr. 9 este vila ce a aparținut arhitectului).

Expoziție la
Muzeul Țăranului Român și
Catalog îngrijite de
arh. **Militza SION** și
arh. **Irina PATRULIUS**

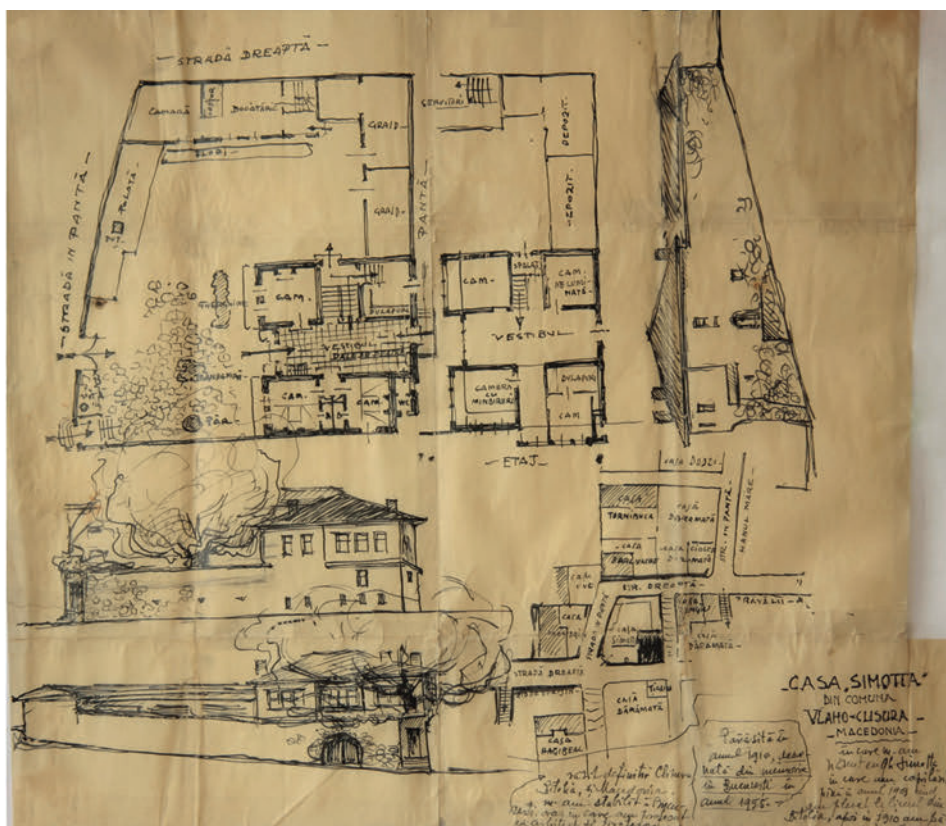

str. C.A. Rosetti
19 București

CASA SIMOTTA

Aleea Patriarhiei 15 București

Sterie Becu - aromân din Perivoli. A fost un pictor talentat, deopotrivă, și a activat ca arhitect în cadrul Comisiunii Monumentelor Istorice. A avut o relație foarte strânsă cu Nicolae Iorga. Împreună cu Ion Traianescu face planurile pentru reconstruirea faimoasei Biserici Madona Dudu din Craiova. Realizează planurile de restaurare ale multor biserici ortodoxe.

Alexandru Zagoritz - născut în Prahova, având origini aromâne din Pind. După moartea lui Ion Mincu, va continua lucrările de renovare ale Mănăstirii Stavropoleos din București. Va realiza câteva case în București, dar din nefericire moare de tânăr, ca locotenent în Primul Război Mondial, în urma rănilor căpătate în bătălia de la Amzacea, județul Constanța.

GHEORGHE SIMOTTA - MOȘTENIREA ARHITECTURALĂ

Gheorghe Simotta activează ca arhitect în cadrul Comisiei Monumentelor Istorice, având ca sarcină monumentele din Moldova și Basarabia. Nu prea se găsea de lucru, așa că tânărul arhitect își părăsește slujba pentru ca, în toamna anului 1920, să plece într-o lungă călătorie de studii în Italia. La întoarcere în țară, o nouă eră va începe pentru că, în următorii 20 de ani, va scrie pagini însemnate din istoria arhitecturii românești. În această perioadă realizează și execută un număr de 130 de proiecte.

Din punct de vedere geografic, 3 sunt în afara României, respectiv două case în Skopje și una lângă Torino. Dintre lucrările din provincie, cea mai vestită este Casa Simian din Râmnicu Vâlcea, realizată în colaborare cu arhitectul Nicolae Lupu. Alte lucrări din provincie includ clădiri realizate pentru compania Gaz Metan la Mediaș și la Cluj-Napoca.

Majoritatea covârșitoare a operelor sale sunt în București. Prima este zona Patriarhiei, cu Reședința Patriarhală și casele de pe Aleea Dealul Mitropoliei nr. 15 și nr. 17. A doua zonă este în jurul Bisericii Elefterie, unde se află un număr însemnat de vile, dintre care amintesc pe cele din strada Dr. Lister nr. 23 și 59, Bd. Eroilor Sanitari nr. 27, str. Carol Davila nr. 79, str. Carol Davila colț cu Elefterie, str. Dr. Thoma Ionescu nr. 8.

A treia zonă este Parcelarea Filipescu, un cartier exclusivist destinat până în al Doilea Război Mondial elitelor societății românești. În această zonă arhitectul a avut numeroase intervenții:

str. Atena nr. 18, 20, 22, str. Rabat nr. 9, str. Ankara nr. 1, str. Varșovia nr. 7, str. Londra nr. 8, str. Andei Mureșanu nr. 15, str. Modrogan nr. 2, Aleea Alexandru nr. 36 etc.

Restul clădirilor sunt răspândite prin toate ungherele Bucureștiului și sunt mai mult sau mai puțin notorii: Schitul Darvari, str. General Berthelot nr. 71, str. Blănari nr. 32, Spitalul Gomoiu, imobilul din Mihai Eminescu colț cu Dacia, str. Sf. Constantin nr. 9, Știrbei Vodă 87 bis, Calea Călărași nr. 41, Splaiul Independenței nr. 80, Oficiul de Aprovizionare al Farmaciștilor (Pitar Moș nr. 6), str. C. A. Rosetti nr. 19, str. Doctor Paleologu nr. 3, str. Caragea Vodă nr. 19, Bd. Elisabeta nr. 61, fațada imobilului din Bulevardul General Magheru nr. 31, str. Comeliu Botez nr. 4 etc.

Multe dintre lucrările sale au fost demolate în urma bombardamentelor din al Doilea Război Mondial sau din motive necunoscute. Sunt foarte multe clădiri executate de arhitect care nu sunt cunoscute, din păcate. Un capitol aparte din cariera de arhitect a lui Gheorghe Simotta îl reprezintă proiectele neexecutate. Această muncă în zadar a însumat în jur de 50 de proiecte.

„Ce elemente distinctive are stilul arhitectural abordat de profesorul Simotta?

Coloane pe două niveluri ca la imobilul din strada Rabat nr. 9, cornișa evazată în trepte și lată, iar ca o semnătură marca Simotta erau elemente decorative de orientare bizantină, brâncovenească, altele în spiritul așa-numitului art-deco, toate interpretate în maniera sa personală.”

SIMOTTA - PROFESORUL, PRIETENUL, MEMORIALISTUL

C.S.: „De ce era Gheorghe Simotta iubit și adorat de studenții săi?

I.P.: Cum să nu fie iubit? Era cald și luminos. Era o grădină de om!

C.S.: Dați-mi câteva nume din cercul lui de prieteni.

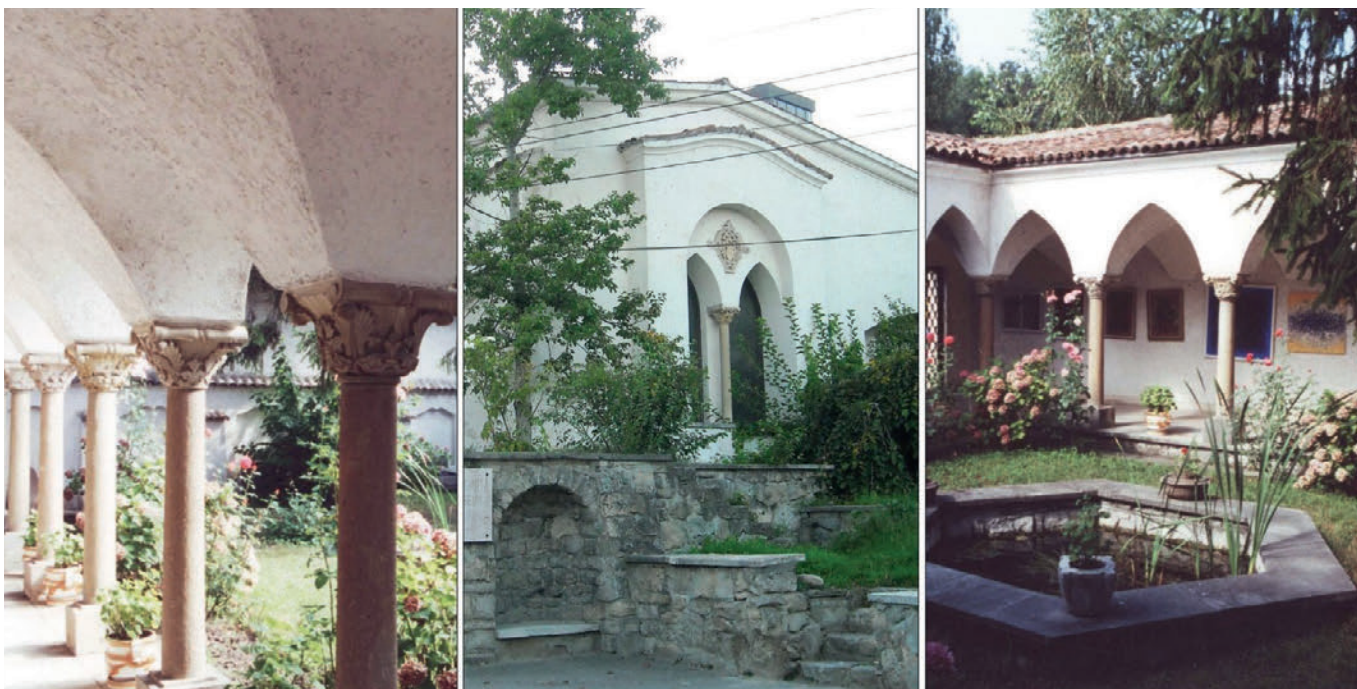
I.P.: Avea mulți prieteni, nu îi știu pe toți. Eu îi pot enumera pe Patriarhul Miron Cristea, arhitectul aromân Arghir Culina, care era mai în vârstă decât el, pe doctorul aromân Sterie Petrașincu, pe pictorul Chirovici și pe mulți alții, medici, avocați, artiști. La facultate îl auzeam des râzând în compania lui Mac Constantinescu și a lui Gabriel Sudan.

arhiva arh. G. Streche

PALATUL PATRIARHIEI ROMÂNE 1928-1931

Profesorul și-a scris memoriile prin anii '50, iar noi le-am primit acum 10 ani de la un domn pe nume Eugen Mandrin, care locuiește în America. A scris multe despre călătoriile sale de studiu: cum a asistat la spânzurarea unui comitagiu bulgar în Bitolia, copil fiind, despre pericolul călătoriei din Vlaho-Clisura spre liceul român din Bitolia, cum s-a stabilit definitiv la București împreună cu mama lui, cum s-a înrolat voluntar în Primul Război Mondial.

C.S.: Cum i-a afectat comunismul creația?

I.P.: În primul rând, nu mai putea călători în afara țării pentru a studia și admira monumentele civilizațiilor mediteraneene. Cât de greu îi era lui, care era un boem și iubea călătoriile, să aibă asemenea bariere! Ne povestea cum, dintr-o dată, îi spunea prietenului său: *Nănescule, hai să mergem la Istanbul! (sau în Grecia, sau în Egipt).* Și plecau fiecare acasă de-și luau pașapoartele, apoi luau trenul până la Constanța, vaporul până la Istanbul, iar de acolo uneori până mai departe. Cel mai mult a suferit de dorul Italiei. În al doilea rând, sub comunism s-au desființat birourile private de arhitectură, așa că nu a mai putut să proiecteze în nume propriu.

C.S.: Și cum a trecut peste aceste privațiuni?

I.P.: Și-a revărsat toată dragostea și energia către studenții lui și către meseria de profesor.

C.S.: Presupun că ați călătorit cu profesorul Simotta prin țară...

I.P.: Sunt vii în mintea mea acele imagini cu Margareta. Așa se chema autocarul Ford, galben, cu botul lung. Se umplea de studenți și mergeam cu lunile în renumitele practici de relevee. Șef peste tribul de studenți din Margareta era dl Simotta. Ne cânta pe drum cântonete italienești, iar noi intram cu refrenul. Era o atmosferă fantastică. Odată îmi aduc aminte că eu și colegii mei am fost trimiși la Cisnădie timp de o lună, să desenăm fațade, coloane, turle. Tineri fiind, și cu chef de viață, am cam tras noi mâța de coadă câteva zile. Și ne trezim cu profesorul Simotta în control, peste noi. Vine glonț către mine, capul răutăților, și mă întreabă: „Voi ce mâncați?”*

*Dialogurile sunt preluate din cartea „Gheorghe Simotta - între noblețe și arhitectură”, autor Cornel Samara, Ed. Sf. Ierarh Nicolae, 2014.

**„Mă opresc aici. Creionul refuză să mai scrie și creierul refuză să mai gândească.”
arh. Gheorghe Simotta - Caietul II - ultimul**

TEMPLE ȘI SINAGOGI DIN ROMÂNIA

PATRIMONIUL EVREIESC, NAȚIONAL ȘI UNIVERSAL

Pe 14 octombrie, la Palatul Patriarhiei, a avut loc vernisajul expoziției de fotografie „Temple și Sinagogi din România - patrimoniul evreiesc, național și universal”, urmat de simpozionul „Sinagoga - loc de rugăciune, de învățătură și adunare”. Manifestarea se înscrie într-o serie de acțiuni comune pe care FEDERAȚIA COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA (FCER) le realizează cu Patriarhia Română, fiind o consecință a relațiilor speciale existente între români și evrei, bazate pe conviețuirea istorică și pe valori comune.

În deschiderea expoziției, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul părinte Daniel, s-a referit la faptul că „...asa cum Biserica este simbolul, lăcașul de cult al comunităților creștine, tot așa Sinagoga este simbolul vieții și activității, al spiritualității și culturii comunităților evreiești. Iar cuvântul «simbol» în limba greacă înseamnă «adunare împreună» - a crea comuniune, apropiere între oameni, prieteni, coexistență și conlucrare”. El s-a referit la o „întrepătrundere de simboluri creștine și ebraice în stilurile arhitecturale, ceea ce trimite la o coexistență pașnică, vecinătate, dar și la afirmarea valorilor comune”.

Președintele FCER, domnul Aurel Viner, a arătat că România este țara care a ieșit din comunism cu cele mai multe temple, sinagogi și case de rugăciune. S-au păstrat 86 de sinagogi, dintre care sunt funcționale 53. „Restul stau și așteaptă o reabilitare, o aducere de enoriași sau transformarea lor în centre de interes cultural, artistic, turistic și de cunoaștere umană. La intrarea într-o sinagogă, nimeni nu este legitimat pentru a i se cunoaște religia sau apartenența la o anumită etnie”.

Domnul Sergiu Nistor, consilier prezidențial, s-a referit la relația dintre cele două culte, dintre biserici și sinagogi în cadrul localităților, precum și la rolul important jucat de comunitățile evreiești.

Victor Opaschi, secretar de stat la Secretariatul de Stat pentru Culte, s-a referit la sprijinul oferit de guvern pentru restaurarea a 22 de lăcașuri de cult, acțiune care va continua în următorii ani. „Grija pentru patrimoniul cultural și spiritual al țării noastre pentru restaurarea, consolidarea și punerea sa în valoare este, de altfel, comună Prea Fericitului părinte Daniel și domnului președinte Aurel Viner și este unul dintre punctele în care cele două comunități împărtășesc aceeași viziune”, a arătat Opaschi.

autor: **arh. Gabriela PETRESCU**

foto: **arh. Gabriela PETRESCU și
arh. Rodica PANAITESCU**

În țara noastră au existat 1.400 de sinagogi înainte de Primul Război Mondial, majoritatea construite în perioada 1861-1910. cu fonduri ale evreilor din comunitățile locale.

Expoziția prezintă temple și sinagogi din întreaga țară care au fost restaurate, începând cu Sinagoga mare din Iași. construită între 1657-1671; Sinagoga din Piatra Neamț - singura realizată din lemn care s-a păstrat; Templul Coral din București, cea mai mare sinagogă din România; Templul Unirea Sfântă - cea mai veche sinagogă din București, Sinagoga din Cetate, Timișoara etc. Majoritatea sinagogilor sunt bogat decorate cu elemente neoclasiche (Arad, Sibiu, Oradea), neobaroce (Alba Iulia, Bacău, Sighetu-Marmației) sau neogotice (București, Brașov, Caransebeș), multe dintre ele

fiind realizate de arhitecți străini.

Vernisajul expoziției a fost urmat de simpozionul „Temple și sinagogi din România: sinagoga ca loc de rugăciune, loc de învățătură și loc de adunare”, unde au prezentat comunicări Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, președintele FCER-CM, secretarul de stat la Secretariatul de Stat pentru Culte, Prim-Rabinul Rafael Shaffer, legate de arhitectura și de elementele de decorație interioară ale sinagogilor, de sinagogi care au fost distruse sau devastate în perioada de tristă amintire.

La simpozion a prezentat o comunicare arhitectul Aristide Streja (n. 1922) unul dintre autorii lucrării „Sinagoga în România” (1996).

UN
SEMNA
L DE ALARMĂSTAREA PATRIMONIULUI
BUCUREȘTEAN

BUCUREȘTII ÎNTÂMPINĂ ANUL 2018 - AL PATRIMONIULUI CONSTRUIT EUROPEAN - cu MONUMENTE INTERBELICE (listate sau nu) care AU PIERDUT BĂTĂLIA și CU AGENȚIILE DE PUBLICITATE... ȘI CU VANDALISMUL URBAN!

Să aibă bucureștenii o dragoste devoratoare? Academicianul Răzvan Theodorescu a tras un semnal de alarmă, în cadrul conferinței din Calderon, și a prezentat starea jalnică a unor clădiri cu care ne mândrim și pe care le elogiem.

Avem datoria să le prezentăm:

Sediul AGIR (Asociația Generală a Inginerilor din România) - 1935-1937, arh. Richard Bordenache

Sediul AGIR ilustrează un program interesant, mixt, cu spații publice și private de standard ridicat, rezolvat într-o tratare cubistă fără compromisuri, cu ritmarea registrelor orizontale pentru a sublinia diferența funcțională. Un parter retras, cu umbră profundă prelungește prezența străzii, și placajul de piatră sporește prețiozitatea detaliului.

Academicianul **Răzvan THEODORESCU** a ținut o conferință „SOS Patrimoniul” ilustrată cu fotografii realizate împreună cu arh. **Luca Matei STOIAN**

Blocul Malaxa-Burileanu - 1935-1937, arh. Horia Creangă, arh. Haralamb Georgescu

Blocul Malaxa-Burileanu reprezintă un reper de bază al modernismului bucureștean din anii '30, încadrându-se în edificiile emblematice construite între 1930-1940 pe ceea ce azi numim bulevardele Bălcescu și Magheru. Până după al Doilea Război Mondial, la parterul clădirii se găsea Vinăria Regală - un magazin special unde se comercializau vinuri produse pe domeniile Coroanei (Odobesti, Segarcea, Murfatlar etc.). Astăzi, în urma degradării fațadei, „termopanizării”, închiderii balconului de sus - spațiu care ar fi trebuit să rămână deschis pentru a evidenția jocul volumelor - și cu fel de fel de firme luminoase peștrițe la parter, blocul și-a pierdut strălucirea.

Blocul Patria (ARO) - 1929-1931, arh. Horia Creangă, arh. Haralamb Georgescu

Blocul ARO inițiază seria de edificii moderniste care schimbă scara centrului Capitalei, prefigurând una dintre cele mai elocvente artere moderniste interbelice din Europa. Cu o compoziție dinamică ce marchează și subliniază colțul și cu o puternică verticală care asigură schimbarea de volumetrie. Funcțiuni mixte, amestec subtil de spații publice și private, sufocate și sugrumate de o publicitate grotescă.

Blocul Magistraților - 1935-1937, arh. Duiiu Marcu

Blocul Magistraților - spre deosebire de celelalte „colțuri” ale centrului, marcate prin verticale, imobilul experimentează un contrast de suprafață între orizontalitatea fațadei spre bulevard și verticalele spre colț. Mixaj funcțional original între spațiile publice și cele private.

Sediul UGIR (Uniunea Generală a Industriașilor din România) 1938, arh. Constantin Mosinschi, cu altoreliefuri semnate de Mac Constantinescu, Ion Jalea, C. Tureacă

Sediul UGIR experimentează o formulă monumentală, în concordanță cu destinația (sediul industriașilor) adoptată de arhitecții mussolinieni, compoziție clasicizantă, cu portic cu coloane colosale între doi pilieri decorați cu altoreliefuri alegorice, realizate de sculptorii Mac Constantinescu, Ion Jalea etc. Fațada este placată cu travertin și are uși din bronz. Acum, în stare jalnică.

Blocul Casei de Pensii a artiștilor lirici - 1936-1937, arh. Nicolae Cucu, arh. N.Davidescu

**Ministerul Economiei (Casa
Autonomă a Monopolurilor
Statului CAM) - 1936-1941,
arh. Duiliu Marcu**

Ministerul Economiei - Palatul CAM propune o variantă intermediară între modernism și o variantă a sa „clasicizată” - cu un registru de casete în tramă regulată, întrerupt de volumul scării, cu ceas și pilaștrii care accentuează verticală. La nivelul străzii, peronul de marmură și treptele line fac tranziția dintre spațiul public și privat. Astăzi, porticul adăpostește oamenii străzii și monumentul Căii Victoriei stă camuflat de foliile din plastic ale unor șantiere închipuite.

Banca de Comerț Exterior, Calea Victoriei - 1937-1938, arh. Radu Dudescu

Nu mai există multe bulevarde europene pline de bogăția „modernistă” a Bd. Magheru și a Căii Victoriei. Construcțiile prezentate au fost mândria Bucureștiului interbelic - „metropola culturală a Balcanilor”.

În anii '20-'40 ai veacului trecut, modernizarea Bucureștilor se afla ancorată în ample proiecte urbanistice, când s-a realizat și centrul cu bulevardele pe axele nord-sud și est-vest, străjuite de hoteluri, cinematografe, magazine, birouri de firme, cafenele, bufete și restaurante etc.

Primar era Dem I. Dobrescu (1929-1934) - personaj central al procesului de modernizare edilitară. El este cel care a încercat să promoveze dezvoltarea urbanistică a orașului și proiectele edilitar-urbanistice din dorința ca Bucureștii să devină „metropola culturală a Balcanilor”. Dezvoltarea urbană a Capitalei era o temă majoră și prilejul promovării arhitecturii moderne.

În perioada 1920-1934 s-au ridicat, în Capitală, circa 30.000 clădiri, maximul fiind atins în anul 1928, cu 3.484 de clădiri construite.

Descrierea imobilelor a fost inspirată de volumul „București. Arhitectura - un ghid adnotat”, București, 2016 - autori: Mariana Celac, Octavian Carabela, Marius Marcu-Lapadat.

**RODICA
MĂNCIULESCU**

**ȘTEFAN
MĂNCIULESCU**

autori: arh. **Cristina și
Ștefan MĂNCIULESCU**

100 DE ANI DE LA NAȘTERE

Ștefan Paul Mănciulescu (1 decembrie 1916, București - 4 martie 1977, București) s-a născut într-o familie modestă, într-o casă mică,

de pe strada G-ral Lupu 20 (cartierul Șerban Vodă, pe valea zisă „Cocioc”), mama - Eufimia (decedată în 1966), tatăl - Ștefan (decedat în 1933), alături de cele 2 surori mai mari: Zoe și Elena, și mai târziu Mihai, fratele mai mic. Minuscula casă bătrânească cu vișin și caiși a fost un reper solid în viața familiei noastre: aici au trăit tinerii căsătoriți Rodica și Ștefan, aici s-a născut Cristina. După 4 martie 1977 și până la plecarea noastră din țară (Ștefan în 1984 și Cristina în 1986), aici a fost „locul nostru”.

Rodica Berberianu (2 decembrie 1917, Ecaterinodar/ Rusia - 4 martie 1977, București) Pe tatal ei nu l-a cunoscut (Mircea I.

Berberianu, născut în 1885, mort de tifos exantematic pe front în 1917, cu câteva luni înainte de nașterea Rodicăi, diplomat al facultăților de Medicină și Chimie din Paris, doctor în chimie, instalat ca farmacist la Constanța). Mama, Coralia, născută Vlădoianu (în 1886 - se stinge din viață prin 1968), văduvă cu doi copii, în plin razboi, se recăsătorește cu un francez - Francois Marty, militar din anturajul generalului Berthelot

Mănciulescu Rodica

1950R

întâlnit în România - cu care are cel de-al treilea copil, un băiat: François (stabilit în Franța din anii 1920, decedat în 1966). Această intrare dificilă în viață - pierderea tatălui fără a-l fi cunoscut, recăsătorirea rapidă a mamei, peregrinările, școala ca internă la Liceul „Moteanu”, lipsa de contact matern etc. - au făcut-o pe mama să-și reinventeze existența aproape de la zero.

Ștefan și Rodica s-au cunoscut la Facultatea de Arhitectură „Ion Mincu”. Tata a fost student din 1938 până în 1949, cu o întrerupere din cauza războiului. Mama a obținut diploma de arhitect în martie 1944 cu proiectul „Centru agricol”, notat cu 10, calificativ „magna cum laude”. Proiectul tatei se intitula „Serviciile exterioare la intrarea unei mine de aur”, a fost notat cu 10 și cu mențiunea „foarte bine”. Am avut bucuria să regăsim, nu de mult, cele două proiecte de diplomă desenate pe hârtie „ciocan”, rulate împreună. Se înscriu în Colegiul arhitecților din București (mama în 1945, tata în 1949).

S-au căsătorit la 3 mai 1944, în plin război: tata apare în fotografiile de atunci în uniformă de militar. Noi, copiii, ne-am născut la București: - Maria Cristina în 1951 și Ștefan Mircea în 1953.

Din 1953 până în 1970, familia Mănciulescu (mama, tata și copiii) a locuit pe Bulevardul Dacia, nr. 26, lângă intrarea Parcului Ioanid, într-o casă frumoasă, cu aspect de vilă helvetică, într-o mansardă modestă, dar pitorească, situată deasupra apartamentului familiei arh. Lykiardopol. Anii aceia au fost cu siguranță dintre cei mai frumoși. Frumose au fost și toate vacanțele împreună la 2 Mai, la Sirnea, la Agapia...

Fotografiile din perioada studenției și din primii ani de meserie ni-i arată surâzători. Colegii de facultate, apoi soții și soțiile, și mai pe urmă copiii lor au intrat și vor rămâne până la capăt prieteni apropiați și fideli ai cuplului Rodica și Ștefan Mănciulescu, mereu prezenți în viața familiei noastre. Amintirile noastre de copii din anii 1950 sunt luminate de acele momente, deși ne aflăm în plină perioadă de comunism dur.

La micile festivități din mansarda din Bulevardul Dacia, nr. 26, și apoi în Sahia 58, veneau Ascanio și Steluța Damian cu copiii, Smaranda și Matei (pe urmă, Marta cu Vasile...), Ludovic (Vica) și Daisy Stadaecker, Sibila și Ion Ressu cu băiatul lor, Ion, Ileana și Alexandru Iotzu cu copiii, Alexandru și Mihaela, Gica. Pavlu și Valentina cu

fata lor, Anca, Gina și Bebe Bădescu cu Andrei copil și alții.

Mama iubea mult istoria și va lucra timp de 7 ani la Facultatea de Arhitectură, din 1945 până în 1952, ca asistentă la Catedra de Arhitectură Românească a profesorului Grigore Ionescu. Pentru ea arhitectura veche românească și restaurarea au fost o adevărată pasiune. După ce și-a pierdut postul de la facultate din „motive politice”, a fost angajată la CSCAS - ISCAS. A regăsit Monumentele Istorice din 1955, prin grija arhitectului Ștefan Balș care a cooptat-o în primul atelier de restaurare și apoi, din 1960, la DMI - Direcția Monumentelor Istorice, până în 1977.

Câteva monumente importante a căror restaurare i se datorează mamei sunt: Curtea Domnească și Biserica „Stelea” din Târgoviște, Biserica Romano Catolică „Sf. Mihail” și Biserica Reformata „Sf. Mathias” din Cluj, mănăstirile Cozia, Strehaia, Polovraci, Mărcuța, geamiile din Constanța și Mangalia, Cula Cutui din Broșteni etc.

Noi, copiii doamnei Mănciulescu, am fost adoptați de formidabila echipă de la fosta Direcție a Monumentelor, din care făceau parte: Ștefan Balș, Gil (Virgil) Antonescu, Ioana Barteș, Olga Bazu, Dan Izvoranu (doctorul), Doru Ciocoș, Coco Marcu, Ghiță Popescu și alții. Cu acești oameni, familiile lor (Elena, soția lui Gil Antonescu, colonelul Florescu), prietenii

lor (Luli August Sturdza, de care am fost foarte legați), foștii colegi (Coli Ghica a rămas prietena familiei noastre până astăzi), ne vedeam des și în afara biroului, în vacanțe sau de sărbători.

Despre lucrările tatei știm prea puțin: s-a specializat în proiecte de expoziții la târgurile din țară și din străinătate (1950-1960). A fost plecat în America, Londra, Danemarca, Suedia, Egipt, fosta Iugoslavie, Bulgaria, Italia, Austria etc. A desenat și realizat mobilier „modern”. A fost profesor la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” din București și prorector în timpul rectoratului lui Ascanio Damian, de care era foarte apropiat. A construit foarte puțin, ultima lucrare a fost o casă la Breaza (Ștefan, atunci student, a pus pe curat planurile). Vocația lui a fost, cu siguranță, cea de profesor; confirmată de mărturiile încă vii ale foștilor săi studenți la atelier - cum să uităm când veneau la colindat elevii lui în seara de Ajun? Cum să uităm nopțile până la 2/3/4 dimineața, când tata, liniștit, desena, studia, „freca foita” cu o frenezie debordantă! De mania, pasiunea asta perfecționistă ne-am molipsit și noi, ambii copii!

Părinții noștri s-au stins din viață la cutremurul din 4 martie 1977, în urma prăbușirii imobilului în care locuiam, pe strada Sahia 58 (astăzi Jean Louis Calderon) - se născuseră cu o diferență de un an și o zi, au plecat împreună în același ceas. Sunt împreună sub aceeași cruce dublă, în Cimitirul Bellu din București, și atât de prezenți în viața și sufletele noastre.

DATE PERSONALE

1. Numele Măncușescu
 2. Prenumele Rodica
 3. Data și locul nașterii 2 XII 1917 Costeriodar U.R.S.S.
 4. Școala absolvită și data diplomei Fac de Arhitectură - 1944
 5. Specialitatea * Arhitectură Românească (Monumente Historice)
 6. Activitatea profesională

a) Lucrări proiectate, arătându-se dacă acestea au fost executate sau nu (se va indica data de proiectare și execuție), participarea la concursuri **

Grădina Hucchiar Constanta proiect de restaurare 1955
(în curs de execuție)

Proiect Schitul Haricilor București (în curs de execuție)
Pa 1955

Restaurare parțială M^{na} Hurezi (în curs de execuție) 1957

Restaurare parțială M^{na} Păstute (în curs de execuție)
Casa preoților - (Valcea) 1954 pa - execuție 1957

Muzeul Deles (amenajarea interioară și ieșirii și a vestibulului)
1956.

Rest Schitul Săvești Penelești pa. 1956.

colaborator la rest Palatul Pollogi - Pa 1954 -
(în curs de execuție)

Colaborator la rest M^{na} Neamț - 1956-1957

Rest Pris Stelea Târgoviște, Pris Domnița Balot

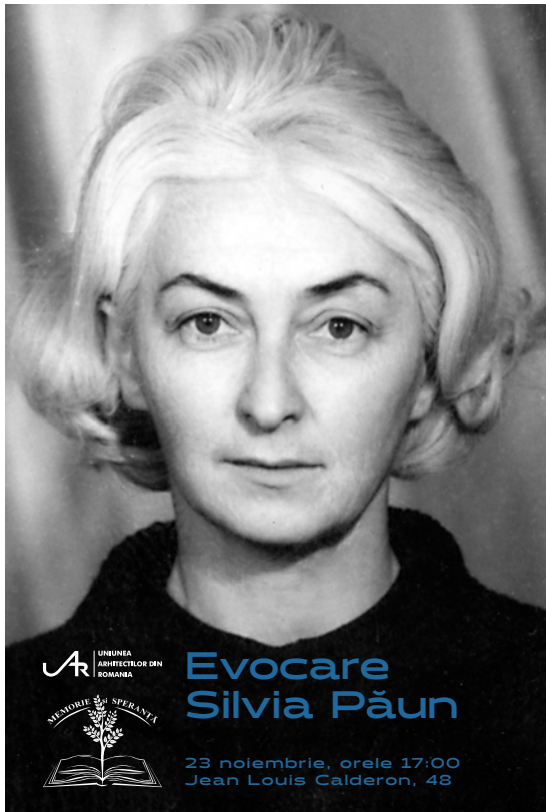
Pris Sf. Spiridon vechi Buc. (lăcăși entelatero)

* Se va completa în cazul când solicitantul a făcut studii de specialitate sau când — printr-o practică îndelungată, s-a specializat într-un anumit domeniu ca : arhitectură industrială, agricolă, de locuințe, construcții sportive, decorație interioară, etc.

** Se vor indica lucrările importante, pe care solicitantul le consideră reprezentative pentru activitatea sa creatoare, celelalte putând fi indicate numeric, pe categorii (de ex.: 5 imobile de locuit, etc.)

**SILVIA PĂUN
(1923-2003)**

autor: **Ileana COSTIN**
foto: **Răzvan HATEA**

VALORILE FUNDAMENTALE

În această toamnă, în Calderon, a fost evocată personalitatea de excepție a omului de cultură Silvia Păun - arhitectă, arheoloagă, cercetătoare pasionată de etnologie, semiotică, autoare de studii de esență și profunzime, de mare valoare pentru arhitectura și cultura românească. Organizată împreună cu Fundația Memorie și Speranță, condusă de doamna Olimpia Coroamă, seara a avut un farmec aparte, în sunet de chitară, pe versurile lui Nichita. O seară pentru minte și suflet.

Arhitect proiectant, specialist în edificii social-culturale, dna Silvia Păun a fost și un pasionat cercetător științific în arhitectură și a realizat studii interdisciplinare comparative privind patrimoniul cultural și religios (artă, preistorie, etnos, limbă, scriere etc.). Și-a dedicat viața studiului problemelor esențiale legate de civilizația care s-a dezvoltat pe pământul românesc și a considerat arhitectura autohtonă ca fiind partea centrală a acestei civilizații. Autoarea a realizat mai multe cărți de excepție, precum „România - Valoarea arhitecturii autohtone” (2003).

Doamna Silvia Păun a primit numeroase premii și distincții, printre care Premiul „Gh. Oprescu” al Academiei Române, în anul 2000, pentru cartea „Absida Altarului”. În 1996, Uniunea Arhitecților din România i-a acordat Medalia UAR pentru întreaga activitate.

Un public numeros a fost prezent la această evocare, admiratori ai lucrărilor sale, persoane care au cunoscut-o, colegi. S-a menționat necesitatea reeditării cărților sale.

Vorbitorii au încercat să evoce tripla ipostază a Silviei Păun, de arhitect, arheolog și etnograf și culegător de folclor. Figură luminoasă, cu o putere de muncă uriașă, blândă și generoasă, de o bunătate ieșită din comun, Silvia Păun se situează, din spusele academicianului Constantin Bălăceanu-Stolnici, „la confluența dintre știință și spiritualitate”. Tot ceea ce a lăsat în urma ei „este o contribuție la ideea că între știință și religie nu există un antagonism, ci o complementaritate, fiecare având epistemologia ei”.

Printre lucrările de excepție ale autoarei se numără:

- Albumului semiotic bilingv româno-italian: „Identități europene inedite: Italia-România / Identita europee inedite: Italia-Romania / În preistorie - etnos - arhitectură / Nella preistoria - nell'ethnos - nell'architettura” - pe cât de valoroasă, pe atât de inedită (1994).

- „România - Valoarea arhitecturii autohtone” (2003)

Cartea constituie una din cele mai valoroase lucrări de analiză a arhitecturii românești, prezentate într-o ținută grafică de excepție. Autoarea a fost preocupată o viață întreagă de acest subiect. Cartea a văzut lumina tiparului în 2003 și rămâne un reper privind arhitectura tradițională românească și o modalitate elegantă, subtilă și pertinentă de a ne face cunoscute valorile.

AUGUSTIN
IOAN

„TEMENOS”, LA EDITURA PAIDEIA

„TEMENOS - împrejurul spațiului sacru” este a 51-a apariție din colecția „Spații imaginate”, păstorită de profesorul arhitect Augustin Ioan la Editura Paideia.

Cartea reunește o colecție de texte „rătăcite” prin colecții și arhive, care au stat la baza unor texte academice ulterioare, texte care conțin nuclei de sens locul/spațiul sacru, interviuri, întâlniri, note de călătorie, note de lectură și gânduri „răsfirate, dacă nu risipite”.

Arhitectul Augustin Ioan este, poate, cel mai citit, cultivat și doct dintre arhitecți și unul dintre puținii specialiști în domeniul „arhitecturii și spațiului sacru”. Dubla sa formație, de arhitect și de teolog, dar și numeroasele specializări la școli de prestigiu fac ca profesorul să ne poată descifra domenii culturale care ne sunt mai puțin accesibile. Că este nevoie de „citirile” sale stau „martore” numeroasele invitații pe care le primește de la universități de prestigiu.

Titlul cărții este inspirat de întâlnirea sa cu Prințul Charles, ce a avut loc în anul 2005, la Horezu, și evocă societatea ce poartă acest nume, care se referă la „bucata de pământ decuplată de la utilizarea comună spre a fi oferită zeului”.

Cartea-culegere este structurată în 4 părți:

Primul capitol - intitulat „O altă profesiune” - relatează întâlnirea cu Prințul Charles (care i-a citit cărțile) căruia i-a expus termenul de „retrofuturism” legat de proiectul prezentat la competiția pentru Catedrala Neamului, din 2002, concurs pe care l-a câștigat. Se face o cronică a acestei participării la proiectarea Catedralei Patriarhale, printr-un proiect de catedrală bizantină, deopotrivă contemporană și arhaică. Se vorbește despre universalitatea bisericii creștine, despre inspirația din arhitectii Simotta și Joja, cu un proiect al spațiului reunificării dintre etnie și credință, ante-schizmă.

Dar câștigătorul nu are nicio contribuție la proiectul care se realizează lângă Casa Poporului.

În acest capitol, autorul ne amintește că explozia numerică a lăcașurilor de cult, apărute post '90, ne apasă cu urâțenia lor covârșitoare din mai multe cauze: s-a interupt tradiția, în loc de pricepere s-a folosit bunăvoința, în loc de știința edificării s-a improvizat. O biserică nu se proiectează la fel cu o construcție bancară. Biserica este despre ființe, despre lumină, despre proporții, despre ordine, despre armonie, despre accord fin, despre simbol etc.

Al doilea capitol - „Locuri” - se raportează la situri care „au ceva de spus”. DINCOLO: Acasă - bisericile sașilor - severitatea, austeritatea, interesul turistic dublat de o dezirată întoarcere acasă.

Profesorul doctor arhitect Augustin Ioan a fost distins cu Premiul „Duiliu Marcu” al Academiei Române, în decembrie 2017

Proiectul câștigător al concursului pentru Catedrala Neamului

Necropola regală de la Curtea de Argeș

Vom uita metropolele? - „urmărind lumea ideilor” - metropolele pot apărea, dar și dispărea: Cartagina, Machu-Pichu dovedesc că nimic nu e nou sub soare. Grădinile (sacre ale cultului Baha’l) ca topos sacru - loc de pelerinaj și de meditație și COVOARELE care, la origine, erau reproduceri de grădini - perfecțiune simbolică/o grădină mobilă.

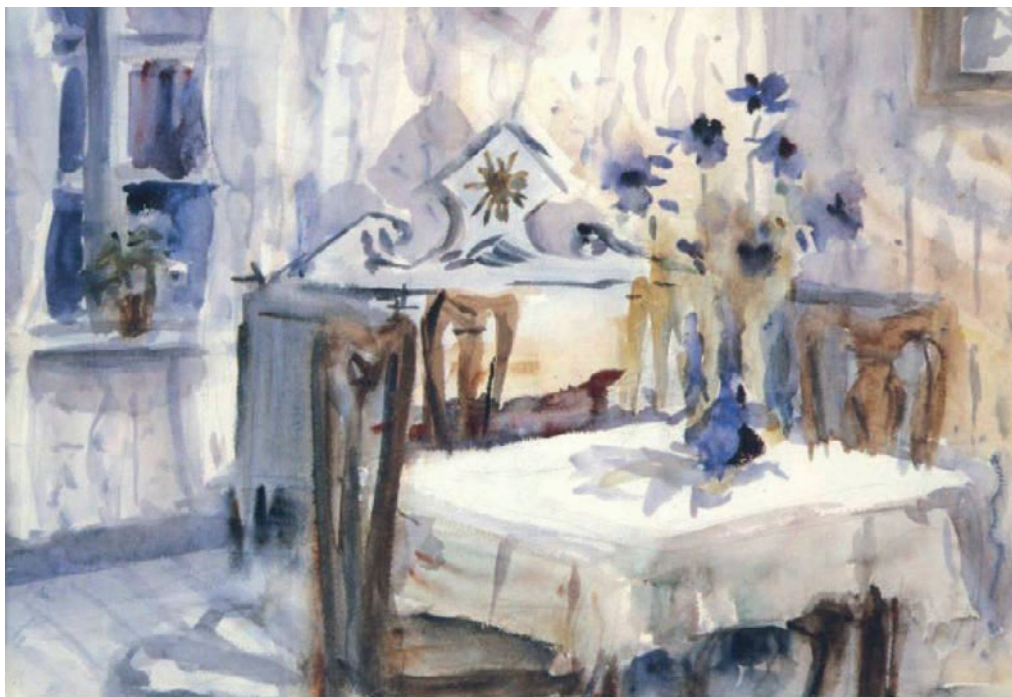
Cappadochia - covoare fără desen preexistent, cu o tramă și un model general, ca într-o sesiune de jazz Christopher Alexander, „țeserea” ca metaforă a structurii urbane. Nessebar - casa și biserica, obsesia turlei care nu a fost niciodată „acolo”. Fatima - Biserica veche - Ioan Paul II - glonțul montat în coroana Fecioarei, Noua biserică Alex. Tombazis - amplă, ceremonial „picătura de bizantinism creștin de la capătul

celălalt al continentului” - curțile interioare/fântâni, azulejos Alvaro Siza.

Al treilea capitol - „Arhitecturi” - este cel mai amplu, reia pledoaria pentru actualitatea bazilicii, reia legende creștine și mai puțin creștine, descrie Curtea de Argeș și semnificațiile ei, crucea greacă, analizează temele arhitecturii creștine, păgâne, islamice.

Ultima parte - „De vorbă” - reproduce interviuri acordate, de-a lungul vremii, de autor unor publicații.

Este o carte obligatorie, de căpătâi, pentru arhitecții care vor să vadă, să înțeleagă, să simtă încărcătura simbolică și simbolistică a arhitecturii.

CULOAREA
CLYPEIACUARELA LIGIEI
PODOREAN EKSTRÖM

autor: **Georgeta GABREA**

foto: **Răzvan HATEA**

În anul 2007, odată cu organizarea celui de-al XV-lea Congres Internațional de Arhitectură al Uniunii Internaționale a Femeilor Arhitect, am avut plăcerea să o cunosc pe colega noastră arhitecta Ligia Podorean Ekström. Venea de la Stockholm cu un teanc de acuarele care trebuiau organizate într-o expoziție. Auzisem de Ligia, văzusem deja albumul ei publicat - „Lumininile Nordului”, dar, ca întotdeauna, realitatea era mult mai impresionantă și copleșitoare decât reproducerile din album. Odată cu organizarea expoziției, lucrând împreună, în mod inevitabil ne-am împrietenit. Ce m-a impresionat atunci era dragostea ei de viață, pasiunea pentru tot ceea ce făcea și pentru lucrurile despre care discutăm, fie că era vorba despre arhitectură sau despre acuarelă. De atunci, am rămas prietene și, chiar dacă nu ne vedeam sau nu ne auzeam la telefon vreme mai îndelungată, relația a rămas nealterată.

Ligia s-a născut la Sebeș. Tatăl ei a fost notar, de orientare liberală, ceea ce în vremurile de după terminarea războiului i-a provocat multe suferințe. A fost închis. În închisoare s-a îmbolnăvit de tuberculoză, care apoi a evoluat într-un cancer pulmonar, care i-a adus sfârșitul.

Școala a urmat-o la Sibiu. A urmat cursurile Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din București, unde i-a avut profesori pe Gheorghe Simotta, Nicolae Cucu, Anton Dâmboianu.

După terminarea facultății, a lucrat ca arhitect, cu precădere în sistematizare și urbanism. A lucrat patru ani la Brașov. Printre lucrările importante realizate putem enumera lucrările în care a fost implicată:

Sistematizarea orașului Turnu Severin, cartierele Tătărași și Nicolina din Iași. În Suedia a primit premiu pentru sistematizarea centrului administrativ al orașului suedez Strängnäs.

În Suedia și în România a predat la Universitatea de Arhitectură cursuri de acuarelă. A inițiat cursuri universitare de acuarelă în Suedia, Finlanda, Danemarca, Elveția. A pictat, a practicat arhitectura și și-a făcut mulți prieteni în toată lumea. În Finlanda a predat și cursuri de scenografie la o școală superioară de arte.

În anul 1977 s-a căsătorit cu scriitorul suedez Per Olof Ekström. După căsătorie, a locuit atât în Suedia, cât și în România, a călătorit mult,

a pictat mult, a fotografiat și s-a lăsat fotografiată (ca orice femeie foarte frumoasă), s-a bucurat cât a putut de mult de viață, cu toată energia și delicatețea, deși nu a avut o viață ușoară... Per Olof Ekström este autorul mai multor cărți, dintre care foarte cunoscută este „N-a dansat decât o vară”, tradusă pentru prima dată în anul 1960 în România. Cartea a fost scrisă în anul 1949, tradusă în 24 de limbi și ecranizată în 1951. Ultima traducere a fost editată la Editura Polirom în anul 2013. În anul 1981, soțul Ligiei a decedat. Deși foarte îndurerată, ea și-a continuat activitatea. A continuat să expună atât în România, cât și în Elveția, la expoziții prestigioase de la Veneția, Viena, Stockholm și oriunde a fost invitată.

Vedem încă odată că se adevărește faptul că în spatele fiecărui bărbat puternic și talentat se găsește o femeie puternică și talentată.

A expus acuarelele în multe expoziții colective și personale atât în țară, cât și în străinătate.

Între anii 1964-1980 a avut numeroase expoziții deschise și la Uniunea Arhitecților.

Multe dintre acuarelele sale se găsesc acum în colecții private, atât în țară, cât și peste hotare. În anul 1977 a editat primul album de acuarelă personală - „Luminile Nordului” - care cuprinde peste o sută de lucrări și care s-a bucurat de mare succes.

În anul 2009 a editat o carte reprezentând „O istorie personală a acuarelei”, în care vorbește mult despre arta sa. Cartea a fost editată la Editura Universității „Ion Mincu” din București.

Acuarelele sale se găsesc în muzee prestigioase de artă din lumea întreagă, începând cu Muzeul Bruckenthal din Sibiu.

Activitatea și talentul său au fost recompensate cu premii atât în România, cât și în Suedia. În România așa enumera doar Premiul pentru Artă Plastică al Uniunii Arhitecților din 1970, precum și Premiul „Bene Merenti”, obținut în anul 2012, la aniversarea a 120 de ani de la înființarea școlii românești de arhitectură. În 1998 a obținut Premiul I și Diploma de Excelență și în 1999 Premiul I și Diploma de Merit pentru lucrările expuse la expoziții colective de la Veneția.

Înțelegem mai bine acest lucru dacă citim o destăinuire a sa:

„Arhitectura o aveam în mine de când eram copil. În acuarelă, am reușit toate imaginile la care sufletul meu a tresărit hoinărind fără opreliști prin lumea largă. Pe petece de hârtie, bună sau proastă, cu pensule și acuarele Pionier sau Windsor-Newton, am privit cu ochii și am pictat cu sufletul.

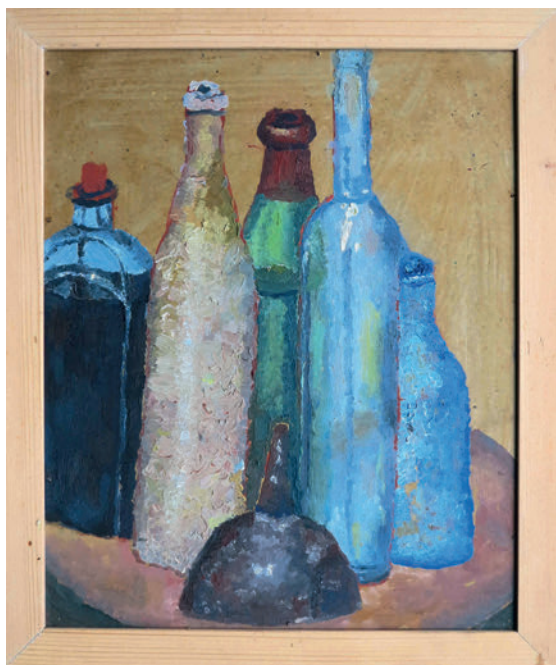
Fie noapte, ploaie sau zăpadă, am căutat lumina, am căutat momentul, am așteptat clipa în care natura mi s-a destăinuit. Imaginea pe care mi-am dorit-o, spiritualizarea clipei, CREAȚIA”.

Este greu să vorbești despre Ligia pentru că, atunci când nu este lângă tine, ai în minte discuțiile purtate cu ea și mai ales acuarelele ei, care o definesc. Ligia a fost și este un personaj vulcanic, pentru care clipa este foarte importantă. Fiecare imagine surprinsă de ea înseamnă o stare sufletească tradusă în culoare.

În final, când vezi acuarelele Ligiei, înțelegi ce valoare are timpul, respectiv clipa, iar din acuarelele sale, atât din peisaje sau flori, interioare, realizezi că fiecare clipă surprinsă în vârful pensulei are întotdeauna culoare.

COLETTE

foto: **Răzvan HATEA**

Vernisajul expoziției de pictură „Colette” a prilejuit o seară de adevărată comuniune între arhitecți și artiștii plastici. Colette nu a fost nici arhitect, nici pictor. Colette a fost medic stomatolog.

Expoziția ei a adunat personalități marcante ale culturii românești și profesori marcați ai Universității Naționale de Arte, printre care s-au aflat Andrei și Catrinel Pleșu, Doru și Ioana Șetran, Andrei și Florin Ciubotaru, Anca Oroveanu și alții. Ei ne-au fost și gazde, și oaspeti, în evocarea celei care a lucrat cu culorile numai 5 ani și care, la mai bine de 16 de ani de la dispariție, stârnește efuziuni de entuziasm, emoție și tandrețe.

Catrinel și Andrei Pleșu, Anca Oroveanu împreună cu Andrei și Florin Ciubotaru

Colette a descoperit din întâmplare și spre surprinderea tuturor că are talent. În mijlocul unei familii de artiști consacrați, ea a dovedit că se poate și altfel, fără pregătire prealabilă, fără cursuri și lecții, cu talent în stare pură, cu emoții curate și netratate, nedisimulate și nestudiate. Tablourile ei nu au nicio urmă de amatorism. Ea trece, fără vreo explicație, direct în categoria profesioniștilor... care o adoră!

Maestrul Ioana și Doru Șetran cu Florin Ciubotaru

EXPOZIȚIE ȘI CATALOG

ARHITECTURA INTERBELICĂ A BUCUREȘTIULUI ȘI REGALITATEA

„Pentru arhitectura Bucureștilor, deceniul al IV-lea al secolului trecut a fost cel al unei modernități pe care nicio altă capitală din estul european nu a cunoscut-o” - academician prof. dr. Răzvan Theodorescu / președintele Secției de Arte, Arhitectură și Audiovizual a Academiei Române

coordonator:
arh. **Luca Matei STOIAN**

Expoziția, găzduită de Muzeul Municipiului București, cuprinde 30 de panouri de fotografie de arhitectură a unor edificii reprezentative pentru arhitectura modernistă a Capitalei din perioada interbelică. Bucureștiul este considerat capitala est-europeană cu cele mai numeroase monumente de arhitectură modernistă.

Arhitectura modernă a Bucureștiului în contextul mediului economic prosper și al programelor generale ce vizau modernizarea orașului a constituit pentru România unul din factorii care a adus țara în miezul civilizației europene.

Proiectul valorifică nivelul extraordinar al creativității arhitecților români din perioada interbelică și demonstrează că vasta producție de opere arhitecturale din București a avut un rol important, cu efecte vizibile în devenirea modernității românești.

Clădirile interbelice au nevoie de intervenții urgente de consolidare, restaurare și punere în valoare. Procesul de degradare și distrugere, demolarea sau neîngrijirea multor clădiri de patrimoniu din București, care conferă identitatea arhitecturii moderne autohtone, poate fi oprit prin mai multe instrumente; cunoașterea este unul dintre ele. Proiectul cultural dorește să aducă un instrument convingător spre o îmbogățire a cunoștințelor cetățenilor din București, instrument reprezentat de această arhitectură modernistă, pe care o regăsim pe principalele străzi ale Capitalei.

Creațiile marilor arhitecți moderni primesc - prin acest proiect - o cheie de informare suplimentară și un argument în favoarea aprecierii la justa valoare, ele fiind simbolul perenității românești. Prin noutatea și complexitatea înțelegerii modernității europene, proiectul aduce o perspectivă suplimentară în valorificarea arhitecturii românești din perioada interbelică.

În contextul actual al unui habitat „poluat” de produse arhitecturale făcute fără discernământ, cultura arhitecturală este un liant semnificativ al gesturilor edificate responsabil. Înțelegerea arhitecturii moderne românești din perioada interbelică, analiza punctuală a creației arhitecturale a celor mai marcante personalități ale arhitecturii noastre reliefează fenomenul arhitecturii moderne internaționale și modul de reflectare a acestuia în arhitectura românească.

Foto: Luca Matei Stoian
LMS Photography

Proiectul este realizat de Uniunea Arhitecților din România în parteneriat cu Academia Română - Secția de Arte, Arhitectură și Audiovizual și Muzeul Municipiului București. Acest proiect cultural este finanțat în cadrul Programului cultural „București - Oraș participativ” de către Primăria Municipiului București prin Centrul Cultural al Municipiului București - ARCUB.

Foto: Luca Matei Stoian
LMS Photography

DESPRE ARHIVA CEZARA MUCENIC, LA BUCUREȘTI ȘI PARIS

„ADEVĂRUL SE GĂSEȘTE ÎN ARHIVE”

foto: Răzvan HATEA

Adevărul se găsește în arhive

film documentar

bazat pe povestea din spatele proiectului Arhiva Cezara Mucenic

14 noiembrie | 18:30 | proiecție în premieră | sesiune Q & A
Centrul de Cultură Arhitecturală al UAR - str. J. L. Calderon, nr. 48

Lansarea documentarului video „Adevărul se găsește în arhive” a fost realizată, simultan, la București - UAR Calderon 48 și la Paris - Facultatea de Arhitectură ENSA Paris-Belleville. Filmul vorbește despre parcursul formativ urmat de istoricul de artă Cezara Mucenic, despre doctoratul său realizat în condițiile „speciale” din anii 1970-'80 și despre studiile sale ca expert în monumente istorice.

Filmul vorbește și despre „arhivele vii”, despre oameni, modele inspiraționale, cercetători devotați și dedicați, de la care ne străduim să învățăm, să înțelegem cum să ducem mai departe noi demersuri de cercetare și cum să contribuim mai eficient la o cât mai bună dezvoltare a noastră, ca indivizi și ca societate. Documentarul este presărat cu detalii informale, rolul familiei și impactul cercetării, emoțiile trecutului și experiențe pentru viitor și interviuri, unele profund serioase, altele mai relaxate, atât în limba română, cât și în franceză.

Dezbaterile ce au urmat s-au transmis live, în ambele locații, acordând astfel posibilitatea participanților să interacționeze în mod direct.

S-a ridicat problema necesității accesibilizării documentației pentru cercetări de arhitectură. S-a pus în balanță situația, mai curând obscură, a arhivelor românești în comparație cu cele din Franța, unde digitizarea constituie o prioritate de ani buni și unde există, deja, un impact real ca urmare a acestor investiții considerate de utilitate publică. S-a arătat cum acest fond poate fi folosit în moduri dintre cele mai creative.

Proiectul, realizat de Asociația Rhabillage, a fost finanțat în cadrul Programului cultural „București - Oraș participativ 2017” de către PMB prin ARCUB și a beneficiat de finanțare din partea UAR în anul 2016.

Arhiva Cezara Mucenic

ARHITECTURĂ DE EXCELENȚĂ LA DEALU CERULUI

autor: **Marius MICLĂUȘ**

foto: **Ovidiu MICȘA** și
Marius MICLĂUȘ

Sky Hill PRO/light/WORK Competition 2017 se dorește a fi un concurs internațional de arhitectură care oferă posibilitatea studenților și tinerilor arhitecți de a propune soluții inovative pe o temă reală. Câștigătorii urmează să intre în echipa de proiectare și, mai mult de atât, să și coordoneze execuția produsului finit.

Calitatea actului de arhitectură se măsoară și în implicarea constantă și matură în șantier. Aceasta este esența acestui inedit tip de concurs. În urma deliberării unui juriu format din 7 membri din cinci Universități europene, în luna mai a anului 2017, echipa formată din Sasa Ciabatti și Bilyana Asenova a câștigat competiția. Au fost 21 de echipe finaliste dintre cele 54 înscrise (din 9 țări).

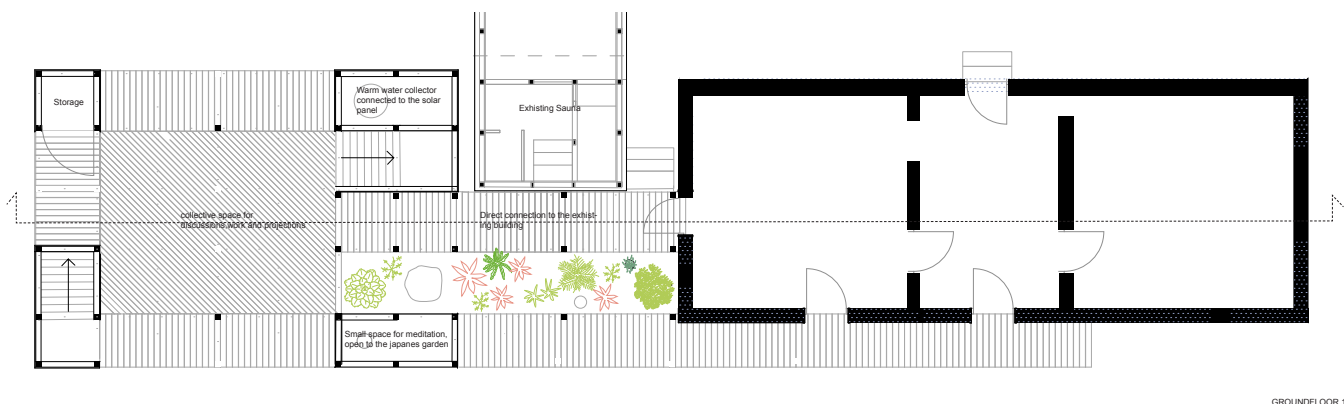
În vara și toamna anului 2017, la Dealu Cerului / Rezervația Naturală Cheile Nerei-Beușnița, proiectul a fost detaliat și executat. Un aspect extraordinar l-a constituit faptul că la execuția premiului I au participat, fără excepție, toți ceilalți premianți.

Temele concrete - noul spațiu pentru workshopuri și diverse cursuri, precum și turnul de meditație/zip-line - sunt realizate în relație cu casa existentă și peisajul suport.

Este fascinant să observi efervescența cu care câștigătorii au salutat experiența extraordinară prin care au trecut. Întregul demers, de la detaliere și coordonarea specialităților până la organizarea de șantier, a materialelor și a celor 37 de participanți din 4 țări (11 tineri arhitecți), timp de 4 săptămâni, a constituit, conform declarației lor, „cel mai intens proces de învățare, în timpul cel mai scurt”.

În toată această perioadă, Fundația Archaeus a invitat, conform tradiției, personalități din diferite domenii, care au prezentat sau au organizat workshopuri pe diverse teme - fotografie, arhitectură, arte, inginerie, peisaj, cullinarium.

În 2018, în cadrul unui workshop de tehnici de prelucrare a lemnului, împreună cu meșteri din Bistrița și Banat vom căuta să acoperim atelierul pentru workshopuri cu șită, redescoperind sculele tradiționale și secretele acestor tehnici.

Vă așteptăm să veniți alături de noi în acest demers.

Organizatorul, Fundația ARCHAËUS - Timișoara, este la a doua acțiune de acest fel (după succesul celei din 2014), iar proiectul face parte din Platforma educațională ALP (Alternative Learning Program). Excelența în arhitectură este un deziderat ce poate fi atins prin implicare și acțiune concretă. În acest spirit, platforma experimentală creată în 12 ani de activitate are în derulare și alte proiecte precum: seria de conferințe Peripatetica - Oravița, Borangic - drumul mătășii sau activări urbane și proiecte multidisciplinare în diverse echipe internaționale.

Pentru că și profesioniștii sunt interesați de viitorul arhitecturii de excelență, ne bucurăm de suportul Uniunii Arhitecților din România ca partener, precum și al unor firme multipremiate precum SKBD, Inginerie Creativă, Dico și Tigănaș, STARH, AZC - Paris, SYVA, BIA Vlad Sebastian Rusu, alături de prieteni și sponsori: Velux, Sivania, Rothoblaas, Dimmer, Holver, Holdmann, Hanul Voievozilor, Inginerie Creativă, Archaeus Ltd și publicațiile de arhitectură care ne sunt alături ca parteneri media - Zepelin, Arhitectura, Arhitect.

FOAIER URBAN ÎN FAȚA TEATRULUI NAȚIONAL DE OPERETĂ ȘI MUSICAL „ION DACIAN”

autor concurs:
arh. **Marius SOLON**

Amplasamentul concursului de idei, spațiul adiacent noii clădiri a Teatrului Național de Operetă și Musical „Ion Dacian” din vecinătatea Bibliotecii Naționale din București, a fost ales datorită oportunităților de intervenție și a provocării de recuperare pentru oraș și comunitate, în definitiv pentru locuire, a unui spațiu viran aparent abandonat. Mărturia vie a transformărilor urbanistice profunde produse în București în anii '80, perioadă a unei dramatice evoluții urbane a orașului socialist ce a distrus o bună parte nu doar din fondul construit, cât mai ales din spiritul acestui oraș, prezintă o realitate construită distonantă și discontinuă, cu ample spații interstițiale virane intercalate în țesutul urban recent, cât și între acesta și cel al diverselor entități tradiționale, vechile cartiere.

Juriul a apreciat și atribuit premii pentru trei proiecte ce au reușit să se impună prin claritatea, coerența și calitatea răspunsului la problemele specifice ale sitului. Cele două proiecte cărora li s-a acordat Premiul II (ex aequo) se concentrează pe intervenții strict asupra interstițiului din fața teatrului, propunând tipologii diferite de intervenție, ambele surprinzând foarte bine evoluția către spații cu semnificație cu caracter ludic ce transcend spre exterior valențe ale spațiului de spectacol din interiorul teatrului învecinat, spații atractive social, ca potențiale prezențe marcante pentru o vecinătate mai largă.

Concursul de idei de arhitectură organizat de Uniunea Arhitecților din România, în perioada octombrie-decembrie 2017, este componenta unei strategii prin care uniunea de creație încurajează coagularea de idei valoroase, promovarea acestora în spațiul public și reactivarea dialogului profesional în jurul unor teme actuale de interes precum cea a creșterii entropiei sociale, a reconectărilor și potențialelor coagulări comunitare.

Proiectul echipei Ion Flondor și Silvia Ionescu - Premiul II (ex aequo), propune decuparea unei piațete scufundate înconjurată de funcțiuni de loisir (cafenea, galerie de artă, librărie), spațiu protejat față de circulația intensă din imediata vecinătate. Calitățile acestui spațiu sunt completate de crearea unui amfiteatru în aer liber, ce conturează caracterul ludic prin potențialul de a adăposti spectacole sau activități diverse (balet, concerte, happening etc.). Intrarea principală în clădirea Teatrului de Operetă este marcată prin crearea unei pasarele ce traversează piațeta scufundată. Pasarela pastrează axul intrării principale în teatru, justificându-și astfel poziționarea, dar comisia a apreciat că se simte lipsa unui rapel pe latura opusă a Bulevardului Mircea Vodă, posibilă intervenție în cadrul viitoarelor investiții din zonă.

Am remarcat claritatea decupajului și coerența demersului, dar proiectul pierde din vedere prezența spațiilor verzi, ceea ce ar conduce la mineralizare exagerată.

FOYER URBAN

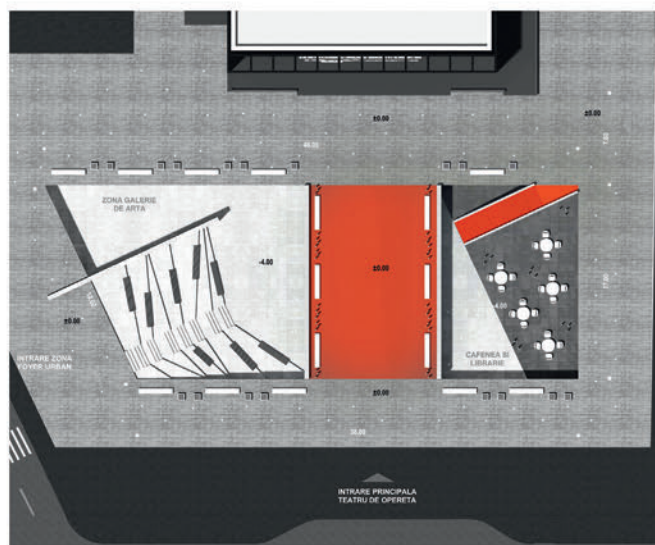
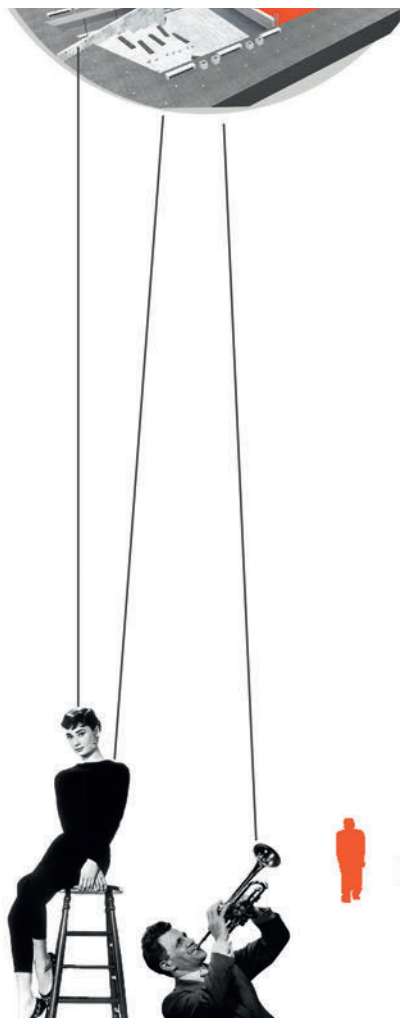
în fața Teatrului de Operetă și Musical "Ion Dacian"

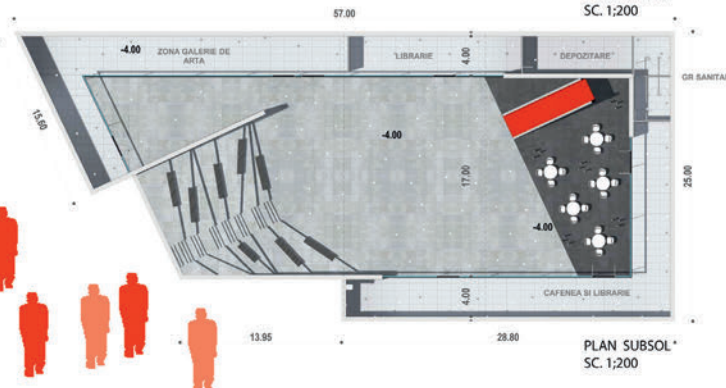
PLAN SITUATIE

PERSPECTIVA DETALIU

PLAN PARTER
SC. 1:200

PLAN SUBSOL
SC. 1:200

Nr. planșă 2/2

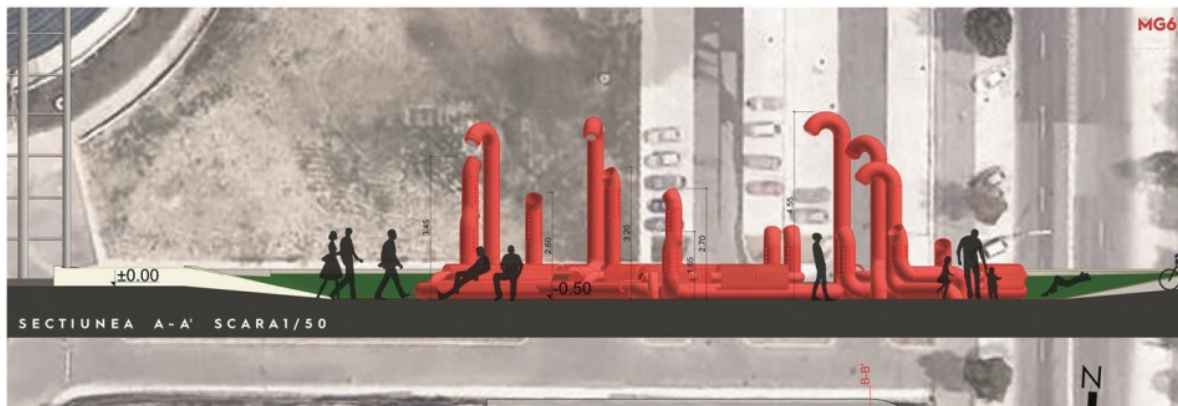
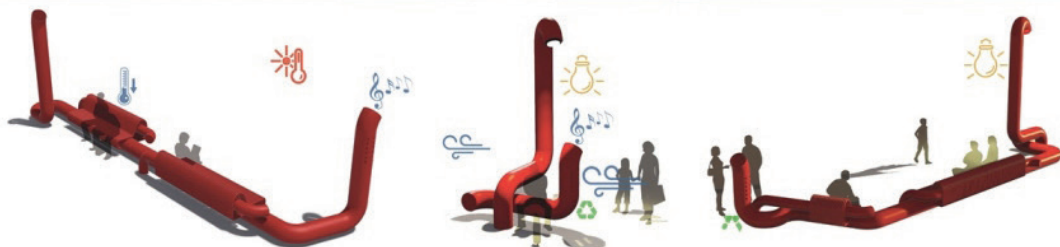
Proiectul echipei Andreea Matache și Alexandru Gavrilescu, Premiul II (ex aequo)

propune o instalație urbană formată din tuburi metalice reciclate, cu funcționalitate complexă, ce oferă un micro-spațiu senzorial (loc de repaus, emit sunete, pot fi încălzite iarna, vara - prin efectul de umidificare-evaporare - pot fi răcite, seara sunt luminoase). Experiența multisenzorială este astfel referința externă a spațiului de spectacol din clădirea teatrului vecin. Piațeta nu propune conturarea unui spațiu specific pentru potențiale spectacole exterioare, dar este completată de peluze înierbate înclinate prin modelarea terenului, locuri agreabile pentru a sta la soare vara.

Analiza atentă a acestor două proiecte conduce la observația că, în mare măsură, sunt soluții complementare, una ce propune intervenții de factură tectonic arhitecturală, iar cea de a doua are preponderent caracter de design urban, juriul concursului sugerând o posibilă integrare a acestor concepte.

FOAYER URBAN IN FATA
TEATRULUI NATIONAL DE OPERETA SI MUSICAL 'ION DACIAN'

MG6

Proiectul căruia i s-a acordat Premiul III - al echipei Andrei Ștefănescu, Elena Ștefănescu Marcu, Ingrid Cosmescu, Vlad Moraru, Marius Manea - are o abordare amplă prin deschiderea de noi zone de interes prin atenția acordată peisajului promontoriului orientat către valea râului Dâmbovița și spre Biserica Bucur. Proiectul depășește situl propus pentru acest concurs, dar atitudinea de a studia conexiunile cu vecinătatea complexă este corectă și de dorit în cadrul viitoarelor concursuri și intervenții în zonă. Tema de concurs a menționat aceste valențe ale sitului studiat și a admis depășirea strictă a limitelor în cazul propunerii de conexiuni la contextul construit.

Proiectul acestei echipe propune extensia spațiului public pe latura de sud către Pasajul Mărășesti, crearea unei belvederi spre vest și conexiuni cu alei pietonale pe promontoriul de vest către Splaiul Unirii. Experiența senzorială este completată de crearea unui fir de apă ce formează o cascadă, citând astfel apa ca prezență continuă în istoria împrejurimilor. Totuși, proiectul acordă mai puțină atenție zonei dinspre Bulevardul Mircea Vodă, anunțării și articulării teatrului cu contextul imediat.

Concursul de idei de arhitectură trebuie privit ca etapă obligatorie într-un proces evolutiv și este greșită afirmația că s-ar cunoaște soluția cea mai bună fără a parcurge procesele de cercetare și devenire aferente acestuia. Parcurgerea fiecărei etape de concurs poate releva concepte și abordări noi, experiențe necesare pentru arhitecți, cât și pentru decidenți, în perspectiva, sper nu foarte îndepărtată, a finalizării amenajării amplelor spații din vecinătatea Bibliotecii Naționale, ale cheiului Dâmboviței și a construirii pe terenul afectat fostului Centru Cultural Național.

FOYER URBAN IN FATA TEATRULUI NATIONAL DE OPERETA SI MUSICAL "ION DACIAN"

SUNETUL NATURII LA OPERETA

Muzica este o artă efemeră care concentrează oamenii generând evenimente care îi emoționează.

Scopul intervenției este de a amplifica prezența elementelor existente și de a le transforma într-un parcurs continuu, coerent, integrat la nivel urban. Prin proporția elementelor propuse, acestea sunt vizibile de la distanță și devin repere urbane ale Operei. Interesul pietonului este atras și apoi se întâlnește cu o succesiune de situații: spații verzi de relaxare, piațete de întâlnire, recitaluri, apă, sunete, perspective emblematiche.

Sunetele naturii provin din habitatul care favorizează biodiversitatea, din cascada dinspre Dâmbovița, din foșnetul copacilor care amplifică sunetul vântului și din prezența păsărilor.

P4

Secțiunea B, sc. 1:200

Secțiunea C, sc. 1:200

detaliu 1

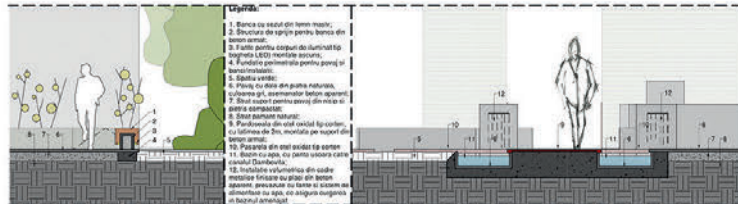
Plan, sc. 1:200

Fezabilitatea Rezultă mai ales din faptul că proiectul este destinat tuturor locuitorilor. Din punct de vedere al execuției se poate organiza în mai multe etape, este rapid de implementat, materialele folosite ușor de pus în operă și sunt rezistente în timp.

Materiale - texturi

Schita bloc beton cu pelicula de apă

Detaliu 1, sc. 1:50

Detaliu 2, sc. 1:50

Prin crearea legăturilor permeabile, fluide, accesibile, a spațiilor conviviale de interacțiune socială, prin sunete, integrate în ritmul orașului, la fel ca muzica, zona Operei devine o piesă de legătură și o zonă de activare a Dâmboviței la nivel urban. "Foyerul" Operei ia naștere în prim-planul zonei centrale printr-un spațiu public amplu care generează evenimente pe tot parcursul zilei.

P5

2/2

**CARTIERUL
EVREIESC DIN
BUCUREȘTI**

**LOCUIȚA INTERBELICĂ
ÎN SECTORUL 3**

autor: **Sorin Mircea VASILESCU**
foto: **Mircea ȚIBULEAC** și
Răzvan HATEA

Cartierul evreiesc, o palmă de loc care se întindea de la Magazinul Unirea de astăzi, vizavi fiind prima alee pietonală din București sistematizată de Vladimir Blaremburg la ordinul lui Pavel Kiseleff, până-n fosta mahala a Dudescului, străjuită de o parte de Dâmbovița, pe atunci nesistematizată, iar de partea cealaltă, de Calea Călărașilor, și de un pod... Podul Târgului de Afară (Calea Moșilor de astăzi), traversată odată de un râu numit Dâmbovicioara, venit din mahalalele Batiștei și Scaunelor, ce se vărsa în apropierea Bisericii lui Bucur ciobanul.

În cartierul evreiesc au locuit Anton Pann, arhitecții Luigi Lipizer, Leonida Negrescu, povestitorul Bucureștiului - profesorul Ionescu-Gion, a cărui locuință a fost construită de Ion Socolescu, sau actorul Grigore Vasiliu-Birlic, scenaristul și regizorul Francisc Munteanu, regizorul Mircea Veroiu. Dacă te pierzi în meandrele străduțelor pline de parfum de epocă, observi amprentele inginerului Victor Asquini, prima din perioada când lucra cu tatăl său, a doua prezentată în cadrul expoziției, acesta dând primul Indicator Tehnic de Deviz în anii '40 ai secolului trecut.

O comunitate, indiferent de epocă, raportată la începuturi, se rezumă la trei cuvinte: Spiritualitate - biserică, Locuire - ce s-a format în jurul bisericilor, numită mahala, astăzi cartier, Han - acestea erau independente sau ale bisericilor. Despre Locuire este vorba în această expoziție a imobilelor realizate de arhitecți mai puțin cunoscuți în

cartierul evreiesc, în perioada cea mai fertilă din toate punctele de vedere, deși cea mai scurtă, și anume perioada interbelică. Aventura mea a început cu un mesaj dat de arh. Sidonia Teodorescu, coordonatoarea proiectului expoziției „Locuința interbelică în sectorul 3”. Hortensia Papadat-Bengescu spunea odată: „Ce frumoși sunt oamenii pe care nu-i cunoaștem”. Parafrazând-o, aș spune: „Ce frumoase sunt casele pe care nu le cunoști!”. Am acceptat cu bucurie.

De profesie sunt inginer constructor - proiectant. În timpul liber, îmi place să mă plimb cu aparatul de fotografiat, să surprind detalii ale caselor, imobilelor, întrebându-mă retoric... „Cine a construit-o?” sau „A cui o fi fost?”. În mare parte, această expoziție, pe care v-o oferim, mi-a dat răspunsuri la întrebările pe care mi le-am pus. În fotografiile expoziției, m-am axat pe detaliile arhitecturale, acestea făcând uneori diferența, imobilul nefiind, poate, astăzi, decât unul comun.

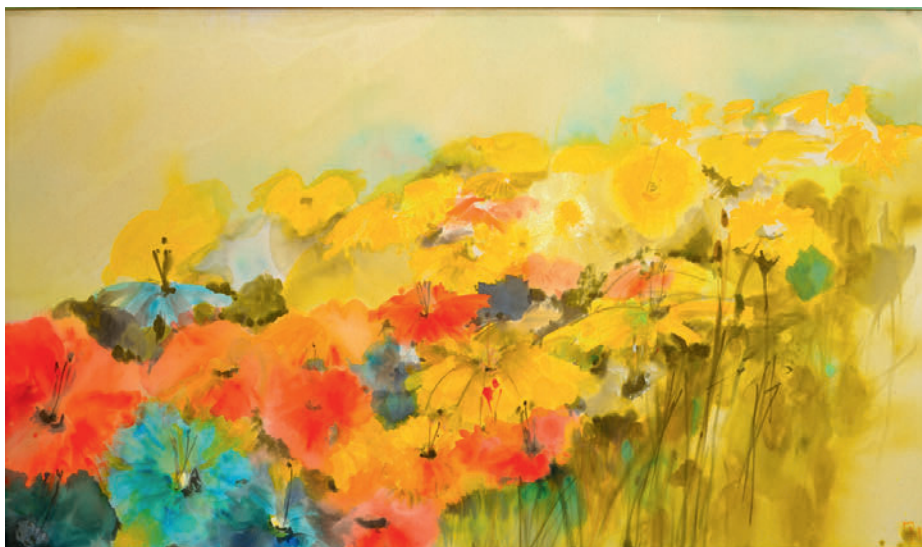
Sper din tot sufletul ca această expoziție, „Locuința interbelică în sectorul 3”, să continue, precum un bulgăre ce se rostogolește în zăpadă, nu numai în această frumoasă perioadă sau sector, ci și cu acele imobile/case de sfârșit de secol XIX, început de XX, având frize, mascheroni sau coloane, chiar dacă arhitectul și constructorul nu sunt cunoscuți.

Articol preluat din „Opinia Studentească”.

SUCURSALA GORJ

EXPOZIȚIA IOANA MIHĂIESCU

autor:

arh. **Mihai Iacob MAICOVSCHI**

Filialele Gorj ale UAR și OAR (Teritorială Oltenia) au organizat expoziția doamnei arhitect Ioana Mihăiescu, intitulată „ARTA și ARHITECTURA”, în perioada 23 noiembrie-13 decembrie 2017, la Galeriile Municipale de Artă Tg.-Jiu.

Vernisajul a avut loc în prezența autoarei și a unui numeros public. Ioana Mihăiescu activează, cu aceeași intensitate, ca arhitectă, artist plastic și specialist restaurator și de for public. Dovadă stau premiile și distincțiile cu care a fost evidențiată la concursuri naționale și internaționale, de arhitectură și grafică. Este autoare a numeroase proiecte de arhitectură, urbanism, restaurări, amenajări interioare, design, a participat la circa 50 de expoziții de artă plastică și saloane de artă în țară și străinătate, cu acuarele și pictură pe mătase, are la activ 15 expoziții personale și participări la tabere de creație plastică.

Iată cum s-a definit autoarea, arh. Ioana Mihăiescu:

„Mă simt ca un copac cu jumătate din rădăcini afundate în solul mănăs al creației și cu cealaltă jumătate prinsă în solul tare, pietros, sever, al tehnicii.

Acest copac, nu ar mai putea exista dacă, vreodată, printr-o întâmplare, o parte din aceste rădăcini ar dispărea.

Am folosit în arhitectură, dintotdeauna, forme de reprezentare plastică, așa cum în picturile mele s-au regăsit proporția, echilibrul, linia, pe care profesia de arhitect mi le-au dictat. Exist cu obstinție între două repere care se numesc: rigoare și o sensibilitate care mă conduce spre evanescență.

Și totodată, rămân un copac care, odată, într-o oarecare vreme, va dori să moară în picioare”.

ANUALA DE ARHITECTURĂ MUREȘ EDIȚIA 2017

Anuala de Arhitectură Mureș - Ediția 2017 a fost imaginată ca un șir de evenimente menite să aducă arhitectura și arhitectul în atenția opiniei publice, pentru a consolida rolul arhitectului în societate în scopul de a promova arhitectura de calitate și de a prilejui un dialog constructiv al creatorilor cu societatea. Promovarea exemplelor de bune practici din profesie, cu prezentarea autorilor acestora, întărește încrederea personală și reliefează rolul arhitectului în crearea unui mediu de viață echilibrat. Conceptul de calitate, în arhitectură, ține și de coerența spațiului public, de relația pozitivă a acestuia cu monumente și opere de for public. Dimensiunea publică a evenimentului și temele abordate în cadrul Anualei de Arhitectură Mureș se adresează întregii colectivități. Programul a constat dintr-un concurs la care au fost premiate cele mai bune proiecte ale arhitecților mureșeni realizate în ultimii ani și un simpozion. Evenimentul s-a bucurat de succes în Târgu Mureș, precum și în orașele județului. Din juriul Anualei, au făcut parte președintele UAR, arh. Ileana Tureanu, arh. Mario Kuibus, arh. Kazmer Kovacs, iar la lucrările simpozionului cu tema „Arta și Spațiul Public” a luat parte dna. arh. Ana Maria Zahariade, vicepreședinte OAR.

„Tendințe” care merită să fie premiate

„Proiectele prezentate au fost grupate în 6 secțiuni. „Lucrările premiate au reprezentat cu succes tendințe în ascensiune în arhitectură”, a subliniat președintele Uniunii Arhitecților din România, arh. Ileana Tureanu. În acest an, categoria cea mai bogat reprezentată a fost secțiunea dedicată arhitecturii rezidențiale. Lucrarea premiată - *Panoramic Residence* - reprezintă un concept nou de locuințe de „tranzit”, destinate expatriaților și par să fie din ce în ce mai solicitate în zonă. La secțiunea arhitecturii socio-culturale, juriul a apreciat că proiectul „Autogară-stație de autobuz”, realizat de arhitecta Lilla Mathe, este un început de civilizare a spațiului public-comun - „o oază de civilizație, într-un context urban problematic”, în opinia juriului. Secțiunea spațiilor publice, redenumită a spațiilor participative, a premiat echipa de elevi ai Liceului Vocațional de Artă, care a identificat nevoi reale pe care le-a și pus în practică, prin proiectul „Hey Yard” al arh. Anna Felvinczi, asigurând o amenajare caldă, amuzantă și funcțională a curții, prin muncă voluntară. Arhitecta Angela Kovacs a fost premiata secțiunii dedicate recuperării și preservării clădirilor cu caracter și individualitate ale orașului. Caracterului eclectic al clădirii arhitecta i-a accentuat personalitatea prin detalii hi-tech pline de rafinament. Arhitectul Lehel Tătar a câștigat secțiunea dedicată tinerei generații de arhitecți, iar Ionel Pascu și-a adjudecat premiul pentru o secțiune redefinită de juriu ca „reconversie a patrimoniului cu buget minimal”.

„Toate lucrările premiate ilustrează tendințe ale arhitecturii românești care trebuie și merită să fie evidențiate, cu titlul de exemplu și referință”, a subliniat Ileana Tureanu, președintele juriului.

Evenimentul patronat de Filiala Mureș a OAR s-a bucurat atât de atenția OAR și UAR, cât și de participarea și implicarea autorităților locale, dar și a specialiștilor și oamenilor de cultură din Târgu Mureș. Cu expoziția participanților la Anuală, organizată în Galeria Luxor, pe platforma Teatrului Național și cu un simpozion în foaierea aceluiași teatru, organizatoarele, arhitectele Angela Kovacs și Adriana Raus, s-au dovedit gazde primitoare, competente și respectate. „Anuala” a ținut afișul municipiului, într-un weekend însoțit de miez de toamnă.

titlu lucrare | hey!yard
 arhitectură: Alex Popescu, Cristian Bănuș, Paul Ciamparu, Mircea Frăncu, Ruxandra, Lucia Popescu, Andrei Bănuș
 arhitectură interioară: Lilian Rogobete de Arta Târgu Mureș
 arhitectură interioară: Elena Măruș, M. M. Târgu Mureș
 anula de arhitectură mureș 2017

hey!yard = idee + proiect + crowdfunding + execuție

anula de arhitectură mureș 2017

titlu lucrare | Cercetare – Structură Vertix
 arhitectură: Ruxandra Ciamparu
 arhitectură interioară: Nelu Albuș, programator
 anula de arhitectură mureș 2017

DESCRIBERE – DEFINIȚII
 Cercetare: în generalizarea unei construcții de tipul acesta, din punct de vedere al formei, al materialelor, al tehnicii de execuție, al funcțiilor și al relațiilor cu mediul înconjurător.

PROIECT
 Cercetarea este realizată în urma unui concurs de proiectare deschis, în cadrul căruia au participat mai mulți arhitecți din țară și din străinătate.

CONCLUZII
 Cercetarea este realizată în urma unui concurs de proiectare deschis, în cadrul căruia au participat mai mulți arhitecți din țară și din străinătate.

ANEXE
 Descrierea proiectului este realizată în urma unui concurs de proiectare deschis, în cadrul căruia au participat mai mulți arhitecți din țară și din străinătate.

titlu lucrare | Autogară, stație de autobuz
 arhitectură: Balint Trans
 arhitectură interioară: Balint Trans
 anula de arhitectură mureș 2017

ANEXE
 Descrierea proiectului este realizată în urma unui concurs de proiectare deschis, în cadrul căruia au participat mai mulți arhitecți din țară și din străinătate.

LUCIAN
GEORGE PĂIȘ

ARHI-RUG

autor: **Lucia-Valentina STANCIU**
istoric de artă

Lucian Pais surprinde prin insolitul raporturilor de culoare, prin disciplinarea liniilor, prin forma cromatică, prin seriile de lucrări „Geometrie și Culoare”, „Arhi”, „Rug - Arhi” și multe alte teme. Viața i-a creat arta, arta i-a schimbat viața. De aici a apărut artistul polivalent de astăzi, care îmbină cu măiestrie trei mijloace de exprimare care se completează reciproc în arta sa: arhitectura, muzica și pictura.

Lucian George Păiș s-a născut în anul 1956, în Cluj-Napoca. Încă din copilărie cochetează cu desenul, ulterior, își descoperă talentul muzical și, începând din 1974, cântă ca baterist, iar, în 1976, înființează formația de jazz progresiv „Quadrant”...

Este student în cadrul Institutului de Arhitectură din Cluj, apoi București... Se face remarcat datorită proiectelor ambițioase, își întemeiază prima trupă, în Club A, împreună cu Alex Dumitrescu, Mugurel Vrabete și Nicolas Simion. Între 1980-1982 concertează la București, Cluj, Sibiu, Costmești, Brașov, activitate susținută la Club A, colaborează cu nume sonore din jazzul european. Între timp deschide o galerie de artă.

Experiența acumulată în acești ani petrecuți într-un mediu cultural de elită îl capacitează pe Lucian George Păiș să devină artistul de astăzi. El transpune în culoare și contopește forma plastică în figuri geometrizate. Călătorește cromatic prin diverse culturi, zone istorice și tradiții. Creează compoziții inedite, a căror concepție și reprezentare expresionist-abstractă atrage prin efectele cromatice și ritmul acestora, prin tușele hotărâte și perspectiva lor - comunicând privitorului atmosfera în care este ancorat subiectul plastic propus de artist. Simțim cum opera lui este una gândită în detaliu, susținută de o arhitectură plastică echilibrată, atât în formă, cât și în culoare. Aceste reprezentări/subiecte dezvăluie complexitatea lumii sale interioare, complexitatea unui pictor care ne vorbește prin culoare cu precizia arhitectului și cu inefabilul muzicianului.

Arta sa este modul lui de a reda pentru alții, dar și pentru sine, vocabularul plastic spiritual al existenței sale. Gustave Moreau spunea: „Trebuie să gândești în culoare și să ai imaginație. Dacă nu ai imaginație nu vei obține niciodată o culoare frumoasă”. El are imaginație și dăruiește culoare prin sunetul vibrant al pensulei.

CRISTINA ȚURLEA

EMOgrafii

Expoziția EMOgrafii a fost a șaptea expoziție personală de pictură, alături de alte patru, colective, în care mi-am expus lucrările, dar prima în care am dat locul principal desenului. Cum s-a întâmplat de cele mai multe ori, și această expoziție și-a întâlnit privitorii în spațiile generoase ale Centrului de Cultură Arhitecturală a Uniunii Arhitecților din România - „la arhitecți”, cum îmi place să spun, breaslă din care cu bucurie, dăruire și împlinire fac parte.

Expoziția este o expunere a unei perioade mai altfel din viața mea. Totul a început cu un an în urmă. Nașterea ei a fost surprinzătoare, de la primele lucrări până la titlu, un cuvânt inventat. Aici voi vorbi despre ce sunt ele, EMOgrafiile, cum au ieșit ele la lumină.

Emoțiile le-au creat. Emoții ca un vulcan, o lavă, o nebunie pe care am reușit să o las pe hârtie. De multe ori mă bulversau. Acum au țâșnit într-o groază de linii, de pete de culoare, s-au așezat însă cuminiți, coerente, cu o coerență pe care nu o simțeam când totul era în mine de-a valma.

Cercul a apărut foarte simplu. E foarte simplu să stabilești cercul ca pe un câmp de manifestare. E ca ochiul, ca reprezentarea lumii, ca un univers, ca perfecțiunea, ca un tot pe care vrei să îl scoți din tine, la un moment dat, fie numai și pentru a-l putea vedea.

A-l cunoaște-recunoaște, a știi că există.

Cu cercul ca lume manifestă a emoțiilor a fost simplu, cu culorile a fost simplu, liniile curgeau pur și ele, iar cu formele poate a fost cel mai simplu, pentru că nu am gândit nimic. Nu am gândit nimic din niciuna. A fost, este, un exercițiu uluitor de firesc, care oferă extrem de multă împlinire, pe care nu vreau să o pierd niciodată: experiența de a nu gândi.

Să nu mai existe gânduri, deloc. Poate sunt într-o etapă a vieții în care simt nevoia să las gândurile deoparte, marea continuă de gânduri. Cu tehnicile tradiționale pe care le-am abordat, uneori - meditația, rugăciunea - nu reușeam să mă stabilesc în golul dintre gânduri. Mereu rămânea ceva rezidual, parcă umbre de gânduri.

EMOgrafiile au făcut ca mintea mea să fie goală de gânduri. Ceea ce a ieșit a fost surprinzător și pentru mine. Un discurs în care aveam ceva de spus, dar nici eu nu știam ce, pe care l-am înțeles abia când l-am văzut.

Cum am spus, clipe ale sufletului pe care mintea, martor, le înțelege mai târziu. Atunci când ochii i le povestesc.

Am sperat că le va spune și altora ceva. Am bucuria să văd că așa este. Aș vrea să redau câteva din cuvintele doamnei Ruxandra Garofeanu, care m-a onorat cu prezența la vernisaj: „(Cristina Țurlea) a amestecat și pictura și grafica într-un mod, zic eu, fericit, adică, nucleele acestea de extremă concentrație unde spiritul este totul. De fapt, de-a lungul anilor, ea asta a căutat - să se cunoască pe sine însăși mult mai bine, să se dezvăluie, să se caute, cum este și încotro merge”.

LIVIU
BRANDABUR

SUFLETUL MEU MURANO

autor: arh. Liviu BRANDABUR
foto: Răzvan HATEA

Miercuri, 13 decembrie 2017, ora 17:00, la sediul Uniunii Arhitecților din România, a fost vernisată expoziția „Sufletul meu Murano” a domnului arh. Liviu BRANDABUR, în prezența autorului. Expoziția a fost deschisă în perioada 13 decembrie 2017-8 ianuarie 2018.

Evenimentul a început cu o scurtă mărturisire a dlui arh. Liviu BRANDABUR despre expoziția sa: „Despre procedeu, vă pot spune că pictura este realizată pe oglindă. Sunt trei straturi distincte pentru fiecare dintre cele trei etape. Am căutat să imit sticla de Murano, pentru că, de fapt, asta a fost ideea de la care am plecat. În țara noastră nu se produce și nici în străinătate nu am reușit să o depistez. Vopselele din România nu sunt bune pentru ce vedeți expus aici. Am folosit vopsele italiene care sunt rezistente la UV, deci nu se descompun la lumină și nu atacă sticla. Sunt destul de toxice, de aceea nici chiar soția mea nu a reușit să vadă picturile până acuma”.

Autorul a mai adăugat: „Nepoata mea se duce la bunica și-i spune: «Bunicul mi-a luat vopselele și pictează, fără să-mi spună. Vrea cumva să ajungă în Parlament?». Nu, nu vreau să ajung în Parlament. În schimb vreau să-l invit pe domnul Mihai Eugen MARINESCU, coleg de an și de breaslă, pe care o să-l rog să spună câteva cuvinte, pentru că are în spate 40 de expoziții, multe dintre ele în străinătate”.

Dl arh. Mihai Eugen MARINESCU a citit dintr-o scrisoare adresată colegului său, fragmente din aceasta regăsindu-se în textul domnului Liviu BRANDABUR scris pentru revista noastră. Îl reproducem mai jos:

Astăzi, când mă gândesc la copilăria mea, văd cum din ceasul bunicului picurau lacrimi colorate, conturate de calul bălan înhămat la căruța timpului, cu nostalgia primelor desene arătate de tata colegilor, care nu l-au crezut niciodată: un copil de 4 ani nu poate desena așa, sigur că sunt făcute de o persoană matură. Vorbele acestea l-au mâhnit nespus... urmarea am văzut-o mai târziu, când am fost imperativ îndrumat spre arhitectură. Calul, această ființă minunată, cu grația unei balerine, reușește astăzi, sub gestul impudic al carnavalului sticlos Anonimo Veneziano, alunecarea spre culorile sticlei de Murano, cântec din umbra porticului, alunecând peste apele fluturânde, un adagio în Do Minor, stins în cristale celeste.

Astăzi sunt parcă obosit de importanța meseriei de arhitect, strangulat de incultura unei politici incoerente, a unei clase în care cultura obosește, iar diletantismul înseamnă „progres”, specializarea de mântuială înseamnă „dreptate”, frumosul înseamnă kitsch, inteligența este un automobil 4+4 Ful Obsen... Arhitectura o regăsesc în desenele mele, care prezintă viața de zi cu zi a semenilor noștri așa cum este ea astăzi și cum va fi mâine, moștenirea ce o lăsăm nepoților noștri, cu bucuriile și împlinirile noastre.

Inovația a făcut parte din mine întotdeauna, căutările s-au oprit asupra unui material care să mă reprezinte - oglinda, sticla cu strălucirile, reverberațiile nesfârșite în care privitorul se contopește cu desenul, îl trezește și vorbește permanent. Mihai Eugen MARINESCU spunea: „Murano din picturile tale clipocește viu peste laguna coclită în verde smarald, amintirile venețiene plâng zidul mucegăit al unui levant mozaicat bizantin, lucrările inundă clipa solară, timpul ascuns în petalele florilor alungă herghelii de culori, strălucitoare versete scrise în oglindă prind contur pe colțul paginii stinse, gâturi de lebede cufundate în perfecțiunea unei amfore, cu soarele prelins pe ogivele Palatului Dogilor”. Gândurile mele rămân în umbra talentatului meu coleg de generație, rostite cu prea multă pasiune, gest colegial pe care îl doresc sincer,

critic, constructiv și prea măgulitor. Culorile mele izvorăsc din visurile copilăriei mele, din universul profesorului CAFFÉ, în care și el și-a desfășurat existența, acid, caustic, corect. Poate că dealurile acelea subcarpatice, cu vii și codri de foioase ruginii, ne-au creat și sensibilizat cariera de mai târziu. Gândurile rămân în urma gestului, din cioburi colorate, scânteii de sărbătoare, cu început de nou univers solar, scânteiază ciclic în visele baroce, născătoare de primăvară, cu iubire incognito, cu iz de sifon dâmbovițeano-argentinian, în dansul anilor de studenție, când mergeam de trei ori pe săptămână, seara, la operă sau operetă, cu bilete de favoare, culorile, balerinele, toate sunt schițe pe care le-am păstrat vii până astăzi. Nu te întoarce, umbră, colorează-ți în argint tăcuta strălucire, și nu pleca, soare, amână o oră asfințitul.

**AURELIAN
CONSTANTIN**

FEERIE, FRENEZIE ȘI CULOARE

autor: **arh. Liviu BRANDABUR**
foto: **Răzvan HATEA**

Aureliu Constantin, arhitect, scenograf, creator de costume, grafician, pictor, s-a născut într-o familie numeroasă, cu încă 5 surori, cu o mamă educatoare și un tată marinar. S-a remarcat de la vârsta de 8 ani, când a câștigat un concurs internațional de desen la Casablanca, cu o lucrare alb-negru - „Servietă pe bancă”, executată sub ochii învățătorului și ai colegilor, în timpul orei de desen.

Atunci, a fost apreciat ca un elev foarte talentat care, încurajat de familie și susținut de părinți, a realizat câteva expoziții de grafică și acuarelă, până la vârsta la care a ales să urmeze Cursurile Facultății de Arhitectură.

Totuși, arhitect fiind, s-a folosit de înclinația către artele plastice și a pictat permanent, prezentând atât expoziții de pictură, grafică, acuarelă, cât și colecții de rochii de mireasă, dar și imprimeuri executate manual pe mătase și alte materiale.

În expoziția din octombrie 2017 se regăsesc 4 „anotimpuri” de mari dimensiuni, multe flori, peisaje, atât picturi, cât și acuarele, dar și o lucrare de pictură de 1,60 m x 4,50 m, realizată manual pe mătase, care domină sala mare.

Expoziția, demers al unui efort colectiv în punerea pe orbită a unei experiențe pline de farmec și culoare, în persoana unui coleg de breaslă muncitor și profund marcat de o viață tumultuoasă, de experiența unor traume greu de traversat pentru sensibilitatea domnului arh. Aureliu Constantin. Acuarelele marchează efortul sentimental al unei corzi de vioară, acordate și dezacordă cu lumescul care ne înconjoară. Un bun specialist al culorii, experiența căpătată de-a lungul practicării designului industrial, cu materiale pictate în pastel, fine și diafane, dezgolind parcă sensibilitatea autorului. Primit și privit cu căldură de domnul prof. arh. Cosma Dunel, cu sentimente colegiale, de susținere și încurajare într-un demers special în care tablourile vorbesc în felul lor.

ARHITECT AURELIU CONSTANTIN

Frenzie, feerie si culoare

EXPOZITIE DE PICTURA
OCTOMBRIE 2017
CENTRUL DE CULTURA ARHITECTURALA
STRADA JEAN LOUIS CALDERON NR.48
VERNISAJUL
MIERCURI 4 OCTOMBRIE 2017, ORA 17.00

ELIODOR POPA

„ARHITECTURA SE FACE, NU SE POVEȘTEȘTE”

Pasiunea pentru arhitectură, înțeleasă atunci ca măiestrie de a construi case frumoase, mi-a fost transmisă, în anii de liceu, de vecinul bunicii mele, arhitectul Petre Ciuta, care mi-a furnizat și primele noțiuni despre ce și cum ar trebui să fie un arhitect. Cu aceste prime îndrumări, sfaturi și povește am pornit la drum. Au urmat pasiunea, perseverența și dăruirea.

După terminarea liceului, am urmat cursurile Școlii Tehnice de Arhitectură și Construcția Orașelor (STACO).

Ca student al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” am avut norocul să mă bucur de îndrumarea unor profesori excepționali, care au contribuit din plin la desăvârșirea formării mele ca arhitect.

Prof. arh. Adrian Panaitescu, prof. arh. Victor Aslan, dar mai ales prof. arh. Constantin Dobre au format baza cunoștințelor acumulate în cadrul atelierului de proiectare.

În echipele de proiectare formate în afara atelierului, am lucrat continuu alături de profesori la diversele proiecte în derulare: cu arhitecții Constantin Dobre, Toma Olteanu și Victor Ivaneș la aproape toate lucrările elaborate de ei, în perioada studenției mele; cu Victor Aslan și echipa la primele propuneri pentru Noul Centru Civic al Bucureștiului, la propunerile pentru noua fațadă a Teatrului Național; cu Radu Tănăsioiu și echipa la Primăria din Brăila.

Alături de Domniile Lor și de alți dascăli remarcabili (prof. ing. Alex. Cișmigiu, prof. arh. P. Derer, prof. arh. Curinschi Vorona, prof. Titus Mocanu, prof. arh. Ascanio Damian, prof. arh. Cezar Lăzărescu, prof. arh. A. Iotzu etc.) am acumulat cunoștințe care m-au ajutat în toată cariera.

După absolvire (1978) am fost „repartizat” la IPIU București (Institutul de Proiectări Industria Ușoară) unde am întâlnit arhitecți precum Ștefan Barthoan, Aurel Filcescu, Ion Dumitru, Gabriel Petrescu, am finalizat proiectarea și am supravegheat execuția până la recepția noului sediu al IPIU din strada Lucrețiu Pătrășcanu și am participat la proiectarea unor obiective industriale.

În anul 1983, am ajuns, prin concurs, la Carpați Proiect, unde am colaborat cu arhitecți deosebiți precum Nicolae Vlădescu, Mihai Enescu, Andras Peres, Gabriel Tureanu, Șerban Manolescu, Constantin Rulea, Mircea Anania, Adam Toma, Petre Silaghi, cu ingineri deosebiți ca Traian Popp, Dorin Lazăr, Mircea Mironescu, Ioan Șora.

Până în 1990 am lucrat, alături de numeroși arhitecți, printre care și cei enumerați mai sus, la proiectul Casei Republicii, în condiții deosebit de dure.

După evenimentele din decembrie 1989, am rămas la Carpați Proiect, unde am realizat lucrări importante, cu problematică foarte complexă și diversă, printre care: Restaurarea Casei Universitarilor, a Băncii Chrissoveloni (lucrare premiată), Banca Națională a României (amenajare), WTC - Satul Francez, Consulatul R. P. Chineze la București, Biblioteca Națională a României, Teatrul Național de Operetă și Musical București, Centrul de Cercetări Avansate pentru Materiale, Procese și Produse Inovative, Campus la Politehnica din București (clădire sustenabilă cu energii neconvenționale), Catedra Voluntari, Spitalele Colțea și Matei Balș etc.

Am participat/colaborat la toate concursurile organizate pentru Catedrala Mântuirii Neamului, la câteva Bienale și Anuale de arhitectură, cu lucrări executate, la multe prezentări și comunicări științifice.

Între anii 2002-2005 am desfășurat și o scurtă activitate didactică la atelierul prof. arh. Constantin Dobre.

După peste 40 de ani de profesie, după toate realizările, compromisurile și nerealizările, convingerea mea este că **„Arhitectura se face, nu se poveștește”**; aceasta fiind deviza care m-a călăuzit toată viața.

**RADU
RADOSLAV**

„AM DECIS SĂ RENUNȚ LA ACTIVITATEA UNIVERSITARĂ”

Născut la mijlocul secolului trecut în Banatul Montan la Reșița, m-am mutat în Timișoara la vârsta când am început școala. Primii 12 ani de educație instituțională i-am făcut la Liceul „C.D. Loga”, încheindu-i într-o clasă specială de matematică. Am urmat exemplul strămoșilor mei care pentru studii au plecat fie la Viena, fie la Budapesta, fie la București, urmând Universitatea „Ion Mincu” din București (1969-1975). Impactul cu Bucureștiul acelor ani m-a marcat definitiv, prin dezordinea lui creativă excepțională. M-am format mai degrabă în Club A, vârful de lance al libertății noastre. Conform educației mele primite acasă, m-am întors în 1975 la Timișoara, unde am lucrat la IPROTIM până în 1991, o adevărată academie locală de profesionalism integrat.

Am învățat câte ceva despre arhitectură de la colegii mai în vârstă Opreșan V., Botescu M., Sturza Ș., Gheorghiu T. etc. Chiar am și proiectat lucrări care s-au executat, de care nu-mi este rușine (imobil str. Demetriade, imobil str. Ungureanu, Baza Sportivă IPROTIM, piscina acoperită din Lovrin etc.).

Apoi întâmplarea m-a condus spre lumea teatrului, unde am constatat că regia și arhitectura sunt legate de un unic fluid creator care respectă aceeași regulă la scări diferite, cea de a pune oamenii/actorii în situații gândite de tine. Așa a luat ființă Studioul de Caragialeologie (condus de mine), trupă de teatru studentesc de „guerilă”, care a montat cu succes între 1980 și 1989 numai texte de I.L. Caragiale (a luat chiar un premiu special la Gala Tănărului Actor Costinești în 1983).

După 1990 am pășit pe noul drum al economiei libere. Din punct de vedere arhitectural am avut cele mai mari împliniri (menționez Sediul BRD Timișoara sau Universitatea Drăgan - Lugoj, lucrare prezentată la Bienala de Arhitectură de la Veneția 1996). În 1991 am început activitatea universitară la noul Departament de Arhitectură din UPT, și cum nimeni nu dorea cursul de urbanism (amintindu-mi relația mea de admirație față de dl. prof. Derer din timpul studenției) am acceptat oferta, din întâmplare. A început o nouă perioadă a devenirii mele, continuată cu dobândirea titlului de doctor în urbanism cu lucrarea „Spațiul Public ca Spațiu Cultural al unei Comunități” în 1998, coordonată de dl. prof. dr. arh. Sandu Alexandru. Informațiile dobândite cu această ocazie în planificarea urbană (din cultura anglo-saxonă) au creat o falie imensă între ceea ce învășasem eu și ceea ce era în lume. Am considerat că este important să pun în aplicare noua filozofie dobândită și (din nou din întâmplare) am ocupat postul de arhitect-șef la Primăria Municipiului Timișoara din ianuarie 1997 până în aprilie 2006. Am finalizat GIS-ul municipiului, am condus devenirea urbană cu ajutorul HCL-urilor utilizând integrarea componentelor constitutive procesului urban (financiară, economică, socială, ecologică, juridică, consultarea/participarea populației etc.). În 2005, lucrarea coordonată de mine „Scenariu de dezvoltare spațială a Aglomerației Urbane Timișoara” a fost aprobată prin HCL, constituind baza pentru noul PUG.

În 2006 am revenit în învățământul superior, unde am condus un timp Departamentul Facultății de Arhitectură, încercând să reformez sistemul de învățământ, înființând Centrul de Cercetare pentru Planificare Urbană (unde am coordonat numeroase studii în domeniu), obținând și titlul de profesor universitar. Împreună cu grupuri de studenți am participat la numeroase manifestări naționale/internaționale (ex. Bienala de Arhitectură de la Rotterdam 2009). Am publicat singur/colectiv în țară/străinătate peste 100 de articole, peste 20 de cărți de specialitate (cu multe citări în mediul profesional mondial), am participat/câștigat concursuri de specialitate, am făcut parte din jurii naționale/ internaționale de arhitectură/urbanism etc.

În 2015 (dar nu întâmplător) am decis să renunț la activitatea universitară, pentru a mă implica mai direct (polemic) în viața comunității în problemele de planificare urbană/ amenajare a teritoriului din regiunea noastră prin editarea unui blog - <https://radulblog.wordpress.com/> - unde am postat până acum peste 80 de articole.

Deși aș vrea să nu mai am subiecte de analizat, nu cred că activitatea aceasta se va opri în curând.

GABRIELA TABACU

SCHIȚĂ DE PORTRET LA 45 DE ANI DE PROFESIE

Dar despre arhitectură am aflat târziu, de la un băiat pe care l-am întâlnit într-o vacanță, în tabără. El mi-a povestit entuziast cum, după vacanța cu pricina, avea să înceapă pregătirea pentru examenul de admitere la o facultate misterioasă numită Institutul de Arhitectură, despre care eu nici nu aflasem că există. Mi-am dat brusc seama că lucrul mă interesa și am întrebat repede unde, ce și cum. Așa am poposit, peste vreun an, la Tutu Oprea. Atunci și acolo am început să înțeleg cu ce se mănâncă arhitectura asta la care voia băiatul să ajungă. N-a ajuns. A fost să fie să ajung eu.

În facultate, multă vreme am fost ca picată din lună. Prea puțin din ce învățasem la Tutu părea să îmi folosească la proiectare, iar părinții mei, contabili de profesie, nu mă puteau ajuta deloc să pricep ce voiau de la mine arhitectura și, mai ales, școala ei. Despre prelegeri la atelier și alte finețuri nu se pomenea pe vremea aceea. Desigur că aveam cursuri teoretice, care ar fi trebuit să fie clarificatoare, dar ele nu aveau mare legătură cu temele de atelier. Ce am învățat la proiectare îmi pare că am învățat mai mult de la asistenți decât de la profesori, care lucrau la proiecte complexe și nu prea aveau răgaz să treacă pe la planșetele noastre. Am învățat enorm și de la colegii care făcuseră STACO, și de la cei care aveau părinți arhitecți. Mi-aduc aminte însă că, atunci când am terminat facultatea, mi-am dorit să o iau imediat de la început, fiindcă prea rămăseseră multe întrebări fără răspuns. Într-un fel, întorcându-mă peste ani în școală, ca să predau, am făcut întocmai acest lucru. Și dacă nu pot spune exact cât de folositor le-a fost studenților mei tot ce am încercat eu să îi învăț, pot, totuși, să afirm cu certitudine că mie mi-a fost inestimabil de util.

După ce mi-am dat diploma, cu toate neliniștile și incertitudinile care mă traversau, mă simțeam, totuși, în mod fundamental locuită de un formidabil entuziasm și de sentimentul că aș putea face lucruri extraordinare, dacă aș ști încotro s-o apuc. Cum n-am știut, am aterizat la un ICRAL. Aici, în pofida renumelui cam prost al locului, am avut de dus la bun sfârșit o mulțime de fapte cel puțin interesante: devize de reparații capitale la case vechi, dar și la blocuri noi, dirigenție și urmărire de șantier și, de la un moment dat încolo, proiecte diverse pentru atelierul de mică producție al întreprinderii. Am proiectat mese, scaune, scânduri de călcat - toate rabatabile. Ele n-au depășit, însă, faza de prototip schilod. Apoi, cândva, am avut ca temă nici mai mult, nici mai puțin decât un monument de for public cu ceas, pentru intersecția de la Moghioroș, cu care ICRAL-ul urma să se prezinte la Primărie. Firește însă că, în buna tradiție a ICRAL-ului, nu s-a ales nimic nici din el.

Trebuie să încep prin a mărturisi, cu oarecare regret, că nu fac parte dintre fericiții care au știut din fragedă pruncie că vor deveni arhitecți. E drept că de desenat desenam continuu, încă de mică, pe orice suprafață netedă întâlnită în cale, fie că era vorba de hârtie, de asfalt sau gard din tablă.

Altminteri, mă înscriisesem și cotizam punctual la UAR, ba chiar începusem să public recenzii și articole în revista „Arhitectura”. Tot în acel răstimp bizar, m-am reapucat de desen și de pictură. Așa se desfășura viața mea de arhitect, lin și fără vreun avânt anume, până într-o zi când am primit un telefon de la un profesor din școală, Mac Popescu, care mă știa de la practica dintr-o vară și care m-a întrebat dacă nu aș vrea să fiu bibliotecara facultății. Cum de i-a trecut prin gând că aș putea dori un astfel de post nici astăzi n-am aflat. Întrebarea venea la momentul potrivit, pentru că era mijlocul anilor '80, când epoca teribilă a demolărilor anexase și ICRA-ul nostru, iar la așa ceva nu mă simțeam în stare să iau parte. Prezentându-mă la Școală, am aflat că urma să fiu chiar directoarea Bibliotecii, rămasă fără șef. Era sfârșitul anului 1985. De la 1 ianuarie 1986, am devenit cel de-al treilea director al Bibliotecii Școlii, înființată cu pompă, de mari înaintași, la 1912.

Înțelegând că am cam încheiat-o cu arhitectura, m-am apucat de treabă, am făcut cursuri de biblioteconomie și de management de bibliotecă, fiindcă îmi devenise evident că, la noul meu loc de muncă, era imperios de făcut o foarte mare ordine: în cei 75 de ani de existență (în 1987), în Bibliotecă nu se făcuse niciun inventar. A fost să îl demarez și să îl închei eu pe cel dintâi.

În acele vremuri de început, pentru că îmi plăceau hainele, iar în magazine nu se găsea mai nimic, m-am apucat și de design vestimentar. Așa am devenit colaboratoare a Fondului Plastic.

Odată cu anii '90, care au schimbat valori și mentalități, am renunțat la această ocupație și m-am apucat de arhitectură. Am lucrat mai întotdeauna singură și am avut ambiția să duc totul până la ultimele detalii. Am proiectat cam de toate și câte ceva din ce am proiectat aș putea spune că s-a bucurat de o bună primire în branșă, fiind răsplătită cu diverse premii sau nominalizări. Cea mai apreciată lucrare a mea a fost restaurarea unei case din București (str. Frumoasă, nr. 16), pentru care am primit trei premii și mai multe nominalizări.

După ce, în ianuarie 2000, mi-am susținut teza de doctorat, am primit șefia unui atelier la Facultatea

de Arhitectură, în instituția numită, de atunci, UAUIM, unde funcționez și astăzi.

În tot acest răstimp am continuat să scriu și să public. În CV-ul meu sunt peste 100 de articole, eseuri, cronici, recenzii, traduceri, interviuri, diverse lucrări de cercetare și alte scrieri. Câteva cărți ale mele legate de arhitectură cred că sunt încă utile. În anii din urmă, m-am gândit că trebuie să lărgesc puțin orizontul scrisului meu și, prin el, să încerc să fac arhitectura accesibilă unui public mai amplu. Așa au apărut două volume colective ale căror teme se referă la străzi, case, oameni și oraș. Am avut șansa ca Editura Humanitas să îmi publice trei volume de autor și cele două colective, pe care le-am îngrijit.

Altminteri, la 1 ianuarie, voi împlini 32 de ani de lucrat „în școală”, la care dacă mai adaug cei șase de facultate și cinci de ICRA ajung la suma destul de consistentă de 43. Cu încă doi petrecuți la pregătire, la Tutu, se fac, iată, 45, adică o viață de om. Acesta este răstimpul în care am avut de-a face cu profesia, cu toate bunele și relele ei. Este răstimpul în care am avut parte de proiecte de toate felurile, de proiecte care mi-au plăcut, de altele de care am fost îndrăgostită, de unele care m-au speriat de-a dreptul; am cunoscut beneficiari exigenți, unii extrem de exigenți, alții amorfi și alții infami; am lucrat cu constructori excepționali, dar și cu unii groaznici; m-am zbatut, m-am certat, m-am încrâncenat, am greșit, am avut revelații, am legat prietenii, am stricat prietenii, pe unele le-am recâștigat, pe altele nu, aproape că am divorțat și aproape că am murit pentru proiectele mele, din care câteva au fost iubirile mele. Dacă ar fi să fiu patetică mai departe, dar nu voi fi, aș spune că marea iubire a vieții mele a fost, după câte se pare, arhitectura însăși, atât cât am putut eu să înțeleg din ea. Și aș zice că ceva-ceva am înțeles. Nu ușor - desfid pe oricine care afirmă că e ușor să înțelegi cum e cu arhitectura pe lumea asta. Deci, nu ușor, poate că nu totul, sigur nu totul, dar destul de mult cât să pot spune că aș mai avea nevoie de cel puțin încă o viață ca să ajung să fac cum trebuie câteva din lucrurile care mă bântuie. Și, de asemenea, destul de mult cât să pot spune că a meritat.

TOMNIȚA MICHAELA FLORESCU

Este destul de complicat să vorbești despre tine...
Ceea ce pot spune, cu siguranță, este că am avut mare noroc în viață.

Am avut șansa să mă nasc într-o familie minunată, cu oameni onești, cu respect față de tradiții, față de oameni, față de natură, cu mult umor, cu pasiune pentru meseriile lor și cu multe alte pasiuni în alte domenii. Au fost oameni de știință, scriitori, medici devotați, profesori, adevărate personalități în domeniile în care activau. Am căutat să fiu ca ei...

Am avut șansa să pot face ceea ce mi-am dorit, mai tot timpul...

Am avut șansa de a urma o facultate pe care am iubit-o și o iubesc în continuare.

Am avut șansa de a avea profesori minunați precum Cezar Lăzărescu, Sandu Alexandru, Gabriel Sudan, Grigore Ionescu, Richard Bordenache, Gheorghe Lupu, Alexandru Cișmigiu, George Filipeanu, Anton Dîmboianu și mulți alții, la fel de unanim recunoscuți ca arhitecți, dascăli și oameni de cultură de excepție.

Am avut șansa de a fi cadru didactic, de a trece prin toate treptele, de la asistent până la profesor universitar și, începând cu anul 1965 - anul în care am intrat la facultate - până acum, pot spune că nu am părăsit Școala de Arhitectură niciodată. Întotdeauna am considerat că sunt datoare acestei școli pentru toată devenirea mea și că este o onoare să faci parte din corpul ei profesoral.

Am avut șansa de a avea studenți de excepție, de a fi prietenă cu ei, de a evolua împreună în ideea de cunoaștere, respect pentru profesie și pentru patrimoniul arhitectural.

Am avut șansa de a-mi lua, pentru doctorat, un subiect care m-a pasionat: Arhitectura Bioclimatică.

Am avut șansa de a lucra ca tânăr asistent cu adevărate personalități ca Radu Patruluis, Mihail Caffé, Aurelian Trișcu, Cezar Lăzărescu, Camil Ressu, Tiberiu Ricci, Ascanio Damian, toată acea generație de excepție, de la care am învățat cum să predai, cum să te porți cu studenții, ce înseamnă respectul și pasiunea pentru meserie.

Am avut șansa de a avea colegi minunați, atât cei din generația mea: Mac Popescu, Liliana Corradino, Răzvan Luscov, Romeo Simiraș, Sorin Vasilescu, Ștefan Scafa, cât și din generația care este acum la conducerea Universității de Arhitectură și Urbanism, mulți prieteni arhitecți, foarte tineri, maturi sau mai în vârstă, pe care îi prețuiesc și iubesc.

Am avut șansa de a-mi exercita profesiunea, pe parcursul a peste 45 de ani, cu pasiune și cu gândul că nu poți fi un bun dascăl fără să o practici. Așadar, am avut lucrări foarte multe, zeci de case restaurate și reamenajate (unele ale marilor arhitecți Horia Creangă, Henriette Delavrancea Gibory, Duliu Marcu, în special clădiri din perioada interbelică pentru care am un mare respect și pentru care am lucrat cu enormă plăcere), studii și proiecte pentru Biblioteca Națională, Banca Națională a României, Guvernul României, Ministerul Afacerilor Externe, Serviciul de Informații Externe și multe altele.

Am avut șansa de a avea clienți deosebiți, care au înțeles respectul pentru minunatele case pe care le au și faptul că nu trebuie să faci compromisuri, cu care am rămas prietenă pe viață.

Am avut șansa de a face multe lucruri care m-au pasionat, de la arhitectură, amenajări, restaurări, grafică, mobilier până la tehnoredactare, prezentări expoziționale sau alte activități în alte domenii.

Am avut șansa de a face, pentru Universitate, o sumedenie de lucruri interesante, legate sau nu de procesul didactic și, sper eu, folositoare.

Am avut șansa și privilegiul de a conduce - din poziția de decan al Colegiului de Arhitectură, de Șef de Catedră, comisii de admitere, de diplome - colective cu oameni dedicați meseriei, adevărați profesioniști, adevărați prieteni cu care am dezbătut problemele meseriei în discuții furtunoase, cu plânsete și râsete pe măsură.

Am avut șansa de a nu fi în conflict cu nimeni.
Am șansa de a avea o fiică pentru care valorile

spirituale și morale sunt mai presus decât orice în viață și cu care am o relație de perfect parteneriat și respect reciproc.

Am șansa, acum în calitate de viceprimar al Bucureștiului, de a face câte ceva pentru București, pentru relația cu breasla, pentru instituțiile de cultură pe care le monitorizez - teatrele și muzeele bucureștene administrate de PMB - Școala Populară de Arte.

Deci, **am avut mare noroc în viață**. Ce am făcut cu el și dacă am reușit ceva... alții să spună...

ARHITECTURA MUNTELUI ATHOS

arh. Mircea CORCODEL

arh. Vladimir TEODORESCU

Prima prezentare dintr-o serie propusă de arhitecții Vladimir Teodorescu și Mircea Corcodel a avut loc pe 15 noiembrie 2017 și a fost susținută de inițiatori, care au făcut introducerea în tematică prin prezentarea pe scurt a istoriei athonite, a așezării geografice, a tradiției, a școlilor și influențelor în stilurile arhitecturale athonite și a dualismului spațial sacru-profan reflectat în tradiția rânduielilor mănăstirești.

În concepția celor doi realizatori, proiectul poate fi continuat în mai multe sesiuni-episoade, dezvoltate pe parcursul anului 2018. Acestea vor cuprinde tematici aprofundate despre:

- Spațiul sacru și profan exprimat în arhitectură;
- Revelația unei alte realități, reflectate în ansamblul arhitectonic și pictural;
- Hierofanie, teofanie și semn;
- Energia formelor și volumelor arhitecturale;
- Apropierea de conceptul de „Cetate Ideală”;
- Rapoarte, proporții, rețele regulatorii, rețele ortostatice;
- Semne și simboluri, simbolismul crucii;
- Metode și tehnici constructive, materiale, structuri de rezistență;
- Alte dimensiuni ale arhitecturii spațiului spiritual, tendințe, obiceiuri și superstiții în știința amplasării și alcătuirii obiectului de arhitectură;
- Icoana, fereastră către Univers.

Tematica poate fi dezvoltată în funcție de propunerile participanților, în sesiunile interactive, expunerile fiind însoțite de proiecții, imagini și schițe live. Vă așteptăm!

CĂLĂTOR PRIN ȚARA LOR

arh. Cristina ILIAȘ

CĂLĂTOR PRIN ȚARA LOR este o altfel de carte de călătorii, este un jurnal al emoțiilor trăite în locuri îndepărtate, printre oamenii acelor locuri, printre alte obiceiuri și moduri de viață.

„Eu sunt arhitect de profesie, călător din curiozitate și scriitor de ocazie. Am descoperit, la un moment dat, plăcerea de a scrie și descrie locurile prin care am colindat, retrăind experiențele avute undeva, prin lume. Tenerife, Sicilia, Capri, Nepal, Doha (Qatar), Kerala (India), Thailanda, Singapore, Bali, Gilli (Indonezia) sunt câteva dintre destinațiile călătoriilor mele și tot atâtea motive de a împărtăși cu alții bucuria pe care am avut-o, descoperind direct la sursă obiceiuri, tradiții, natură, oameni, viață.

Am scris textele pe rând, după fiecare întoarcere, ca un fel de confesiune făcută mai întâi mie. Le-am scris într-un limbaj simplu, direct, nesofisticat, ca și cum aș povesti unor prieteni la o cafea. La întrebarea „Ei, și cum a fost?” nu am dorit să ofer date despre cât costă o cameră de hotel sau o bere la Bangkok, ci să-l teleportez pe cititor în atmosfera locurilor cu un pic de umor și autoironie, strecurate printre impresiile personale și minime informații de istorie. Fără a avea pretenția unei exegeze, am simțit nevoia să surprind clipe de viață autentică, căutând imagini necosmetizate, lăsându-mă impresionată de realitatea evidentă, filtrând informația cu privirea sensibilă la detalii. Imagini, sunete, culori, mirosuri, senzații, trăiri într-un context plastic, pictural, condimentat cu informații de istorie, minimale, dar lămuritoare în context, ancorând și mai bine întâmplarea experienței mele în locul descris.”

CĂLĂTOR PRIN ȚARA LOR nu este o carte monotonă, plictisitoare, chiar dacă nu are dialog sau intrigă. Pentru a-i accentua dinamismul, autoarea a inserat la începutul fiecărui capitol câte o pagină cu grafică simplă, încercând să surprindă și altfel decât prin cuvinte câte un aspect emblematic pentru următorul loc de popas. Din schițele creionate în timpul călătoriilor a creat un amestec de imagini caracteristice cu care a îmbogățit copertile interioare ale cărții, sintetizând în desenul de pe copertă o metaforă geografică ce îmbină simbolul recognoscibil al Terrei cu bucuria portocalei decojite, fructul prezent în oricare dintre locurile în care a fost. Uneori, a pornit în călătorii fără un gând anume, conjunctural. Alteori, a văzut locuri întâi cu gândul, fără speranța că le va realiza vreodată, dar întotdeauna cu inima deschisă.

PARO 2017

PUBLICAȚII DE ARHITECTURĂ DIN ROMÂNIA (1990-2017)

„Publicațiile de Arhitectură din România - PARO este un proiect cultural care își propune să reunească, într-o expoziție articulată prin evenimente de comunicare (conferințe, dezbateri și mese rotunde), partea scrisă a arhitecturii din România în ultimii 27 de ani, 1990-2017. În funcție de media și tipul de apariție, expoziția adună publicații periodice și edituri. Motivul expoziției PARO e generat de următoarea întrebare - credem - legitimă: în ce mod a evoluat conținutul editorial conectat arhitecturii contemporane din România și cum poate fi «citit» acest lucru în publicațiile de arhitectură, urbanism și design?”

conf. dr. arh. Françoise Pamfil, redactor-șef Igloo media

autor: **Măriuca MĂNESCU**

Aniversarea celor 16 ani de existență a revistei *IGLOO/ igloomedia* (16 noiembrie, la Mezaninul Palatului Universul) a constituit prilejul bine exploatat de echipa *Igloo* de a aduce împreună, fizic și simbolic, ca „tablouri dintr-o expoziție”, toate publicațiile de arhitectură de pe piața românească și de a coagula, chiar dacă vremelnic, arhitecți, designeri, oameni de cultură, colaboratori și parteneri, public larg în jurul ideii de diseminare a informațiilor despre arhitectură.

Expoziția vernisată cu această ocazie, *Publicații de Arhitectură din România (1990-2017) - PARO*, proiect cultural inițiat de **igloomedia** și cofinanțat de OAR, a alcătuit, „fără o intenție retrospectivă”, după cum mărturisesc organizatorii, o arhivă sumară, dar relevantă, a textelor de arhitectură din ultimii 27 de ani, care a inclus revistele *Arhitectura*, *Arhitext*, *de arhitectura*, *Igloo*, *Octogon* (2000-2003), *Zeppelin*, *Urbanismul - Serie nouă* (2008-2016) și editurile *Arhitext*, *Igloo media*, *Istoria Artei*, *Ozolid*, *Paideia*, *Simetria*, *Zeppelin* și *Editura Universitară „Ion Mincu”*. „Scopul este valorizarea unei resurse de cultură, nu doar arhitecturală” (Argument / Intro, www.igloo.ro), iar motivația sondării acestui univers publicistic este dorința de a răspunde unei întrebări pe care organizatorii (și noi) o consideră(m) legitimă: cum (și dacă) a evoluat arhitectura românească în acești 27 de ani și cum (și dacă) este reflectată această presupusă evoluție în publicațiile de arhitectură?

Răspunsul la această întrebare este, însă, subsumat unor altor întrebări și răspunsuri, domeniul arhitecturii și urbanismului în România fiind încă tarat de metehne mai vechi de 27 de ani, în mare măsură subordonat influenței politice și, din păcate, puțin cunoscut de publicul larg.

Nu există nici urmă de îndoială că toate publicațiile prezente în expoziție sunt rodul unor mari eforturi conjugate, chiar eroice, ale echipelor manageriale, redacționale și editoriale, uneori foarte reduse numeric, în condiții de finanțare și materiale dificile. În

cele mai multe cazuri, revistele de arhitectură nu sunt rentabile în termeni de business, cu mici excepții. De foarte multe ori, motorul care menține funcționarea mașinării editoriale este doar entuziasmul și devotamentul membrilor redacțiilor, iar procesul editorial devine, păstrând proporțiile, desigur, un soi de cruciadă, de luptă în numele unui crez. De aici apar și alte întrebări. Care ar fi acest crez? De ce ne încăpățânăm să edităm și să scriem în reviste de arhitectură? Pentru cine scriem? Cui îi folosește ce scriem și publicăm? Răspunsurile standard susțin că, pe de o parte, revistele și celelalte publicații de arhitectură oferă profesioniștilor din domeniu și aspiranților la acest titlu, studenților, informații privind cele mai noi și mai interesante proiecte de arhitectură românești și modul în care se situează ele în contextul internațional, iar pe de altă parte, pun la dispoziția publicului larg informațiile necesare pentru a-l face să înțeleagă specificul arhitecturii, abordările arhitecților, contribuind

la micșorarea sau chiar dispariția clivajului dintre public și arhitecți.

În ce măsură aceste răspunsuri sunt reale este greu să ne pronunțăm. Nu-mi pot imagina cazul ideal în care un om obișnuit își construiește, își decorează o casă sau își amenajează o curte cu revista de arhitectură în mână. În arhitectura românească sunt în mod clar mai multe exemple de completă ignorare a bunelor practici propovăduite de publicațiile de arhitectură decât cele de respectare sau măcar de cunoaștere a acestora.

Așa că mai apare o întrebare, al cărei răspuns mi se pare esențial pentru prezentul și viitorul publicațiilor de arhitectură: „În ce măsură poate influența o publicație de arhitectură deciziile publicului larg? Cum poate fi creat un compromis între limbajul de arhitectură, din ce în ce mai sofisticat, și limbajul „pe înțelesul tuturor”? Un „Architectural Digest” românesc ar fi mai mult decât bine-venit. Ne încumetăm?

PIAȚA IMOBILIARĂ DIN ROMÂNIA 2018

autor: arh. Sorin CIOMÂRTAN

Piața imobiliară din România este pe marginea prăpastiei. Nu sunt motive de îngrijorare pentru moment - spun specialiștii - însă situația trebuie urmărită cu mare atenție.

Programul „Prima Casă” se apropie, cel mai probabil, de final. A ajutat piața imobiliară să supraviețuiască crizei din 2008 și să se refacă ulterior, însă acum își arată limitele.

Sunt câteva concluzii ale **Forumului „Piața Imobiliară - Perspective pentru România în 2018”, organizat de Intact Media Group și moderat de Alessandra STOICESCU.**

Invitați la Forumul Imobiliar în calitate de arhitecți, consemnez cele mai interesante abordări. Scopul forumului a fost de a îmbunătăți comportarea „industrii imobiliare” în condițiile pieței din România. Problematika forumului, însoțită de considerațiile invitaților:

1) Piața imobiliară din România

Piața a crescut.

2) Proiectele autorităților centrale pot influența piața imobiliară

Invitați la diferite forumuri în care se vorbește despre „smart city”, ne gândim la o calitate superioară a vieții, în condițiile în care, în Comisia de Urbanism a PMB, am constatat, mai degrabă, o tratare precară a problematicii, decât o preocupare pentru sustenabilitate. PUG-ul Bucureștiului va fi gata în 2018. Este un PUG dinamic, care va reacționa la stimulul dezvoltărilor. Dezvoltatorii sunt așteptați în continuare în calitate de parteneri. În ceea ce privește dezvoltările, vă anunț că în orașe mari, cum sunt Madrid, Barcelona, dar și, de curând, în Bulgaria unde s-au adoptat legi prin care 30% din teritoriu este alocat autorității locale, pentru dezvoltarea echipării urbane și 5-10% din dezvoltare este atribuită, prin locuințe sociale achiziționate de primărie la un preț modic, pentru nevoile comunității. În viitor nu mai putem construi locuințe și parcaje fără să ne gândim și la serviciile urbane - mă refer la rețele sanitare, educaționale și culturale (arh. Michaela Tomnița Florescu - viceprimar PMB).

3) Fiscalitatea pe piața imobiliară

Directiva europeană 2006/112/CE, din 28 noiembrie 2006, privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată care a statuat TVA este strictă și limitativă pentru cote reduse (în funcție de politica socială a statului). Printr-o inițiativă legislativă, s-a încercat obținerea unei cote de TVA de 0%, dar răspunsul a fost negativ, cota nu poate scădea sub 5%.

4) Efectele majorării ROBOR asupra gradului de îndatorare a populației, al sistemului financiar și al economiei

Am înțeles necesitatea de a diminua fondurile programului și ne bucurăm că s-a înțeles rolul dezvoltatorilor în activitatea imobiliară. Piața imobiliară se confruntă cu turbulențe cum este creșterea ROBOR. În aceste condiții, nivelul suportului oferit de programul „Prima Casa” ar trebui menținut, astfel încât creșterea euro și ROBOR să nu influențeze negativ piața imobiliară. O altă propunere ar fi ca TVA de 5% să fie extinsă (Bogdan Cosmin Ivan - secretar general Asociația dezvoltatorilor Imobiliari din România - URBANIS).

5) Riscul unei noi crize imobiliare în următorii doi ani

Pe piața imobiliară din București a scăzut numărul de tranzacții, probabil din cauza cursului de schimb și/sau ROBOR. Scăderea fondurilor pentru „Prima Casă” afectează piața bucureșteană, ceea ce nu s-a întâmplat la Cluj sau Timișoara, unde se apelează mai puțin la „Prima Casă” și creșterea a continuat. Piața este afectată și de oferte de locuințe vechi, care s-au vândut în ritm crescut, după care a scăzut stocul și viteza. În București, operațiunile merg greu și din cauza autorizațiilor și planurilor urbanistice.

6) Simplificarea procedurilor de obținere a avizelor de construire și autorizațiilor de securitate la incendiu

Avem în lucru reglementări care au drept țintă simplificarea metodologiei. Nu trebuie uitat că scopul este să nu scădem nivelul de siguranță al clădirilor. Atrag atenția asupra unor construcții de locuințe (în special a componentei parcajelor aferente) care, de cele mai multe ori, se realizează incomplet, dezvoltatorii lăsând în sarcina asociației de proprietari completarea cerințelor prevăzute în avizul PSI (reprezentantul ISU - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență).

7) Măsuri pentru stimularea pieței de locuințe noi

Suntem o națiune de proprietari cu o populație care locuiește majoritar în propria locuință (94%). În consecință, se poate concluziona că românii sunt o națiune mai puțin mobilă.

Trebuie să fim cu toții la aceeași masă: dezvoltatori, constructori, arhitecți, autorități pentru a asigura sustenabilitatea pieței. Nu este suficient să luăm secțiuni de blocuri de locuințe

și să mobilăm zone ale orașului! Ce facem cu spațiul interstițial reprezentând economia orașului, toate echipamentele care sunt esențiale pentru viața orașului și calitatea ei? (Michaela Tomnița Florescu - viceprimar PMB).

În loc de concluzie:

Activitatea imobiliară din România nu poate fi numita o „piață matură”, fiind influențată de programe de susținere care, pentru cunoscători, direcționează dezvoltarea în mod artificial, afectând calitatea vieții și forțând bugetul populației tinere și nu numai. Diferența dintre o piață speculativă și o piață matură este destul de fluidă, dar este dată de capacitatea pieței de a selecta și favoriza dezvoltarea în pofida scăderii sau creșterii reale sau artificiale a prețurilor proprietăților. Factorii interesați (stakeholders) sunt principalii participanți care, prin acțiunile lor înțelepte, bine conduse și finalizate, pot determina maturizarea pieței imobiliare.

CURS INEDIT DE FORMARE ÎN SPANIA

autori și foto: **Luiza ATANASIU,**
Ruxandra CĂPĂȚÂNĂ

La invitația companiei Damisa CONSTRUCȚII și MATERIALE SRL și prin intermediul UAR, doi arhitecți și doi ingineri români au avut ocazia să participe la un curs inedit de formare tehnică la Madrid, în fabrica unui prestigios producător de materiale de construcții spaniol - Drizoro (care are ca principal obiect de activitate producerea de hidroizolații și reparații pentru construcții vechi sau noi, industriale și civile) distribuite în România prin compania enunțată.

Portofoliul de produse acoperă o gamă largă de soluții performante pentru hidroizolarea structurilor purtătoare de apă sau a zonelor de clădire cu umiditate ridicată, reparații structuri din beton sau cărămidă cu mortare speciale, etanșări de rosturi, lucrări de injectări pentru oprirea apei din infiltrații și capilaritate, pentru consolidare structurală, pardoseli turnate pentru industria alimentară și chimică, spații publice și comerciale, terenuri de sport, parcări sau spații de birouri, hidroizolații pe bază de ciment pentru terase și piscine. Produsele Drizoro Spania respectă cele mai exigente norme de protecție a mediului.

Cursul de formare pentru participanții români a fost gândit ca workshop interactiv, în care noțiunile tehnice au fost completate cu exerciții practice, privind aplicarea produselor prezentate chiar în fabrica în care sunt produse.

Am avut oportunitatea să-i cunoaștem pe cei care au creat și conduc departamentul internațional, conceput pentru a păstra un contact permanent și a acorda asistență tehnică clienților din toată lumea: directorul comercial - Manuel Pina Fraile, directorul Departamentului internațional - Eduardo Pina, șeful Departamentului tehnic internațional - Juan Antonio Revenga (inginer și chimist) care ne-a prezentat produsele și sistemele consacrate, dar și ultimele inovații ale laboratoarelor companiei.

Prezentarea companiei a fost urmată de prezentarea sistemelor și produselor pentru hidroizolații și protecții, prezentări de studii de caz și domenii de aplicare, unde am avut ocazia să ne consolidăm noțiunile de fizica construcțiilor și să

primim rezolvări pentru situații și cazuri cu care ne confruntăm în mod curent.

Partea teoretică a fost urmată de aplicații practice, într-un spațiu special amenajat din incinta fabricii. Participanții au avut ocazia să cunoască materialele, modul lor de preparare și să vadă cum se pun în aplicare sistemele prezentate, fiind încurajați și susținuți să încerce să pună chiar ei în operă produsele respective. Au fost abordate și sisteme de hidroizolații și protecții bazate pe rășini, sisteme de hidroizolare și protecție a fațadelor, mortare pentru reparații structurale.

Inițierea s-a încheiat cu un frumos spectacol de flamenco oferit de companie participanților pentru a le da șansa și bucuria de a gusta cultura locală.

ARH. DAN SERGIU HANGANU (IAN. 1939- OCT. 2017)

CU DURERE, UAR ANUNȚĂ CĂ CEL MAI APRECIAT ȘI MAI PREMIAT ARHITECT ROMÂN S-A STIȘ, ÎN ACEASTĂ DUPĂ-AMIAZĂ, LA MONTREAL. GÂNDURILE ȘI DRAGOSTEA, SOLIDARITATEA ȘI COMPASIUNEA NOASTRĂ SE ÎNDREAPTĂ CĂTRE ANCA ȘI FETE.

PE TUCU L-AM IUBIT CU TOȚII, FIECARE ÎN FELUL NOSTRU, PE TUCU L-AM ADMIRAT CU TOȚII ȘI PENTRU NOI TOȚI EL ERA REPERUL, JUDECĂTORUL, POVEȘTITORUL CÂND AVEAM O SĂRBĂTOARE A ARHITECTURII. ERAM MÂNDRI SĂ-L CUNOĂȘTEM, SĂ-I STĂM ALĂTURĂ, SĂ-L ASCULTĂM VORBIND DESPRE ARHITECTURĂ. DATORITĂ NOTORITĂȚII, REPUTĂȚIEI ȘI FARMECULUI SĂU, ÎN 1990 LA MONTREAL, UAR A FOST IERTĂȚĂ DE DĂTORII ȘI REPRIMITĂ ÎN UNIUNEA INTERNAȚIONALĂ A ARHITECȚILOR ÎN OVAȚIILE PARTICIPANȚILOR. A FOST CUNOSCUT ÎN LUMEA ÎNTREGĂ, A FOST APRECIAT ȘI RESPECTAT. DAR DESPRE OPERA LUI VOM VORBI DE MĂINE ÎNCOLO. DEOCAMDATĂ NU ESTE DECĂȚ DUREREA.

ARH. DAN SERGIU HANGANU

„Opera, ca și moartea, preface viața în destin. Opera e victorială, dătătoare de sens, ea este devenirea într-o ființă. Ea este ființa într-o care și-a aflat omul rostul”, spune Steinhardt, iar pentru Unomino „propriu omului e să creadă în nemurire”, or, ce nemurire mai deplină sau ce „rămânere în lume” mai frumoasă și mai adevărată este alta decât arhitectura?

Întrebat fiind la una din conferințe ce elemente comune are arhitectura sa, ne-a răspuns: „În primul rând mă feresc de a avea un «brand» precum F. O. Gehry sau Zaha Hadid. Ceea ce este comun arhitecturii mele este lipsa consolelor și echilibrul static fără a profita neapărat de intimitatea solului... Am realizat apoi că arhitectura trebuie să fie unică, recognoscibilă, personalizată, identitară, ca orice formă de artă”.

Aparent doar, arhitectura lui Dan Sergiu Hanganu este eterogenă. Aceasta frapează prin diversitatea limbajului și manipularea cu abilitate a mai tuturor codurilor mesajelor arhitecturii postmoderne și contemporane: fragmentariul și secvențialitatea, dinamica și mișcarea, dematerializarea prin virtual, reflexe și utilizarea luminii și a umbrelor decupate și schimbătoare; utilizarea așa-ziselor „structuri slabe” reprezentate de grile dantelate, pânzele, norii și vegetația ca element ambiguu, peren și efemer totodată, dar mereu proaspăt și viu; senzația de plutire prin obnubilarea punctelor de sprijin; aluzii sau metafore simbol cu trimiteri la memorie, sau cultura locală sunt numai câteva dintre aceste mesaje. „Viața are de-a face cu expunerea, manifestarea și reprezentarea unei forme vizibile ce se dorește a fi percepută. Există o relație fundamentală între experiență, pur și simplu, și nevoia de a fi remarcat”, spune Hanganu.

A proiectat și executat câteva mii de obiecte și ansambluri arhitecturale, a câștigat sute de concursuri. Fiecare creație avea identitatea ei izvorâtă din contextul cu care se contopea, înobilându-l.

Calitatea deosebită a arhitecturii sale nu putea trece neobservată. În urma acestor extraordinare realizări este onorat cu minimum 50 de premii de excelență, invitat să țină conferințe la peste 25 de universități din întreaga lume: SUA, Canada, Mexic, Argentina, India, China, Franța, Italia, Scoția, România. A participat la peste 20 de expoziții, dintre care 8 personale, în toată lumea. La moartea sa, Canada, țara de adopție care l-a onorat cu cele mai multe și mai alese distincții, printre care Ordinul Național Quebec în grad de Mare Ofițer și Medalia Guvernatorului General al Institutului Regal de Arhitectură din Canada, a ținut doliu național și a organizat funeralii regale pentru Dan Hanganu.

Este publicat în cele mai prestigioase reviste din 13 țări, cum ar fi *Dicționarul arhitecturii secolului XX*, Ed. Hazan, *Architecture d’Aujourd’hui*, *Architectural Review*, *Architectural Record*, *Techniques & Architecture*, *Detail*, *Baumeister* etc. În România i s-a dedicat o broșură numită „Opera Omnia”, în 2015. Recent, renumitul Kenneth Frampton i-a dedicat o carte în care adună aproape tot ce s-a scris despre „elocventul limbaj al lui Dan Hanganu”.

autor: **prof. dr. arh. Adriana MATEI**

„Când îl întâlnești pentru prima oară, ceea ce vezi întâi de toate sunt ochii: negri, inocenți, părând să cântărească lumea nesățios și cu infinită uimire, ca bântuiți de taină, de un duh neliniștit al căutării. Apoi zâmbetul: venit de dincolo de obișnuita cordialitate... iar mai apoi o aură: poate părul alb-argintiu, poate altceva - greu de prins în cuvinte - care răzbate în afară dintr-un prea plin al sufletului, aflat sub semnul unei interogații perpetue”, spune Gabriela Tabacu.

Pe Dan Hanganu l-am cunoscut cu ocazia numeroaselor jurii la care a participat la invitația școlii bucureștene de arhitectură „Ion Mincu”, la întâlnirea cu diaspora română, la acordarea titlului de doctor honoris causa a UT Cluj, unde

i-am prezentat „Laudațio”, dar mai ales cu ocazia conferințelor pe care le-a ținut la București, Cluj și Iași, cele trei facultăți care i-au acordat titlul de doctor honoris causa alături de zecile titluri identice ale universităților lumii. Ultima dată ne-am văzut și am schimbat câteva păreri la Teatrul Național din București, cu ocazia decernării premiilor Bienalei de Arhitectură din 2016.

Era o flacără. A ars toată viața ca un rug aprins.

Răspândea lumină, energie, căldură! Un om frumos, adevărat, strălucitor, mereu curios și activ. S-a stins precum o flacără, pe nepregătite, când încă datora lumii cel puțin două decenii de viață creatoare!

A fost un torent de talent, creativitate, inovativitate și surprize formale. Și deodată acest torent de viață și clocot a fost prins în vârtoarea neantului, lăsându-ne mai săraci, iar lumea s-a făcut mai mică. Era o stea printre alte stele ale culturii române. Noi am avut puțini arhitecți de o așa universalitate, recunoaștere și vizibilitate. A fost contemporan cu noi, dar în sfera noastră de lume nu l-am văzut decât în ultimele trei decenii. Și iată cum, subit și intempestiv, s-a desprins de noi toți și s-a așezat pe firmamentul celebrităților, căruia îi va aparține veșnic.

A fost viu, un om viu, trăia cu intensitate și bucurie fiecare clipă, dar asta nu însemna că nu privea totul cu ochi critic și luciditate dură, pe care o reținea cu

discreție, căci era de un bun simț, generozitate și deschidere uriașe. Și-a iubit familia, mentorii, prietenii, țara, îl iubea toată lumea, intra în sufletul tuturor!

Un om ca el nu trebuie jelit! Memoria lui va fi tot mai vie, el trebuie reamintit, reonorat și învățat, căci a fost o lecție de viață, de luptă cu necunoscutul, cu lumea cea largă, o luptă din care a ieșit învingător. Dan Sergiu Hanganu este de neuitat! El va rămâne nu numai în inimile celor care l-au cunoscut, dar va umple inimile celor ce-l vor cunoaște multă vreme de-acum încolo!

Poate de aceea Dumnezeu a vrut să-l aibă mai devreme la dreapta sa!

DAN SERGIU HANGANU CETĂȚEAN DE ONOARE AL IAȘIULUI

autor: arh. Ion ANDRIU

În cursul lunii octombrie, s-a stins din viață, la Montreal - Canada, cel mai cunoscut și apreciat, pe plan internațional, arhitect de origine română - Dan Hanganu.

A fost o personalitate de mare notorietate și anvergură, creator de lucrări originale pe toate continentele, profesor și mentor la mai multe universități de pe continentul american.

Atunci când este vorba despre România, numele și formația sa sunt legate de perioada tinereții. La Suceava, în perioada 1965-1967, a lucrat alături de arhitectul Nicolae Porumbescu la proiectarea Casei de Cultură. Dar a participat și la alte lucrări, la unele în calitate de autor. Era perioada prolifică în care a participat și la o serie de concursuri naționale de arhitectură.

S-a născut la Iași, în 1939, s-a mutat de copil cu părinții la București, a absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” în 1961. A rămas în facultate ca asistent, ulterior dorind să meargă alături de soții Porumbescu la Suceava, în a doua perioadă a anilor '60. Revenit la București, a plecat din țară, în 1970, și s-a stabilit în Canada, la Montreal, unde după câțiva ani a fost remarcat ca un talent și profesionist de valoare deosebită, devenind principalul arhitect al Quebec-ului și unul dintre cei mai importanți arhitecți canadieni, recunoscut ca o personalitate a arhitecturii internaționale.

Dan Hanganu este creatorul unor clădiri originale și semnificative pentru configurația urbanistică a metropolei canadiene, precum Muzeul de Arheologie și Istorie, școala de Înalte Studii Comerciale, studioul Cirque du Soleil, mănăstirea Saint Benoit-du-Lac, turnul de birouri Hydro Quebec.

A făcut și restaurări de clădiri istorice precum Centrul de Arhive din Montreal sau renovarea Teatrului du Nouveau Monde. A fost distins, în 2009, cu Medalia de Merit a Ordinului Arhitecților din Quebec pentru „contribuția inteligentă și responsabilă la fasonarea țesutului urban al orașului Montreal”. Anterior, în 2008, a primit medalia de aur a Institutului Regal de Arhitectură din Canada, ca recunoaștere pentru activitatea didactică și academică, aceasta fiind cea mai înaltă distincție din domeniul arhitecturii. A primit Ordinul Canadei pentru „contribuția sa de arhitect recunoscut internațional, precum și pentru cea de profesor și mentor”, distincție civilă ce se acorda personalităților care au contribuit la crearea unei societăți mai bune.

Am avut bucuria și onoarea să-l reîntâlnesc la Iași, în octombrie 2016, cu ocazia acordării titlului de Cetățean de Onoare al Municipiului Iași și de doctor honoris causa al Universității „Gheorghe Asachi”. Avusesem ocazia să-l cunosc, din postura de elev și student, la Suceava și București, când m-a îndrumat pentru admiterea la Facultatea de Arhitectură. Cu modestie și căldură și-a amintit de caldă prietenie ce a purtat-o familiei Porumbescu, reiterând admirația profesională pentru opera mentorului său. Și-a amintit și întrebat și de foști colaboratori din perioada în care a proiectat sediul instituției, respectiv 1966-1967. A fost o personalitate plină de farmec, afabil, persuasiv și strălucitor, care a contribuit la renumele școlii de arhitectură românești și la prestigiul țării în care s-a născut.

DAN HANGANU, OMAGIAT DE PARLAMENTUL DIN QUEBEC

traducere: arh. **Irina PATRULIUS**

Adunarea Națională a Quebecului a evocat memoria arhitectului român de renume mondial Dan Hanganu, într-o sesiune omagială. Doamna Marie Montpetit - ministrul culturii și comunicațiilor - a subliniat contribuția lucrărilor sale la structurarea peisajului din Quebec. Membrii Parlamentului au păstrat un minut de reculegere.

„Lui Hanganu îi plăcea să facă șantiere «la vedere» și să pună în valoare materialele brute, precum metalul și betonul, și chiar structura clădirii. Opera lui a influențat o întreagă generație de arhitecți” - a spus ministrul.

Dan Hanganu a fost primul arhitect căruia i s-a decernat, în anul 1992, Premiul Pierre Emil Borduas, cea mai înaltă distincție merită să recunoască o carieră excepțională în domeniul artelor vizuale. Multe alte premii au subliniat importanța creației canadianului de adopție, precum medalia guvernatorului general al Canadei și Premiul de Excelență al Ordinului Arhitecților din Quebec. Dan Hanganu a fost ofițer al Ordinului Național din Quebec.

Sesiunea a continuat cu mărturiile ale deputaților și diferite lucrări ale arhitectului au fost amintite de fiecare dintre aceștia. Deputatul Gabriel Nadeau-Dubois a amintit una dintre ultimele sale lucrări, Biblioteca Marc Favreau. „O bibliotecă modernă, accesibilă, cu forme îndrăznețe. Biblioteca este un loc de întâlnire și de cultură după imaginea arhitectului care l-a conceput, dar și după imaginea artistului căruia îi este dedicată clădirea, Marc Favreau. Aș spune, chiar, că este după imaginea locuitorilor din Gouin și Montreal”, a spus Gabriel Nadeau-Dubois.

Importanța operei sale a fost subliniată și de deputata Claire Samson, care a vorbit despre o personalitate care a revoluționat comunitatea arhitecților din Quebec. „Desena tot felul de clădiri comerciale, culturale, turistice și universitare. A fost și un om de afaceri care și-a construit propria firmă”, a spus Claire Samson despre Dan Hanganu.

O abordare asemănătoare a avut și deputata Agnes Maltais, care a reluat ideea că studenții la Arhitectură ar trebui obligați să viziteze și să analizeze lucrările marelui arhitect: „Cred că ar trebui să ne construim, în Quebec, o politică națională cu privire la arhitectură. Dan Hanganu știa să remodeleze trecutul cu respect și știa să-l deschidă către viitor, ținând cont de utilizatori și de contextul urban”.

(presa locală, sub semnătura Sophie Poisson)

DE ARCHITECTURA ET DE AMICITIE CU DAN SERGIU HANGANU

autor: **Gabriela TABACU**
București - 2005, 2018

Un interviu din 2005, însumând mai multe zile de discuții, a generat o parte din paginile care urmează. Nimeni nu se gândea pe-atunci că presiunea timpurilor va amâna de la o dată la alta continuarea a ceva ce părea de la sine înțeles că va fi dus mai departe, în profunzimea unor teme care ne frământau pe toți. Și, mai ales, nimeni nu se gândea că personajul cheie al acestor cuvinte va dispărea atât de neașteptat, lăsând fără răspuns o seamă de întrebări. Se află aici, însoțit de o scurtă prezentare necesară, câte ceva din vorbirea aceea.

MAI ÎNTÂI, CÂTE CEVA DINTR-O FOARTE BOGATĂ BIOGRAFIE PROFESIONALĂ

Dan Sergiu Hanganu s-a născut pe 27 ianuarie 1939, la Iași. A obținut diploma de arhitect de la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” - București, în anul 1961. În 1970, s-a stabilit în Canada. A lucrat enorm, o mare diversitate de programe de arhitectură, pe o întinsă arie geografică.

„Posibilitățile de exprimare ale arhitectului Dan Sergiu Hanganu se pliază pe realitatea contextului conținător de date culturale și de sit, pe care le interpretează în sensul arhitecturii moderne. Printre proiectele Domniei Sale se află reușite restructurări și reciclări funcționale ale unor imobile de patrimoniu arhitectural, ca și renovări de fațade ale unor clădiri din diferite centre istorice”,¹ locuințe individuale și colective, biserici, muzee, instituții de învățământ, mari ansambluri social-culturale.

A fost membru al Ordinului Arhitecților din Quebec, al Asociației Arhitecților din Ontario, al Academiei Regale de Arte din Canada, precum și fellow al Institutului Regal de Arhitectură din Canada. Pentru diferite proiecte și lucrări executate în Canada și în lume, a fost distins cu zeci de premii de excelență, printre care premiile Ordinului Arhitecților din Quebec și Canada din 1981, 1984, 1987, 1991, 1993, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 etc. I-au fost publicate articole și proiecte în cele mai importante reviste de arhitectură din lume. A realizat o serie de expoziții de proiecte de arhitectură în mari centre expoziționale din Europa, Asia și America. A expus, de asemenea, pe diferite teme legate de artă și arhitectură. Numeroase școli și universități de Arhitectură din întreaga lume l-au solicitat să conferențeze despre teorie și practică în arhitectură. A făcut parte din zeci de juri internaționale de evaluare în domeniu. A fost profesor invitat la Universitatea „Mc Gill” din Montréal, precum și la Școala de Arhitectură a Universității din Montréal.

În anul 1999 a fost nominalizat pentru Premiul de Excelență în Cultura Română, instituit de Fundația Culturală „Elena Vântu” și a primit titlul de doctor honoris causa al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, din București. În anul 2004, a fost ales membru al Academiei Române. În ultimii 13 ani, a fost invitat să facă parte din juriul internațional de evaluare a proiectelor de diplomă susținute de studenții absolvenți ai UAUIM.

APOI, O SCHIȚĂ DE PORTRET ...

Când îl întâlnești pentru prima oară, ceea ce vezi întâi de toate sunt ochii: negri, inocenți, părând să cântărească lumea nesățios și cu infinită uimire, ca bântuți în taină de un duh neliniștit al căutării. Apoi, zâmbetul: venit de dincolo de obișnuita cordialitate de conjunctură și modelat în formă de „U”, cu brațe mult evazate. Iar mai apoi, o aură: poate părul alb-argintiu, poate altceva, greu de prins în cuvinte, care răzbate în afară dintr-un preaplin al spiritului, aflat sub semnul unei interogații perpetue.

Apare în cadrul ușii, jovial și bonom, cu silueta lui impunătoare disimulată în haine largi de in, de culoarea apei tulburi. E fericit că se află „în școală”, vrea să revadă tot felul de locuri și oameni de care îl leagă amintiri, vrea să știe cine a mai rămas de pe vremea lui, ce se mai aude despre cutare sau cutare; e frenetic într-un chip așezat: moldovenește.

... ȘI ACUM POVEȘTEA PROMISĂ

G.T.: Îmi vin în minte o puzderie de întrebări... Dar să încep cu începutul: așadar, cum a început cariera unuia dintre arhitecții foarte cunoscuți ai lumii de azi, unul dintre arhitecții cei mai împliniți din diaspora română? Țucu - **pentru că așa sună numele de alint pe care ți-l recunosc prieteni și cunoscuți, deopotrivă - de fapt, cum ai ajuns arhitect?**

D.S.H.: Cum am ajuns eu arhitect? Din întâmplare! Tatăl meu era militar și voia să mă trimită la Academia Militară. Mi-a zis așa: *Vezi că la Academia Militară intri și ieși. N-ai nicio problemă.* Bine! Aveam, însă, o mătușă din partea mamei, Rodica Ciobanu, care era arhitectă. Ea mi-a povestit odată cum e la Arhitectură. Iar mie mi-a plăcut ce mi-a povestit... Asta, cu vreo câteva luni de zile înainte de examen,

când eu mă pregăteam deja la matematică pentru Academia Militară, cum îmi spusese tata. După ce am auzit de Arhitectură, zic: *hai să mă pregătesc pentru Arhitectură.* Și am aflat că este un tânăr asistent la facultate, Paul Georgescu, care dă lecții și m-am dus la el să mă pregătesc. M-am întâlnit acolo cu un tip, Mac Popescu² - un tip splendid: înalt, subțire, brunet, care purta niște favoriți, așa, lungi, foarte la modă în anii '60 - și cu alți câțiva care se pregăteau și ei pentru arhitectură și despre care am să-ți povestesc mai târziu. Așa că am dat la facultate. Am intrat, cum să spun, complet inocent. Habar n-aveam!

G.T.: Înainte nu desenai?

D.S.H.: Foarte puțin. Foarte, foarte puțin! [...]

G.T.: **Dar, din momentul în care ai intrat, inocent cum spui, la Arhitectură și până când ai înțeles că asta era ceea ce trebuia să faci, a trecut, probabil, o vreme. Ce întâmplări din acest răstimp te-au ajutat, de fapt, să-ți găsești drumul?**

D.S.H.: Am să-ți povestesc. Eu, prin școală, am trecut, cum să-ți spun, ca găscă prin apă! N-am fost cine știe ce.

G.T.: **Nu poate fi așa! Știi, bibliotecarele de atunci - câteva mai sunt încă în școală - povestesc mereu despre tine ca despre un student foarte sânguincios, care petrecea zile în șir în sălile de lectură.**

D.S.H.: Asta-i altă poveste! Ca să înțelegi ce vreau să spun, trebuie să știi că la sfârșit, la diplomă, m-am dus la industriale. Nu pot să spun nici acum de ce. La industriale, mi-aduc aminte, era Solomon și mare lucru în comun cu arhitectura nu puteai face acolo. Dar, într-o zi, eram la subsol - nu știu ce căutam - și văd acolo un tip: negru, așa, cu o mutră

de haiduc, care lucra la o bucată de lut. Și stau eu și mă uit, și el îmi zice: *Ce vrei, mă?* - *Nimica.* Zice: *Îți place?* - *Da!* Era Gipsy Porumbescu. Gipsy nu-și dăduse diploma și acumă făcea *Cercul de Stat*. Și *Cercul*, care era deja în construcție, era în același timp și proiectul lui de diplomă, iar Gipsy făcea la modelaj, la subsol, un stâlp pentru proiectul ăsta. Și a fost atunci ceva ca un scurtcircuit... I-am arătat lui Gipsy ce fac, și Gipsy, cum era el, așa, s-a aruncat imediat peste mine și m-a luat de mână și, din momentul ăla, parcă mi s-a deschis o fereastră: am început să văd ce înseamnă arhitectura. Cu Gipsy alături: apucat, emotiv, dedicat, absent, prezent, tot ce vrei - că Gipsy așa era tot timpul, toată contradicția asta nemaipomenită. Și Gipsy a fost, de fapt, cel care m-a îndrumat la diplomă. [...]

Cred că a fost atunci, în mintea mea, ceva ca procesul de facere. Adică, a fost momentul în care mi-am dat seama de toată goliciunea, cum se cheamă... atitudinii mele față de meserie și, în reflex, de abnegația și devotarea, de dăruirea nemaipomenită pe care o avea Gipsy.

Și am dat diploma. Și, după ce am dat diploma, am mers și am lucrat pentru un timp la *IPROMET*. M-au trimis la Galați. Însă, acolo, nu știam cum să fac nici măcar un detaliu de fereastră. Dar știi cum se zice: *băiete, înoată!* Și înoți! Am stat un an, am lucrat... [...]

G.T.: De ce ai plecat din țară nu te mai întreb. Dar cum ai ales Canada, cum ai ajuns acolo?

D.S.H.: Terminasem școala în '61, asta a fost în '70. Deci, aveam 10 ani de când terminasem facultatea, făcusem ceva, lucrasem, fusesem la Suceava cu Gipsy, învățasem mult... Apoi am lucrat la Camera de Comerț doi ani de zile. De fapt, mărturisesc acum că am lucrat la Camera de Comerț tocmai cu gândul să fac rost de un pașaport de serviciu, pentru ca, în momentul în care am să cer pașaport de turist, să fie aprobat. Era una din puținele formule posibile ca să faci rost de pașaport. Apoi, de acolo am avut ocazia să călătoresc. Am fost în Franța, în Germania, în Maroc, deci am văzut. Prietenii mei plecaseră deja: Vol Pastia plecase, [...] Nichi Perianu a fost asistent la Doicescu. Plecase. Vol Pastia, asistent la Doicescu, plecase. Și eu eram asistent la Doicescu³ și-am plecat și eu. [...]

G.T.: Cum așa? Toți asistenții lui au plecat? Ce să înțelegem din asta?

D.S.H.: Avea mână bună! De ce? Doicescu era un *charmeur*, vorbea frumos și totdeauna îți spunea povești încântătoare de prin locurile pe unde mergea, îți trezea într-un fel, dacă vrei, curiozitatea. Dar dincolo de curiozitate a mai fost și un fel de spirit de turmă. Fiecare crede că, dacă se îndreaptă prietenii într-o anumită direcție, de

acolo vine fericirea. Și-apoi - cred că da, cred că da - era dorința de a face cu adevărat meserie. Aveam un colectiv în școală, cu patru băieți care mi-au fost mie studenți: Radu Vincentz, Mihai Plăeșu, Petre Marinescu și Vladimir Slavu. Ne-am hotărât să plecăm toți. Și începusem de atunci să facem planuri, și planurile noastre erau... se învârtteau în jurul statisticilor ONU. În vremea aia, Canada era pe locul doi după America - țara care avea cel mai mare produs brut și *income* [...] și era o țară foarte bună. Și-am făcut noi niște socoteli, ce să alegem, între Canada, Australia, Noua Zeelandă și America - țara cea mai lansată în construcții fiind, de fapt, Canada...

G.T.: Deci ai vizat Canada chiar de la început?

D.S.H.: Sigur că da! Și-am plecat. Ne-am oprit la Paris. Și la Paris, când am ajuns, am făcut cerere și pentru Canada, și pentru America. Eu am fost acceptat la amândouă și am ales Canada. Am plecat, deci, prin Iugoslavia, Austria, Germania, Franța. Intenția noastră a fost clară de la început: continuăm să lucrăm - câștigaserăm deja câteva concursuri - și mergem pe rând în Canada pentru că este țara care ta-ta-ta, ta-ta-ta... Dar ei n-au mai venit. Au rămas la Paris. Radu Vincentz s-a oprit la Paris, Petre Marinescu tot la Paris...

Planul meu fusese simplu: pe unde mergeam în delegație, lăsam niște bani și lăsam și reviste

în care aveam publicate proiecte, ca, pe urmă, odată ajuns dincolo, să am ceva de la care să plec. Bani îi lăsasem la Perianu și băieților care erau deja acolo și nu aveau bani. Să-ți spun cum îi adunam: în delegații mergeam la hoteluri care aveau în preț și micul-dejun. Mâncam o dată pe zi și, cu asta, la revedere! Așa nu mai cheltuiam banii pe care îi aveam, diurna... Asta a fost, deci! Așa am ajuns în Canada, țara nouă, țara care avea nevoie de construcții și țara care, pe vremea aia - la Toronto, unde am ajuns - avea cel mai mare... cum se cheamă asta... procentaj de construcții pe cap de locuitor din lume. Construiau ca nebunii! Ceea ce n-am știut eu, însă, atunci, a fost că, în momentul în care te apuci să construiești, proiectele sunt deja făcute! Deci, când am ajuns acolo, se construia foarte mult, dar proiectele erau făcute. Așa că, mă rog... am avut de lucru, am găsit de lucru, dar am stat acolo, la un birou de arhitectură și am cam desenat tot... Ca fiecare care își face ucenicia. Adică, intri într-un birou și o iei de la coadă.

Și, mi-aduc aminte, când am plecat de la Paris și m-am dus la Toronto, mi-am dat seama că, de fapt, Toronto era un oraș de complet alt nivel, un oraș neinspirat, pe care l-am resimțit ca pe o închisoare. După un an de zile, m-am dus la Montréal. Era un oraș, vezi Doamne, latin, care, însă, după criza din octombrie 1970, ajunsese și el deja într-un fel de

declin. Adică, am ajuns la Montréal după ce trecuse perioada lui de glorie.

G.T.: Așadar, n-ai ajuns într-un moment bun?

D.S.H.: Nu! Și de atunci până acum, Montréalul este în stagnare din cauza clasei politice și a separatismului... Și mi-am dat seama că tot timpul, tot timpul, în perioada asta de acomodare, în care începusem să mă lansez puțin, tot timpul eram sub influența lui Gipsy. Adică nu puteam să mă deschid și să devin cu-adevărat eu însumi în ceea ce făceam...

G.T.: Și, totuși, ai reușit să fii până la urmă tu însuși și nu sosia stilistică a lui Gipsy, pe pământ canadian. Cum ai făcut?

D.S.H.: Știu și eu ce să zic? Fiecare își are un drum al lui. Nu sunt neapărat foarte tare... Caut și eu, caut și eu drumul în stânga, în dreapta... Evident că te duci undeva și vezi o lume. Am stat la Paris, am văzut o lume... Mergi în Canada - America de Nord - e o lume! Ți-o amintești pe a ta, faci tot timpul comparații, chiar fără să vrei... Ți dau două exemple interesante: am făcut la est de Montréal o biserică pentru Mănăstirea St. Benoît du Lac - o mănăstire catolică, de benedictini. Și m-am dus acolo și m-am uitat la ei - catolici - și mă gândeam: eu, ortodox, vă privesc dinafară și doar eu pot să vă văd cum sunteți, de fapt... După cinci ani de lucru și multe ședințe de doctrină și de liturghie catolică - discutam mereu cu un oblat al lor care

lucrase cu Marcel Breuer - după cinci ani de eforturi de a izola înăuntrul meu ortodoxia și de a găsi cea mai bună expresie a spațiului catolic - ce frumos vorbește Blaga despre asta - mi se spune la un moment dat: *Domnule, dumneavoastră - on vous aime beaucoup - ne aduceți ceva din mistica bizantină!* Și eu, care tot timpul m-am ținut ca nu care cumva să... ca nu care cumva să bizantinesc ceva și, uite, până la urmă tot am făcut-o! Înțelegi?

După aceea, am construit un muzeu în Montréal. Și, la deschidere - mă rog, s-a făcut mare festivitate - sunt prezentat unui critic de artă din Franța: *Monsieur Hanganu, monsieur Cutare...* N-am scos niciun cuvânt, niciun cuvânt, ca să mă vadă că am un accent sau ceva. Și se uită omul ăsta la mine, se uită la clădire și zice: *Monsieur, vous n'êtes pas d'ici. - Cum așa?, zic. Se vede din arhitectura dumneavoastră! Nu sunteți de aici!*

G.T.: Cum a știut asta? La ce s-a uitat? La spații?

D.S.H.: S-a uitat la muzeu! Andrea Branzi, care mi-e acum un prieten foarte bun, când a venit la Montréal și l-am cunoscut, într-o birou, se uită la mine și zice: *Tu nu ești născut aici!* Și nu cred că e figura în sine! E ceva dincolo de asta! Adică, e undeva, dacă vrei, în toată dezvoltarea asta, în tot ce faci, e ceva care te depășește, e ceva la care nu ai control și care cred că ține de locul unde te-ai născut, de ce porți în tine ... Porți în tine, foarte în adânc, un fel de pecete a locului în care ai venit pe lume, ceva care răzbate în tot ce faci. Am încercat să mă

debarasez, am încercat să atenuez, dar tot iese pe undeva. Și, foarte interesant, mi-au spus mulți acolo, mi-au spus foarte mulți: *V-am ales, pentru că dumneavoastră aveți o altfel de înțelegere a spațiului și a timpului.* Se vede că ești european, se vede că ai altceva. Cultura e diferită, e altfel înțelegerea istoriei, înțelegerea rolului istoriei, cunoașterea istorică, atitudinea pe care o ai... totul e altfel. Și, evident, când asta o traduci în forme și-n spații, ei bine, probabil că rădăcinile se simt. Nu se poate altfel! Nu se poate altfel! Cred că de-aia am și avut succes în timp, pentru că le-am arătat acolo ceva ce ei nu aveau!

G.T.: Cum a fost, totuși, adaptarea la o complet altă cultură, altă lume?

D.S.H.: Diferența, diferența dintre o lume și alta... poate fi resimțită ca o traumă foarte mare. Tot timpul te chestionezi. Eu nu am să vreau niciodată, și asta o spun foarte sincer, să mă identific cu cultura de-acolo. Deși sunt multe similarități, n-am vrut niciodată să mă identific. Și de asta mi-am dat seama acum vreo 3-4 ani: că nu vrei, nu poți! E o rezistență precum cea față de baseball, de fotbal american, față de tot felul de lucruri care nu sunt ale tale și față de care ai tot timpul rezerve... Nu le poți asimila! Asta cred că, de fapt, mi-a ajutat foarte mult!

G.T.: Ce rol simți tu că a avut școala în tot ce ai realizat?

D.S.H.: Ți-am mai povestit ce mult mi-a folosit educația asta clasică pe care mi-a dat-o școala, cu grecii, cu romanii, Renaissance, barocul. Totul a rămas, toate casele mele sunt structurate în bază, câmp, cornișă. În toate, indiferent cât de moderne ar fi, citești asta! Și, sigur, în particular, ceea ce am învățat de la Gipsy - influența lui în manipularea spațiului, a proporțiilor, a fost fundamentală! Adică, este, undeva, o continuitate din care se poate, cred, identifica locul în care te-ai născut, cultura cu care te-ai hrănit și, după aceea, bineînțeles, educația pe care ți-a dat-o locul unde te-ai format - școala.

G.T.: Dacă ar fi să tragem o concluzie...

D.S.H.: Dacă ar fi să tragem concluzii... am ajuns arhitect printr-o întâmplare. A fost întâi mătușa mea, care mi-a arătat direcția și-apoi Gipsy, care m-a învățat, de fapt, ce înseamnă arhitectura. Dacă n-ar fi fost Gipsy, rămâneam foarte frumos, un om normal și nu m-aș fi chinuit... Dar el mi-a transmis, știi, un fel de... cum spun fetele mele, un fel de virus. E ceva aici, nu știu...

Ca să vezi ce înseamnă să fii profesor, mentor... Un profesor e cel care transmite studenților tocmai dedicarea asta, neindiferența față de obiect. Or, asta e un cuțit cu două tăișuri! Cumva trist, într-un

fel, în toată istoria asta e... știi ce? Să-ți mai spun o scurtă poveste, ca să închei: ajung acasă seara și suntem la masă, fetele amândouă și cu mine. Anca face de mâncare și fetele încep să povestească tot ce-au făcut la școală. Și, la un moment dat, una dintre ele îi spune celeilalte: *Tu nu vezi că nu te ascultă?* Mă uit la ele... și în capul meu sunt în continuare spații și planuri și... mă uit la ele și... nu le văd! Cum poți să te desprinzi de toate astea care înseamnă, de fapt, arhitectura? Nu poți! Și vii acasă și le aduci în casă, și le aduci în pat, și le aduci în baie... Și nu e în regulă... pentru că, la un moment dat, devii atât de dependent! Trăiești cu asta, pentru asta, și nimic nu te mai poate ajuta să scapi... Da! Mă tem însă că nu există ieșire...

Țucu Hanganu povestește concentrat, absorbit în sine, navigând într-un ocean de amintiri care este doar al său. Din când în când mă cercetează cu privirea și mă întreabă dacă înțeleg: vrea să fie sigur că mesajul ajunge la mine întreg și exact. Pare că ar putea vorbi astfel zile în șir. Pe chip i s-a așternut o netezime, o pace care te face să înțelegi că pariul său cu arhitectura, așa anevoios cum va fi fost, e câștigat deja cu asupra de măsură. De fapt, el nu mai caută de mult ieșirea din labirint: e prizonier de bună voie în lumea de forme și simboluri căreia i s-a dedicat - **sigurul loc în care se simte cu adevărat acasă.**

La vară, când va începe jurizarea diplomelor, unora dintre noi li se va părea straniu și neliniștitor faptul că nu îl vor mai întâlni pe Hanganu bându-și prin școală, în căutarea unor amintiri de demult. El nu ne va mai ieși înainte, îmbrăcat în hainele lui boțite, din in de culoarea apei tulburi, cu privirea vie și iscoditoare, întrebând despre oameni și locuri care au fost, căutând să își recompună pe rețină o istorie trecută, cu setea insașiabilă a celor care, o bună vreme, au trăit cu gândul coroziv al imposibilei întoarceri. Pentru că a plecat definitiv acum. Pesemne că îngerii arhitecturii au avut mai mare nevoie de el în alte spații, pentru alte zidiri.

NOTE

1. *Laudatio Dan Sergiu Hanganu* - festivitatea de decernare a titlului de doctor honoris causa al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București, 1999.
2. Emil Barbu Popescu - zis Mac - arhitect, rector al Universității de arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” - București, 2000-2008, președinte al universității din 2008.
3. Octav Doicescu (1902-1981) - arhitect român foarte cunoscut.

PROF. DR. ARH. CORNELIA ELENA BERINDAN

Cu plecăciune și respect,
arh. **Iosif-Dorin BOILĂ**,
Sibiu

Ne-a părăsit un Mentor, un om al Cetății, un coleg și un prieten al multora dintre noi, cei încă rămași să ducem lupta și să ne amintim de asemenea oameni deosebiți!

Am cunoscut-o pe doamna Cornelia Berindan, profesoară a Facultății de Arhitectură din cadrul Politehnicii Cluj-Napoca, în perioada de pionierat a învățământului de urbanism și arhitectură din capitala Transilvaniei. Pe noi, proaspăt intrați în facultate, ne stresa nu numai noul statut de „plecați printre străini”, ci și faptul că, în anii '70, arhitectura era „treptizată” - doar 25% dintre cei care terminau anul III puteau continua ciclul 2 la „Ion Mincu”...

În acest context, contactul cu sistemul universitar era cu totul aparte. „Doamna de istorie” părea cea mai specială: cursurile erau furtunoase, cu încărcătură maximă de informații interdisciplinare, cu baleierea artelor și ecologiei integrate în epocile istorice, cu proiecții nesfârșite și mii de fotografii alb-negru puse pe mesele de studiu... Am trecut cu mult efort prin perioada de adaptare și tipul de teste de memorie vizuală de la examenele dânzei, deși, treptat, ne dădeam seama că începeam să avem acces la o adevărată armă de evaluare a obiectului de arhitectură, a contextului și marcării istorice! De fapt, începeam să înțelegem cu adevărat unde să așezăm piesele abstracte primite la „teoria arhitecturii”!

Desigur că abia după mai mulți ani ne-am dat seama ce prețioase au fost cursurile doamnei Berindan, transmise cu un rar echilibru între patos, precizie și afecțiune pentru „bobocii” care, pe nesimțite, se transformau în studenți adevărați, însetați de cunoașterea procesului istoric fără zgură politică! Și ce mulțumire când vedeam cu câtă ușurință ne mișcam noi, „cei de la Cluj”, la cursurile de istorie de la „Ion Mincu”...

Foarte târziu am aflat despre numeroasele angajamente profesionale pe care le îndeplinea doamna Berindan pe toate planurile în care putea aduce beneficii societății, chiar în vremea comunistă! În pofida interdicțiilor vremii, doamna profesoară a căutat să acționeze interdisciplinar, pentru a se statua și la noi importanța ecologiei urbane, a protejării complexe a siturilor istorice și a celor naturale. Și trebuie amintite numeroasele prelegeri de istorie și cultură românească, pe care le-a oferit specialiștilor și publicului din toate centrele universitare din Vest și din Est, unde a avut șansa să meargă la manifestări științifice. Erau în afara obligațiilor din program, pornite dintr-un suflet patriot care simțea că astfel de valori sunt perene și pot arunca punți peste „cortina de fier”! Puțini intelectuali români au explodat, în acea epocă, filonul nostru cultural interbelic.

Am întâlnit-o pe „Profa de istorie” în anii mei de început în meserie, la mai multe manifestări științifice, la care a prezentat lucrări: Bienalele Mondiale de Arhitectură de la Sofia (1985, 1987), Conferința Națională de Ecologie - Sibiu (1984), Cursuri și colocvii de Ecologie urbană la secția Ecologie a Facultății de Științe din Univ. „Lucian Blaga” Sibiu (după 1990).

Trebuie amintite și eforturile absolut deosebite pe care doamna Berindan le-a făcut imediat după 1990 pentru reînființarea și dotarea Facultății de Arhitectură la Cluj și înființarea secției de Arhitectură la Oradea.

Un moment special l-a constituit excursia de studiu UAR în Andaluzia, Spania, în toamna lui 2016. Doamna profesoară era decanul de vârstă al grupului. Era un permanent colocviu să ai un dialog cu dânsa „in situ”...

Știind că are pe masa de lucru încă 7 volume de Istorie a arhitecturii și artelor asociate, în manuscris, inclusiv din istoria Balcanilor, mi-am propus, anul trecut în vară, după o vizită la Muntele Athos, să-i prezint un rezumat dintr-un astfel de periplu, interzis femeilor. A fost ultima întâlnire...

Rămâne după Doamna Berindan un lucru imposibil de șters - EFORTUL EXEMPLAR DE A MODELA SPIRITELE TINERE!! Un demers întins pe zeci de ani, în nucleul universitar transilvan și - pentru totdeauna - în inimile și conștiința miilor de studenți și oameni ai cetății, la creșterea cărora a contribuit în mod esențial!

ANDREEA HASNAȘ (1949-2018)

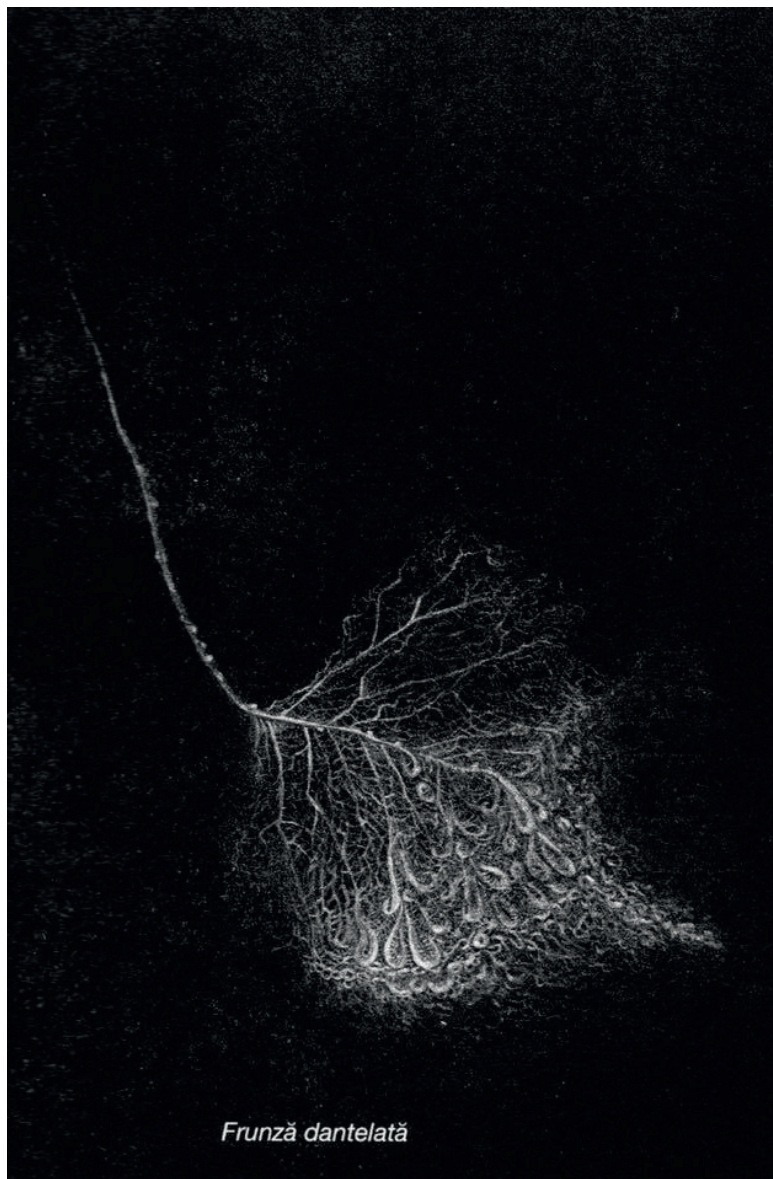
Imagini preluate de pe pagina
de Facebook:
<https://www.facebook.com/Andreea-Hasnaș-In-memoriām-1789777971324584/>

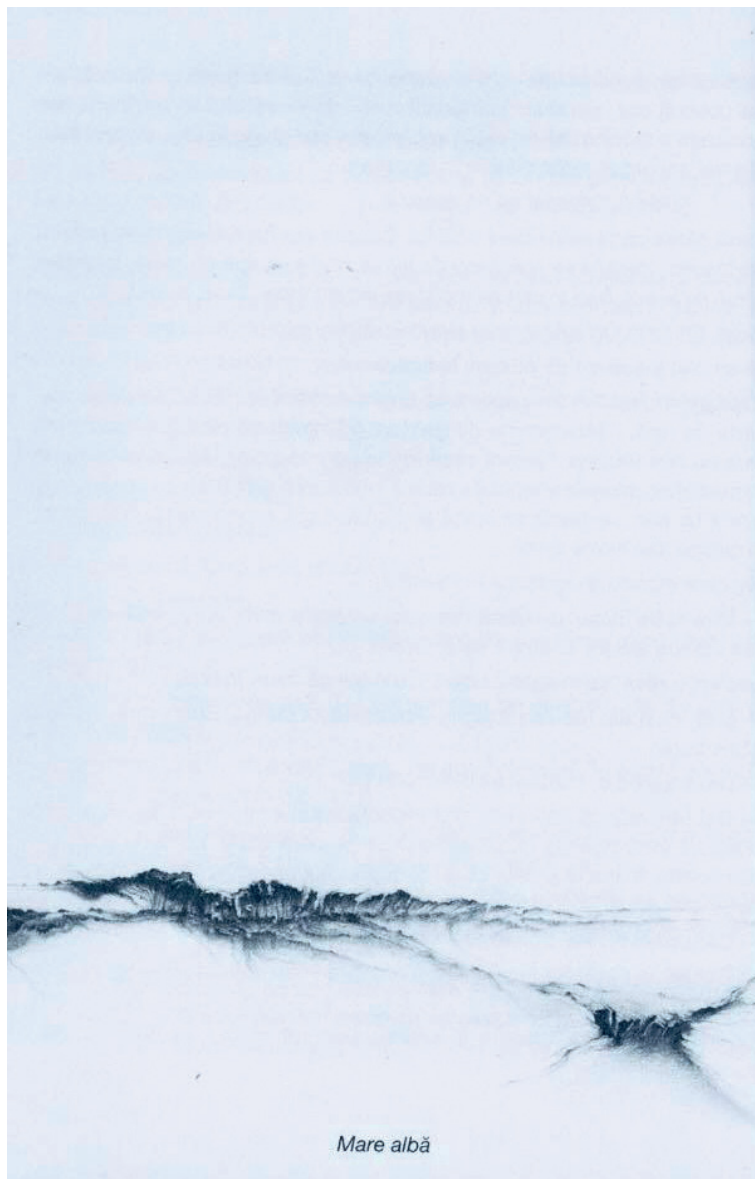
Arhitect și scenograf. A susținut primul doctorat în scenografie de film din România: „Spirit și Grafie în Arta Spectacolului” (2001) și a creat decorurile și costumele pentru un număr foarte mare de spectacole: filme artistice, TV, piese de teatru, happeninguri, în țară și în străinătate.

Proiecte de arhitectură realizate: deși scenografia a fost principala sa preocupare, a proiectat în calitate de arhitect locuințe, case de vacanță, sedii de firmă, amenajări interioare, restaurări, reamenajări în țară și în străinătate - Casa A. Hasnaș, București; Casa Brătianu, Sinaia; Conac Gârboviceanu, Sătuc; Sedii firme: Cormay, București; Tekart, București; sate de vacanță; hoteluri; restructurare urbană; restaurare - Casa Rizescu, Câmpulung; peisagistică - Casa R.A. Roman; amenajare interioară - Casa N. Armenopol, Ploiești; Casa D. Gothe, Ploiești, Teatrul Nottara, Teatrul Odeon; studiouri film TV; sala de cinematograful CNA; studio TV; baruri; cabinete medicale; magazine; expoziții etc.

Activitate de scenograf: autor al decorurilor și costumelor a peste 100 de spectacole, filme artistice de lung și scurtmetraj, producții românești și coproducții: *Marfa și banii*, *Senatorul melcilor*, *Privește înainte cu mânie*, *Cuibul de viespi - Gaițele*, *Secvențe*, *Intrusul - Imposibila iubire*, *Sezonul pescărușilor*, *Atelier cu călăuză: N. Grigorescu*, *Dormir avec le diable*, *Corps & Ames*, *Tele Image Nature - National Geographic*; teatru (comedii - A. P. Cehov, *Căutând semne de viață inteligentă în univers*; J. Wagner, *Dalbul pribeag*;

Frunză dantelată

Mare albă

D. R. Popescu, *Arbuzov*); music-halluri (*Romanul unui om de afaceri*, *Mitul Estherei*); videoclipuri; spectacole de modă, happeninguri etc.

Premii: Premiul Cesar, Franța, *Je te trouve très beau* (2007, regia I. Mergault); Festival de Film European, categoria Cele mai bune 10 filme din Europa, *Le livre à rendre* (2006, regia Raoul Ruis); Premiul Special al Juriului Festivalului de Film de la Veneția, *Une place parmi les vivants* (2006, regia Raoul Ruis); Selecție Festivalul de Film de la Cannes, Franța, *Marfa și Bani* (regia Cristi Puiu); Premiul Fipresci, *Troia*, Portugalia (1997); Premiul Festivalului Internațional de Film de la Skopje, Macedonia, *Privește înainte cu mânie*; Premiul UNITER pentru *Comedii Cehov* (regia M. Măniuțiu); Marele Premiu UCIN, *Sezonul Pescărușilor* (regia N. Opreșescu) și multe alte premii și nominalizări la festivaluri naționale și internaționale.

Activitate didactică: A fost profesor universitar; Decan la Facultatea de Arhitectură a Universității „Spiru Haret”; a predat în cadrul UAUIM, UNARTE, UNATC „I. L. Caragiale”, Hyperion, UNITEH; consilier de imagine, organizator conferințe, simpozioane, workshopuri etc.

Cursuri publicate: Arhitectura spectacolului - scenografie, Istoria costumului, Istoria mobilierului, Arhitectura de interior, Ambient, Fashion Design.

Cărți publicate: *Spirit și grafie în arta spectacolului, Arhitectura spectacolului, Capătul lumii, o treaptă... Filmuri, Schiță de Schiță de film și articole despre arhitectură, scenografie, design, fashion, grafică, grafică publicitară.*

ȘEDINȚA COLEGIULUI DIRECTOR DIN 28.11.2017

întocmit: arh. **Cassandra ROȘU**
(Comisia Organizatorică)

S-AU DEZBĂTUT URMĂTOARELE SUBIECTE:

1. Dl Anton Staicu, vicepreședinte UAR, coordonator Comisia Organizatorică, a pus în discuție următoarele:
 - a. Prezentarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Structurilor teritoriale/sucursale;
 - b. Organigrama UAR.
 - c. Regulament referitor la relațiile economico-financiare dintre structurile teritoriale și UAR - proiect;

2. Dl Nicolae Lascu, vicepreședinte UAR, coordonator Comisia de Cultură, a pus în discuție următoarele:
 - a. Proiecte culturale 2018
 - Se solicită concentrarea pe temele majore ale anului 2018: Marea Unire; BNA 2018; Anul 2018 - al Patrimoniului European; Bienala de la Veneția; Forumul Patrimoniului de la Berlin; Congresul Mondial al Femeilor Arhitect de la București;
 - b. Pregătirea Bienalei Naționale de Arhitectură 2018;
 - c. Contacte;
 - d. Pregătirea Bienalei de Arhitectură de la Veneția 2018;
 - e. Proiecte culturale în continuare;
 - f. Balul Arhitecților 2018.

3. Dna. Doina Marin, vicepreședinte UAR, coordonator Comisia Socială, a pus în discuție următoarele:
 - a. Propunere de buget pentru anul 2018;
 - b. Anchetă pentru a depista membrii UAR cu probleme sau situații speciale;
 - c. Raport privind activitatea Comisiei Sociale a UAR, desfășurată în anul 2017, până la data de 31.10.2017;
 - d. Acordarea de ajutoare sociale pentru venituri mai mici de 1.000 lei.

4. DL Daniel Cincu, vicepreședinte interimar UAR, coordonator Comisia Economică, a pus în discuție următoarele:
 - a. Taxa de reînscrisoare în UAR;
 - b. Atragerea de fonduri - sponsorizare, donații, cofinanțare.
5. Dna Ileana Tureanu, președinte, a pus în discuție următoarele:
 - a. Îndemnizații de merit - sesiune de toamnă 2017;
 - b. Aderarea la Europa Nostra;
 - c. Distincții 2017;
 - d. Premiere personal administrativ;
 - e. Lansarea revistei ARHITECTURA nr. 2-3/2017;
 - f. Sărbătorirea de bilanț 2017.

S-AU ADOPTAT URMĂTOARELE DISPOZIȚII ȘI DECIZII:

- Dispoziția CD nr. 12 cu privire la acordarea dreptului de semnătură în bancă pentru sucursalele Maramureș și Vâlcea;
- Decizia președintelui nr. 41 privind acordarea de concedii de odihnă în perioadă 21.12.2017-05.01.2018.

ȘEDINȚA DE SENAT DIN 14.12.2017

întocmit: arh. **Casandra ROȘU**
(Comisia Organizatorică)

S-au dezbătut următoarele subiecte:

1. În deschidere, doamna președinte, arh. Ileana TUREANU, a prezentat principalele evenimente și activități culturale organizate de UAR în perioada octombrie-decembrie 2017.
2. Dl vicepreședinte Anton Staicu - coordonator al Comisiei Organizatorice, a prezentat, spre dezbateră:
 - Regulamentul de Organizare și Funcționare a sucursalelor UAR;
 - O propunere de modificare a Statutului UAR - a fost lăsată comisiilor spre dezbateră.
3. Dl vicepreședinte Nicolae LASCU - coordonator al Comisiei Culturale, a prezentat:
 - Formularele-cadru pentru prezentarea proiectelor culturale interne - aprobarea tematicii pentru anul 2018 (100 de ani de la Marea Unire; Anul Patrimoniului European).
 - Stadiul desfășurării concursului pentru desemnarea reprezentantului României la Bienala de Arhitectură de la Veneția 2018.
 - Situația aparițiilor revistei ARHITECTURA, analiza activității membrilor redacției, implicațiile întârzierii aparițiilor asupra finanțării revistei de către MCC.
4. Dna vicepreședinte Doina Eleonora MARIN, coordonator al Comisiei Sociale, a prezentat:
 - stadiul ajutoarelor sociale;
 - propuneri pentru extinderea ajutoarelor sociale pentru arhitecții cu venituri sub 1.200 RON/lună.
5. Dl Daniel Cincu - vicepreședinte interimar și coordonator al Comisiei Economice, a prezentat:
 - Regulamentului referitor la relațiile economico-financiare dintre structurile teritoriale și UAR.
6. Dl Sorin Ciomârțan - trezorerier, a prezentat:
 - stadiul execuției bugetare;
 - măsuri pentru rectificarea bugetului 2017;
 - concluzii pentru bugetul 2018.
7. S-a aprobat Raportul Comisiei de Examinare a dosarelor trimise de filiale pentru primirea, în calitate de membri ai UAR, a unui număr de 29 de arhitecți și conductorii-arhitecți.

S-AU EMIS URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- Hotărâre de Senat nr. 41 privind aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a sucursalelor Uniunii Arhitecților din România;
- Hotărâre de Senat nr. 42 privind derularea exercițiului financiar 2018;
- Hotărâre de Senat nr. 43 privind participarea Uniunii Arhitecților din România la Bienala de Arhitectură de la Veneția;
- Hotărâre de Senat nr. 44 privind aprobarea organigramei aparatului administrativ al UAR;
- Hotărâre de Senat nr. 45 privind aprobarea Regulamentului referitor la relațiile economico-financiare dintre structurile teritoriale și UAR;
- Hotărâre de Senat nr. 46 privind achiziția de abonamente la revista ARHITECTURA în anul 2018 de către unii membri ai UAR;
- Hotărâre de Senat nr. 47 privind primirea de noi membri;
- Hotărâre de Senat nr. 48 privind organizarea Balului Arhitecților 2018.

foto arh. Mircea Țibuleac

A venit primăvara!

Casa de Cultură și Odihnă de la Sinaia vă așteaptă!

Casa dispune de camere de cazare, living generos, bibliotecă și spațiu de socializare.

Programările se fac pe principiul „primul venit/ primul servit”.

Vă puteți rezerva camera la colega noastră Amalia Năstase, în sediul din J. L. Calderon 48.

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTORILOR
DIN ROMANIA**

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu -președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehoredactare
arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

www.uniuneearhitectilor.ro/BIUAR

ISSN 1582-2117

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038,
tel: 021.312.76.01

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneearhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00 - 16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneearhitectilor.ro

Romanian Design Week 2017

Expozitia Centrala

Concept si design de expozitie

Garajul Cobalcescu

București